

INTERVJU: KRISTIAN POŠA,
AMBASADOR MAĐARSKE
U CRNOJ GORI

**ČLANSTVO U
NATO I EU NEMA
ALTERNATIVU**

PREGOVORI I OSOBE S INVALIDITETOM

- MARINA VUJAČIĆ, IZVRŠNA DIREKTORKA UDRUŽENJA
MLADIH SA HENDIKEPOM CRNE GORE (UMHCG)

**“IZ ISTORIJE CRNOGORSKE
DIPLOMATIJE”**

- BRANKO LUKOVAC, BIVŠI MINISTAR INOSTRANIH
POSLOVA CRNE GORE

Diplomarius

Magazin Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore
Broj IV, februar, 2015. godine

*Ministarstvo vanjskih poslova
i evropskih integracija
Crne Gore*

UVODNIK:

Potpredsjednik Vlade
i ministar vanjskih
poslova Igor Lukšić

”

Započeta godina će
biti puna izazova i za
Crnu Goru. Od nas se
dosta očekuje, kako na
planu evropskih tako i
evroatlantskih
integracija, ali i na
planu pokretanja
održivog ekonomskog
rasta, čemu može
doprinijeti bolja
koordinacija promocije
ekonomskih potencijala
u inostranstvu na čemu
je potrebno raditi.

”

Početak 2015. ukazuje na brojne izazove

Sadržaj:

UVODNIK

POČETAK 2015. UKAZUJE NA BROJNE IZAZOVE4-5

- Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić

SPOLJNA POLITIKA

PREGLED SPOLJNO-POLITIČKIH AKTIVNOSTI VLADE CRNE GORE6-30

- Ivan Vučinić, Odjeljenje za odnose sa javnošću i komunikacionu podršku integracionim procesima

EU

NOVI KORACI U PREGOVORIMA31-32

- Aleksandar Andrija Pejović, državni sekretar za evropske integracije, glavni pregovarač Vlade za vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore EU;

OTVORENO POGLAVLJE 18 - STATISTIKA33-34

- Ana Tomković, sekretar radne grupe 18-Statistika;

OTVORENO POGLAVLJE 28 - ZAŠTITA POTROŠAČA I ZDRAVLJA 35-37

- Melita Rastoder, sekretar radne grupe 28-Zaštita potrošača i zdravlja;

OTVORENO POGLAVLJE 29 - CARINSKA UNIJA38-39

- Đorđe Janković, sekretar radne grupe 29-Carinska unija;

OTVORENO POGLAVLJE 33 - FINANSIJSKE I BUDŽETSKE ODREDBE40-41

- Vladana Mitrović, Generalni direktorat za evropske poslove;

IPA - PODRŠKA EU ZA OSTVARIVANJE DUGOROČNIH REZULTATA..... 42-43

- Aleksandar Andrija Pejović, nacionalni koordinator za Ipu;

NVO i EU

PREGOVORI I OSOBE S INVALIDITETOM 44-45

- Marina Vujačić, izvršna direktorka Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore (UMHCG)

SKUPŠTINA I EU

PROCES PRISTUPANJA CRNE GORE EVROPSKOJ UNIJI KROZ PRIZMU SKUPŠTINSKOG ODBORA ZA EVROPSKE INTEGRACIJE 46-47

- Andrej Orlandić, Odbor za evropske integracije

NATO

AKTIVNOSTI KOMUNIKACIONOG TIMA SAVJETA ZA ČLANSTVO U NATO 48-52

- Komunikacioni tim Savjeta za članstvo u NATO

NATO I NVO

SAMO SIGURNA CRNA GORA.....53-54

- Vidak Latković, generalni sekretar Atlantskog saveza Crne Gore i magistar međunarodnih odnosa

EKONOMSKA DIPLOMATIJA

POČASNI KONZULI KAO PROMOTERI EKONOMSKIH INTERESA CRNE GORE.....55-56

- Generalni direktorat za ekonomsku diplomatiju i međunarodnu kulturnu saradnju

DIPLOMATSKA AKADEMIJA - PARTNERI

“IZ ISTORIJE CRNOGORSKE DIPLOMATIJE” 57

- Branko Lukovac, bivši ministar inostranih poslova Crne Gore

FORUM MINISTARA VANJSKIH POSLOVA CRNE GORE..... 58-59

- Diplomatska akademija

CRNA GORA I DIJASPORA

CRNOGORSKI TOPONIMI U LATINSKOJ AMERICI I KARIBIMA 60-61

Gordan Stojović, ambasador Crne Gore u Argentini

ODNOSI SA MEĐUNARODNOM JAVNOŠĆU

ZNAČAJ JAVNE DIPLOMATIJE ZA OSTVARENJE VANJSKOPOLITIČKIH CILJEVA CRNE GORE 62-63

- Vuk Vujnović, ekspert za informisanje/odnose sa javnošću - Misija Crne Gore pri Evropskoj uniji

INTERVJU

ČLANSTVO U NATO I EU NEMA ALTERNATIVU64-65

- Kristian Poša, ambasador Mađarske u Crnoj Gori

BILATERALNI ODNOSI

CRNA GORA I REGIONALNI I GLOBALNI BEZBJEDNOSNI IZAZOVI..... 66-67

- Maja Simonović, Generalni direktorat za bilateralne odnose

ISTORIJA DIPLOMATIJE

UMJESTO DŽEFERDARA PROMIŠLJENI STAVOVI 68-70

- Dejan Vuković, direktor Direkcije za diplomatske privilegije i imunitete

MLADI I DIPLOMATIJA

ALUMNI SEMINAR ZA PREDSTAVNIKE IZ ZEMALJA JUGOISTOČNE EVROPE NA INSTITUTU „CLINGENDAEL“ 71-73

- Dženana Bibezić, Generalni direktorat za bilateralne poslove

FINANSIJE

IZVRŠENJE BUDŽETA MVPEI..... 74

- Služba za finansije poslove

Diplomarius
Magazin Ministarstva vanjskih poslova
i evropskih integracija Crne Gore
Broj 4
Februar, 2015. godine

izlazi: polugodišnje
izdavač: Ministarstvo vanjskih poslova
i evropskih integracija Crne Gore
za izdavača: Dr Igor Lukšić, potpredsjednik Vlade i
ministar vanjskih poslova
i evropskih integracija

Urednik: Gordana Jovanović

Redakcija: Ivan Vučinić, Mirela Rebronja,
Nada Vojvodić, Tijana Vuković

Uređivački odbor:
Vladimir Radulović,
Aleksandar Andrija Pejović,
Predrag Stamatović, Anđela Čelebić,
Željko Perović, Branislav Karadžić,
Damir Grbović, Dragana Radulović,
Ivana Petričević, Snežana Radović,
Biljana Ščekić

Urednik
fotografije: Duško Miljanić

dizajn: Adil Tuzović

kontakt: Odjeljenje za odnose sa javnošću i
komunikacionu podršku
integracionim procesima
tel: +382 (20) 241 416
e-mail: gordana.jovanovic@mfa.gov.me
web: www.mvpei.gov.me
adresa: Stanka Dragojevića br 2, Podgorica

Početak 2015. ukazuje na brojne izazove

Već sami početak 2015. godine ukazuje da će ona biti puna brojnih izazova. Teroristički napadi, veliki pad cijene nafte, najava velike operacije Evropske Centralne Banke, uticaj izbora u Grčkoj i nažalost novo zaoštavanje konflikta u Ukrajini su teme koje dominiraju prvim sedmicama nove godine. Kakve će biti kratkoročne, srednjoročne ili dugoročne implikacije ovih i drugih dešavanja na evropsko i svjetsko društvo teško je prognozirati. Danas institucije analitički najopremljenije često u procjenama griješe, ali njihova nastojanja da pogode itekako utiču na pozicioniranje i planove svakoga pojedinačno, odnosno svake zemlje ponaosob. Uz kontinuirani tehnološki napredak, svijet postaje ogromni melting pot, usljed čega i dolazi do ekstremnih manifestacija otpora tom procesu. Istovremeno, mi u Evropi čini se počinjemo bolje da razumijemo kako razmišljaju ljudi na drugim kontinentima.

Nesumnjivo će u datim okolnostima, i započeta godina biti puna izazova i za Crnu Goru. Od nas se dosta očekuje, kako na planu evropskih tako i evroatlantskih integracija, ali i na planu pokretanja održivog ekonomskog rasta, čemu može doprinijeti bolja koordinacija promocije ekonomskih potencijala u inostranstvu na čemu je potrebno raditi. Ne treba ipak smetnuti sa uma, da će kada je u pitanju proces evroatlantskih integracija to značiti i da će odluke o proširenju biti u vezi i sa ukupnim kontekstom.

Prošli smo značajnu dionicu evropskog puta naše posljednje faze učlanjenja u EU. Pristupni razgovori dobro odmiču. Otvoreno je 16 poglavlja, od kojih je dva privremeno zatvoreno. Ostvaren je i napredak u ključnim koja se tiču vladavine prava, što se ogleda u uspješno završenoj 2014. godini. Implementirane su ustavne promjene, brojni novi zakoni doneseni, pa je logično očekivanje predstavnika Evropske komisije i država članica kada je u pitanju njihova dosljedna primjena. Jačanje sposobnosti institucija da u svakom slučaju koliko god kompleksnom pokažu da su dorasli izazovu je ključno mjerilo uspjeha koje će nesumnjivo opredijeliti ukupnu ocjenu o progresu u ovoj oblasti, ali i ukazati na dalji proces pregovora.

Pitanje vladavine prava je neodvojivo od druga dva stuba nove strategije proširenja, reforme javne uprave i ekonomskog upravljanja. Sasvim sigurno, nastavak rada na unapređenju transparentnosti funkcionisanja javnog sektora, jasno izvlačenje i primjena principa odgovornosti za preuzete ciljeve, sloboda izražavanja i stvaranje uslova da svi pojedinci mogu na kredibilan način očekivati tretiranje njihovih problema ostaje u primarnom fokusu. Reforma javne uprave ne znači birokratizaciju, već upravo suprotno. Znači profesionalizaciju i mjerljivost učinka kao prvi element ocjene rada. Drugim riječima smanjivanje raznih vidova transakcionih troškova. Istovremeno, uspješnog ekonomskog upravljanja nema ukoliko se to ne tiče i strukturnih

Dr Igor Lukšić

reformi, podsticanja inovativnosti u društvu, odnosno smanjivanja nivoa paternalizma koji je godina generisan. Od bilo kog statističkog podatka je mnogo važnija dinamika ukazivanja prilika i povjerenje u funkcionisanje sistema.

Vladavina prava i dometi, svakako ostaje jedan od važnih faktora ocjene uspjeha na evroatlantskom putu uz druge ključne oblasti, kakve su bezbjednosne reforme i podrška javnosti. Sve bezbjednosne teme koje se nameću jasno ukazuju da je potrebno unaprijediti primarnu funkciju države, a to je pitanje bezbjednosti i zaštite njenih građana. Imajući u vidu raspoložive resurse jasno je da je to moguće samo ostvarivanjem članstva u NATO. Dodatno, apsolviranje pitanja sigurnosti otvara čitav niz prilika za ekonomski progres. Dakle, odluke treba donositi hladne glave i racionalno.

Regionalna saradnja je preduslov uspješnih evropskih integracija. Dosta je na tom planu u prethodnom periodu urađeno, ali svi u regionu moramo biti svjesni da nikada nije dovoljno urađeno. Neposredni prethodni period registruje retoriku koja liči u pojedinim slučajevima na rane devedesete. Trajanje ekonomske krize podstiče različite oblike populizma, kako kod nas, tako i u Evropi. Veliki put je prevaljen od posljednje decenije 20tog vijeka, ali svijest o lakoći greške i cijeni njene ispravke nikada ne treba da siđe u drugi plan. Zapadni Balkan je o tome previše puta neposredno svjedočio. Zato je najbolji odgovor predan rad kako

” Od nas se dosta očekuje, kako na planu evropskih tako i evroatlantskih integracija, ali i na planu pokretanja održivog ekonomskog rasta, čemu može doprinijeti bolja koordinacija promocije ekonomskih potencijala u inostranstvu na čemu je potrebno raditi. Ne treba ipak smetnuti sa uma, da će kada je u pitanju proces evroatlantskih integracija to značiti i da će odluke o proširenju biti u vezi i sa ukupnim kontekstom.

bi se u našem regionu ubrzale evropske perspektive kroz saradnju u oblasti infrastrukture, otklanjanja poslovnih barijera i unapređenja vladavine prava. Zato regionalna saradnja ostaje crnogorski prioritet.

Ova će godina vidjeti i usvajanje Ciljeva održivog razvoja (SDG) u septembru tokom zasijedanja UN. Multilateralizam je uvijek bio interes malih zemalja, jer su to forumi gdje je svaki glas jednak. Crna Gora je doprinijela naporima za definisanje ovih ciljeva, kao što smo nastavili aktivan rad i u drugim multilateralnim institucijama otvarajući perspektive saradnje sa drugim djelovima svijeta. To ostaje prioritet i u narednom periodu spoljne politike, prevashodno kada je Mediteran u pitanju.

Govoreći o prioritetima vanjske politike u novoj godini važno je istaći i očekivanje da će Skupština Crne Gore usvojiti predloženi zakon o saradnji sa iseljeništvom čime će se mogućnosti saradnje i jedna vrsta reintegracije obnoviti. Rezultati su u određenom smislu već vidljivi, ali je neiskorišćeni prostor još vidljiviji.

Svaka godina nosi sa sobom svoju priču i tok. Ova, 2015, svakako može biti jedna od onih koje će opredijeliti mnoge naredne.

Igor Lukšić,
Potpredsjednik Vlade i
ministar vanjskih poslova i evropskih integracija

Pregled spoljno-političkih aktivnosti Vlade Crne Gore

U Cavtatu održan sastanak premijerâ Hrvatske, Crne Gore, Bosne i Hercegovine i Albanije

25.08.2014

U Cavtatu je održan sastanak premijerâ Hrvatske, Crne Gore, Bosne i Hercegovine i Albanije, u okviru priprema za Konferenciju o Zapadnom Balkanu, koju je organizovala njemačka kancelarka Angela Merkel 28.avgusta u Berlinu.

Susret premijera Đukanovića, Milanovića, Bevande i Rame bila je prilika za razmjenu mišljenja o infrastrukturnim projektima i drugim temama od zajedničkog interesa za ove zemlje, kao i za region u cjelini.

Njemačka inicijativa predstavlja podsticaj za jačanje regionalne saradnje i ohrabrenje za zemlje Zapadnog Balkana da još odlučnije nastave putem evropske i evroatlantske integracije.

U Berlinu održana Konferencija o Zapadnom Balkanu

28.08.2014

U Berlinu je održana Konferencija o Zapadnom Balkanu, koja se održala pod pokroviteljstvom Savezne Vlade Njemačke i kojoj je predsjedavala kancelarka Angela Merkel.

Cilj Konferencije, na kojoj je učestvovao i predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović, zajedno sa predsjednicima vlada zemalja Zapadnog Balkana, bio je da se ojača evropska perspektiva zemalja našeg regiona, kroz dodatne podsticaje za napredak u oblasti ekonomije, vladavine prava, bezbjednosti i pomirenja u regionu i bolje regionalno povezivanje.

U radu Konferencije učestvovali su i visoki predstavnici EU, kao i premijer Austrije.

Uz premijera Đukanovića, Crnu Goru na berlinskoj Konferenciji predstavljali su i ministri Igor Lukšić i Vladimir Kavarić.

Ocijenivši da je konferencija u Berlinu ispunila očekivanja, predsjednik Vlade Milo Đukanović je istakao „da je tom konferencijom pokazana inicijativnost Njemačke i Evropske komisije u odnosu na zemlje Zapadnog Balkana”.

„Predložio sam da bi valjalo potencirati još jednu dimenziju Evropske unije, dimenziju njene odgovornosti za razvojno sustizanje Evrope od strane zemalja Regiona koji je najviše zaostao na evropskom kontinentu, a opet bez čije integracije nema ujedinjene Evrope” - rekao je premijer Đukanović.

Predsjednik Vlade Milo Đukanović učestvovao na Samitu NATO Alijanse u Kardifu

04.09.2014

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović učestvovao je na Samitu NATO Alijanse, koji se uz učešće predsjednika država i vlada iz oko 60 zemalja - članica Alijanse i partnera u ISAF misiji u Avganistanu, održao u Kardifu.

Premijer Đukanović je izrazio zadovoljstvo ocjenama o doprinosu Crne Gore globalnoj stabilnosti, po čemu je naša zemlja prepoznata u međunarodnoj zajednici, kako zbog angažmana u ISAF misiji, tako i kroz djelovanje i posvećenost regionalnim inicijativama. Premijer je naglasio da je Crna Gora spremna za daljim učešćem u mirovnim operacijama, i time pruži doprinos globalnoj bezbjednosti i miru, što predstavlja spoljno-politički prioritet i trajnu orijentaciju u politici Vlade Crne Gore.

„Vjerujem da je ovaj Samit samo potvrda uspješno obavljenog posla u našoj kući i da se Crna Gora i stabilno i dinamično kreće ka ostvarenju svog prvog strateškog spoljno-političkog cilja, a to je punopravno članstvo u Alijansi” - rekao je predsjednik Vlade Milo Đukanović nakon Samita.

„Sve ono što sam čuo na samom Samitu, ne samo na konferenciji na kojoj sam učestvovao, nego i na brojnim sastancima koje sam imao na margini Samita, me uvjerava da bi već na sljedećem samitu

Crna Gora mogla biti punopravna članica Nato saveza” - zaključio je premijer Đukanović.

Predsjednik Vlade Milo Đukanović prisustvovao je prijemu, koji je za šefove država i vlada priredio Princ od Velsa, što je bila prilika za neformalne susrete sa liderima zemalja - članica Alijanse i partnera.

Predsjednik Vlade Milo Đukanović boravio u zvaničnoj posjeti Azerbejdžanu

17.09.2014

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović boravio je u trodnevnoj zvaničnoj posjeti Republici Azerbejdžan. Crna Gora i Azerbejdžan su za izuzetno kratko vrijeme razvili dobre i svestrane odnose i postigli zapažene rezultate u toj saradnji, ocijenjeno je tokom susreta premijera Đukanovića i predsjednika Alijeva. Potvrda dobre saradnje je i realizacija investicije azerbejdžanske kompanije AZMONT na projektu Porto Novi u Kumboru, koja je najveća azerbejdžanska investicija u turizmu. Đukanović i Alijev saglasili su se da ta investicija otvara prostor za dalju saradnju, naročito u oblasti infrastrukture i bolje povezanosti. Na sastanku je bilo riječi i o saradnji u oblasti bankarstva i energetike, za šta je iskazano obostrano interesovanje. Posebno je istaknut značaj učešća predsjednika Đukanovića na svečanosti polaganja kamena - temelja za izgradnju Južnog gasnog koridora, koji će biti povezan sa krakom Jadransko-jonskog gasovoda i koji je ocijenjen kao istorijski i za Azerbejdžan i za Evropu. „Azerbejdžan je zemlja u razvoju, sa snažnim finansijskim potencijalom za investiranje izvan svojih granica... To je velika šansa za Crnu Goru i vjerujem da će se to vrlo brzo i opredmetiti kroz realizaciju novih investicija iz te zemlje” - zaključio je premijer Đukanović. Predsjednik Vlade Milo Đukanović, tokom zvanične posjete Azerbejdžanu, posjetio je i Diplomatsku akademiju u Bakuu, gdje je razgovarao sa rektorom Hafizom Pasajevim, dugogodišnjim ambasadorom Azerbejdžana u SAD. Tokom obilaska Diplomatske akademije, premijer Đukanović se susreo i sa studentima iz Crne Gore, koji studiraju na toj uglednoj ustanovi među polaznicima iz 30 zemalja. Posjeta Bakuu i razgovori sa najvišim državnim zvaničnicima Azerbejdžana, predstavljaju snažan impuls daljoj međudržavnoj saradnji - ocijenjeno je na sastanku predsjednika Vlade Mila Đukanovića sa predsjednikom parlamenta Republike Azerbejdžan Oktajem Asadovim. Na sastanku je bilo riječi i o dobroj saradnji dva parlamenta i zna-

čaju političkog dijaloga za razvoj ukupnih odnosa. Predsjednik Đukanović razgovarao je i sa ministrom za vanredne situacije Kemaladinom Hejdarovim.

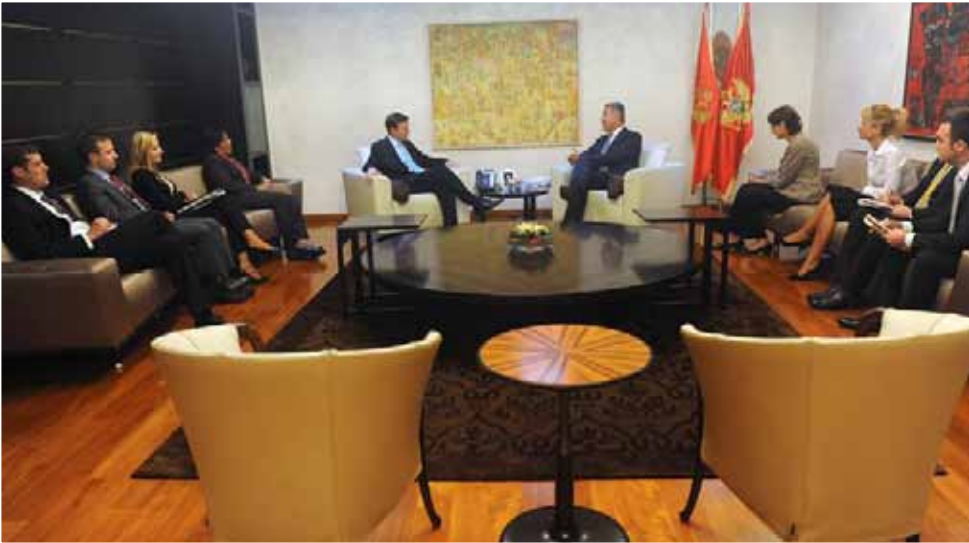

Marfi-Đukanović: Crna Gora najbolji i najpouzdaniji saveznik SAD na Zapadnom Balkanu

16.10.2014

Predsjednik Vlade Milo Đukanović razgovarao je sa senatorom Krisom Marfijem, predsjedavajućim Potkomitetom za Evropu, Komiteta za vanjske poslove Senata Sjedinjenih Američkih Država. Predsjednik Đukanović je zahvalio Sjedinjenim Američkim Državama na sveukupnoj pomoći koju kontinuirano pružaju Crnoj Gori na putu njenog demokratskog i ekonomskog razvoja. Posebno je zahvalio na pažnji koju Vlada i Kongres posvećuju reformama, kao i stabilnosti naše države i regiona, na putu do članstva u NATO i EU. Procesi evrop-

ske i evroatlantske integracije Zapadnog Balkana formula su njegove stabilnosti, preduslov razvoja i napretka svih država pojedinačno i put do evropskih standarda za bolji i bezbjedniji život ljudi u ovom regionu - istakao je premijer Đukanović. Senator Marfi je zahvalio predsjedniku Đukanoviću na ličnom doprinosu jačanju bilateralne saradnje, i istakao značaj njegovog vodstva u aktuelnim procesima. Posebno je zahvalio Crnoj Gori na doprinosu u ISAF misiji u Avganistanu. Crna Gora ima puno prijatelja u oba doma američkog Kongresa, rekao je Marfi, uz konstataciju da SAD nemaju boljeg i pouzdanijeg saveznika od Crne Gore na Zapadnom Balkanu.

Predsjednik Vlade Milo Đukanović učestvovao na sastanku Trilateralne komisije za Evropu

01.11.2014.

Predsjednik Vlade Milo Đukanović učestvovao je na sastanku Trilateralne komisije za Evropu koji se od 31. oktobra do 2. novembra održao u Beogradu. „Današnji sastanak je jako značajan. Naglasio sam važnost činjenice da se ovakav sastanak po prvi put održava u našem regionu. Nije tajna da je Trilateralna komisija mjesto gdje se razgovara o najvažnijim pitanjima evropske i globale stabilnosti i napretka, tako da vjerujem da je organizacija ovakvog foruma u Beogradu prilika da predstavimo ono što su aktuelni problemi Zapadnog Blakana i još jednom skrenemo pažnju renomirane međunarodne političke i ukupne javnosti, na naša viđenja nedovoljne stabilnosti i nedovoljne ograničenosti ekonomskog rasta i demokratskog razvoja naših zemalja”, rekao je premijer Đukanović. On je dodao da EU treba da interesuje da sve

evropske zemlje bilježe dinamičan razvoj i da državama koje nisu članice aktivno pomogne kako bi to što prije postale. „Lokomotiva treba biti zainteresovana da obezbijedi dovoljno dinamično kretanje svakog od vagona u toj kompoziciji. Zapadni Balkan startuje to putovanje sa frakturom viševjekovnog ekonomskog i demokratskog zaostajanja. Dakle, zato mislim da nije dovoljno ponavljati samo floskulu „Vrata su otvorena”, nego se mora pomoći Zapadnom Balkanu da kroz ta vrata prođe. Po mom sudu, ta pomoć bi se sastajala u razvoju infrastrukture, koja bi pomogla da se region, prije svega, poveže unutar sebe, a onda i da se poveže sa EU”, poručio je premijer Đukanović. Premijer Đukanović je ocijenio da je na Zapadnom Balkanu razvoj infrastrukture važan preduslov stabilnosti i prevazilaženja «stereotipa koji su nas opterećivali i udaljili u novoj istoriji i vrlo često definisali nestabilnost, ratove, ubijanja, uništavanje materijalne imovine.»

«Zato mislim da je to sada pitanje broj jedan, da nam EU, uz ispravno insistiranje da na Zapadnom Balkanu radimo na vladavini prava, pomogne, da razvijemo infrastrukturu koja će nam obezbijediti da to više ne bude pacijent koji je na aparatima, nego da to bude jedan zdrav ekonomski organizam, koji će daljom integracijom u Evropi donositi konkurentnost na globalnom planu», ocijenio je premijer Đukanović. On je dodao da je najvažnija i najubjedljivija poruka sa sastanka evropske grupe Trilateralne komisije samo njegovo održavanje.

Premijer Đukanović u Beču: Neophodna puna posvećenost EU oporavku zemalja našeg regiona

24.11.2014

Evropska unija je naš partner sa kojim dijelimo odgovornost za zajedničku budućnost evropskog kontinenta. Zato budućnost zemalja Zapadnog Balkana u dobroj mjeri zavisi od odgovornosti EU u sprovođenju politika prema našem regionu - rekao je predsjednik Vlade Milo Đukanović, učestvujući na panelu u okviru glavne sesije Bečkog ekonomskog foruma, koji se održao u Beču pod nazivom "Ekonomija je motor - vizije i odgovornosti u vremenu promjena".

Premijer Đukanović je naglasio da je utemeljeno insistiranje na vladavini prava kao ključnom problemu Zapadnog Balkana i tu se ne smiju spuštati kriterijumi. Međutim, zaostajanje u tom procesu nije autohtoni proizvod ovog dijela Balkana, već posljedica viševjekovnog ekonomskog zaostajanja.

Premijer Đukanović se osvrnuo i na poziciju Crne Gore u integracionim i ekonomskim procesima, uz konstataciju da je Crna Gora od najmanje razvijene republike na prostoru ex Jugoslavije, postala država predvodnica integracionog procesa na neintegrisanom dijelu Zapadnog Balkana, čija ekonomija bilježi najbolje pokazatelje. Takvom razvoju doprinijela je konzistentnost u realizaciji ekonomskih reformi, naročito u oblasti unapređenja poslovnog ambijenta, što je

potvrđeno i kroz napredovanje na listi Svjetske banke, Frejzer Instituta i Globalne konkurentnosti Svjetskog ekonomskog foruma. Ključno za Crnu Goru i region, kako je ocijenio premijer Đukanović, je prevladavanje decenijskog zaostajanja i dostizanje višeg ekonomskog rasta, za što imamo resurse i početne vještine, kao i znanje neophodno za sustizanje razvijenog dijela Evrope.

Predsjednik Vlade Milo Đukanović na Samitu CEI u Beču: CEI može da računa na Crnu Goru kao kredibilnog partnera

24.11.2014

Jedan od najvažnijih vanjsko-političkih prioriteta Crne Gore je regionalna saradnja i evropske integracije, kojima je naša država maksimalno posvećena kroz aktivno učešće u regionalnim organizacijama i inicijativama, uključujući i aktivnosti Centralno-evropske inicijative - istakao je predsjednik Vlade Milo Đukanović na samitu premijera zemalja Centralno-evropske inicijative, održanom u Beču.

Premijer Đukanović je naglasio da je za Crnu Goru posebno značajno bilo predsjedavanje CEI u 2010. godini, koje je obilježilo usvajanje i implementiranje strateško-političkog dokumenta "Budvanske preporuke", uz konkretna zalaganja da se CEI usmjeri na program zajedničke evropske budućnosti svih njenih članica. Premijer je pozdravio orijentaciju CEI da u vrh svoje agende uvrsti integraciju Zapadnog Balkana u evropske strukture, što predstavlja dodatni podsticaj za dalju saradnju, izrazivši zadovoljstvo činjenicom da su od 18 članica CEI, 10 već u Evroskoj uniji, a ostale kandidati, potencijalni kandidati i partneri EU, što svjedoči o kredibilitetu inicijative i njenom doprinosu integracionim procesima. Premijer je izrazio uvjerenje da će se broj zemalja članica CEI koje će biti dio EU iz godine u godinu povećavati, sve do ulaska svih njenih članica u EU.

U cilju održavanja dobre dinamike u procesu integracija, predsjednik

Đukanović je istakao da zemlje članice CEI, kao i CEI u cjelini, mogu da računaju na Crnu Goru kao kredibilnog partnera, koja će ostati posvećena svojim vanjsko-političkim ciljevima, posebno na regionalnom planu, kroz saradnju sa zemljama u okruženju i kroz regionalne mehanizme.

Na samitu je usvojena Deklaracija povodom 25 godina postojanja CEI - dokument koji predstavlja političku podršku zemalja članica naporima ka realizaciji zajedničkih ciljeva kroz koordinirani pristup i definisanje smjernica za dalji rad na ostvarivanju zajedničke vizije: izgradnje demokratskog, tržišno-orjentisanog i prosperitetnog društva, koje počiva na evropskim vrijednostima.

Predsjednik Vlade Milo Đukanović je, na poziv Karl Rener Instituta, na Bečkoj diplomatskoj akademiji održao predavanje na temu "Crna Gora na putu ka Evropskoj uniji".

Barozo: Moja posjeta Podgorici je znak podrške evropskoj budućnosti Crne Gore

Žoze Manuel Barozo je rekao da ima puno povjerenje u opravdanost proširenja Evropske unije i istakao da je taj proces uspješna priča u kojoj u narednom periodu, kao ostvarene članice treba da se nađu i zemlje Zapadnog Balkana, kada se za to budu stekli uslovi. Bivši predsjednik Evropske komisije je napomenuo da je njegova posjeta Crnoj Gori znak podrške evropskoj budućnosti kojoj težimo.

Predsjednik Vlade Milo Đukanović je iskazao zadovoljstvo posjetom donedavnog prvog čovjeka Evropske komisije, ističući da je Crna Gora upravo u toku njegovog mandata napravila istorijske korake prema ujedinjenoj Evropi. Podsjetivši na značajan put koji je Crna Gora za kratko vrijeme prešla predsjednik Vlade je ukazao na političku odlučnost Vlade da savlada sve izazove na dostizanju standarda koji će građanima obezbijediti bolji kvalitet života, a Crnoj Gori osigurati mjesto u EU i NATO-u.

Zajednički je ocijenjeno da su susreti sa predstavnicima Evropske unije dali jasnu poruku o nastavku proaktivne evropske politike na ovim prostorima i predstavljaju podsticaj zemljama regiona da nastave proces reformi na putu do punopravnog članstva u Evropskoj uniji.

05.12.2014

Predsjednik Vlade Milo Đukanović sastao se sa bivšim predsjednikom Evropske komisije Žozeom Manuelom Barozom.

„Ponosan sam što je pregovore sa Crnom Gorom otvorila Komisija na čijem sam bio čelu“ - kazao je Barozo, čestitajući Crnoj Gori na ostvarenim rezultatima u procesu integracija, kao i na političkom i ekonomskom napretku.

Posebno je istakao konstruktivnu ulogu Crne Gore i premijera Đukanovića u izgradnji i očuvanju stabilnosti regiona.

Premijer Đukanović u zvaničnoj posjeti Francuskoj

09.12.2014

Svečanom ceremonijom dočeka ispred Trijumfalne kapije, počela je trodnevna zvanična posjeta predsjednika Vlade Mila Đukanovića Republici Francuskoj.

Premijer Đukanović položio je vijenac na Spomenik neznatom junaku i upisao se u knjigu počasti, nakon čega je zamjenik gradonačelnika Pariza za međunarodne odnose i frankofoniju Patrik Klugman uručio predsjedniku Vlade medalju grada Pariza, u znak prijateljstva i poštovanja za napore Crne Gore u očuvanju evropskih vrijednosti.

Premijer Đukanović je istakao da ono predstavlja priznanje državi Crnoj Gori, zahvalivši se pri tome na podršci Francuske našem evropskom putu.

Predsjednik Vlade Milo Đukanović, tokom zvanične posjete Parizu, bio je gost Unije poslodavaca Francuske (MEDEF), ugledne asocijacije francuskog biznisa, gdje je govorio o realizovanim investicijama i razvojnim potencijalima Crne Gore, uz osvrt na investicioni ambijent koji je kreirala Vlada Crne Gore.

Na sastanku su ministri ekonomije i poljoprivrede, Vladimir Kavarić i Petar Ivanović, predstavili predstavnicima renomiranih francuskih kom-

panija investicione potencijale Crne Gore i aktuelne razvojne projekte u oblasti energetike, infrastrukture, turizma i poljoprivrede.

Tokom sastanka, premijer je imao odvojene susrete sa brojnim zainteresovanim investitorima i kompanijama - članicama MEDEF-a u oblasti turizma, saobraćaja, građevinarstva, arhitekture i energetike, sa kojima je razgovarao o mogućnostima ulaganja u Crnu Goru.

Zajednička je ocijena da je Crna Gora država sa izuzetnim potencijalima za ulaganje i razvojnom perspektivom, što predstavlja veliki izazov i šansu za francuske investitore.

Predsjednik Vlade Milo Đukanović razgovarao je i sa predsjednikom Republike Francuske Fransoa Olandom. „Oland i ja podsjetili smo na istorijsko savezništvo Crne Gore i Francuske i u Prvom i u Drugom svjetskom ratu, ali smo, svakako, više pažnje posvetili pitanjima savremenih odnosa dvije zemlje“, kazao je premijer Đukanović.

Zajednički je ocijenjeno da su bilateralni odnosi veoma dobri i razučeni. „Moj predlog je bio da ekonomiju dovedemo u fokus buduće saradnje“, kazao je Đukanović, naglasivši da su, na tu temu dosta pažnje posvetili stvaranju povoljnijeg ambijenta za veće uključivanje francuskih kompanija u crnogorsku ekonomiju, što je Oland podržao.

„Takođe sam kazao da sada imamo zamagljenu evropsku perspektivu

zbog dugog trajanja određenih problema koje smo prenijeli na prostoru ex Jugoslavije i zamolio sam Olanda za intenzivniju podršku i uključivanje Francuske onome što smo već lansirali kao ideje, i na sastanku na Brdu kod Kranja, i kasnije kod kancelarke Merkel – da EU izdašnije podrži infrastrukturne projekte u ovom regionu“, saopštio je premijer Đukanović.

„Zadovoljstvo mi je da je predsjednik Oland, vrlo otvoreno, prihvatio sve inicijative koje sam iznio, naglasio važnost našeg istorijskog i aktuelnog partnerstva i spremnost da i dalje podržava Crnu Goru kao pozitivan primjer na putu evroatlantskih integracija“, kazao je Đukanović nakon susreta sa Olandom.

Senat će se snažno angažovati kako bi podržao Crnu Goru u Parlamentarnoj skupštini NATO-a sa ciljem da Crna Gora dobije poziv za članstvo - saopšteno je u predsjedniku Vlade Milu Đukanoviću u Gornjem domu Francuskog parlamenta.

Predsjednik Senata Žerar Larše i predstavnici senatskog Odbora za vanjsku politiku istakli su da će Senat, prepoznajući značaj proširenja Alijanse i na ovaj dio Mediterana, poslati Parlamentarnoj skupštini NATO-a pismo podrške članstvu Crne Gore.

U razgovoru predsjednika Vlade Crne Gore Mila Đukanovića i predsjednika Senata Francuske Žerara Laršea iskazana je i snažna podrška Francuske daljem putu Crne Gore u Evropsku uniju i konstatovan napredak

u poglavljima posebno značajnim za proces pregovora.

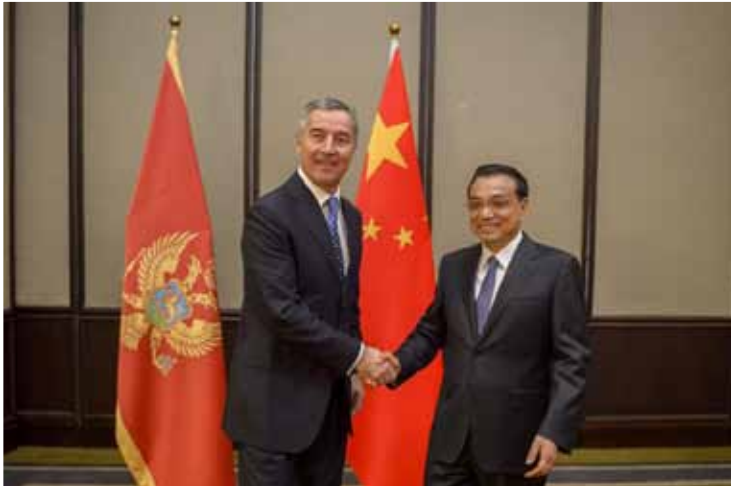
Premijer Đukanović sastao se u Ministarstvu vanjskih poslova Republike Francuske sa rukovodiocima vodećih francuskih kompanija u oblasti turizma.

Na sastanku održanom pod pokroviteljstvom specijalnog predstavnika Francuske za ekonomske odnose sa zemljama Zapadnog Balkana Alenom Rišarom predstavljeni su turistički i razvojni potencijali Crne Gore i to predstavnicima Paris Inn Grupe, Ores Loisirs, Vinci airports, Vichyja, Aquia O thermes i drugih. Iskazano je posebno interesovanje za partnerstvo u modernizaciji aerodroma, kao i u ukupnim turističkim uslugama. Ponovljena je spremnost Francuske da podstakne investicionu i ekonomsku saradnju u cilju produbljivanja ekonomskih veza dviju zemalja.

Snažna podrška evropskim i evroatlantskim integracijama Crne Gore ponovljena je i tokom razgovora predsjednika Vlade u Donjem domu Francuskog parlamenta. Predsjednik Bartolon je odao priznanje Crnoj Gori i predsjedniku Vlade Crne Gore na poslu koji obavlja na putu integracija kao i u ulozi faktora stabilnosti i prosperiteta na Balkanu, što je, kako je ocijenjeno, značajno za čitavu Evropu.

Razgovarano je i o regionalnim prilikama, posebno u kontekstu potrebe da Zapadni Balkan svoju bezbjednosnu i ekonomsku perspektivu gradi u okviru evropskih i evroatlantskih institucija.

Đukanović-Li: Ekonomska saradnja uspješna sa izvanrednim izgledima za budućnost

16.12.2014

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović sastao se sa predsjednikom Vlade NR Kine Li Kečijangom.

U razgovoru vođenom u Beogradu na III sastanku predsjednika vlada NR Kine i država Centralne i Istočne Evrope ocijenjeno je da Crna Gora i NR Kina imaju izuzetno dobre bilateralne odnose, zasnovane na prijateljstvu i osnažene perspektivnom ekonomskom saradnjom. Intenzivan politički dijalog na najvišem nivou dao je dodatni impuls konkretizaciji ekonomske saradnje, prije svega, kroz projekat izgradnje prioritetne dionice auto-puta Bar-Boljare. Obostrano je izraženo uvjerenje da će realizacija najvažnijeg projekta u

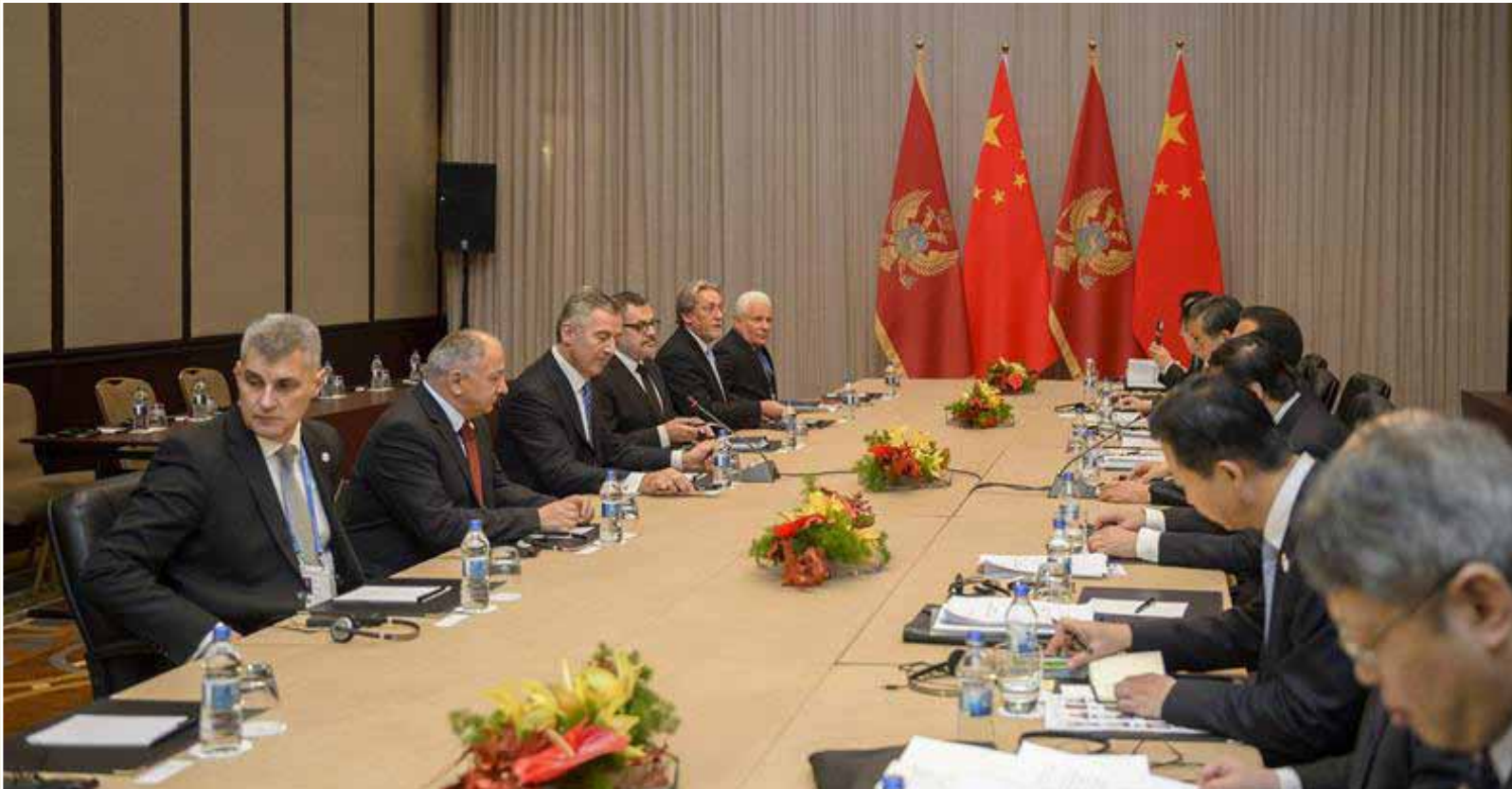
istoriji Crne Gore biti uspješna.

Premijer Li je kazao da je „Vlada NR Kine snažno podržala partnerstvo dviju država“ i izrazio očekivanje da će izuzetni potencijali Crne Gore biti prilika za nastavak saradnje i u drugim oblastima.

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović je istakao značaj inicijative NR Kine u pogledu podrške zemljama Centralne i Istočne Evrope, podsjetivši da Crna Gora uspješno primjenjuje sredstva opredijeljena fondom.

Zajednički je konstatovano da su prioriteti saradnja u oblasti infrastrukture, modernizacije željeznice i energetike.

Ukazano je i na značaj saradnje Crne Gore i NR Kine u oblasti obrazovanja.

Đukanović-Vučić: Unaprijediti bilateralnu saradnju u ekonomiji i regionalnim infrastrukturnim projektima

16.12.2014

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović sastao se u Beogradu sa predsjednikom Vlade Srbije Aleksandrom Vučićem.

Na sastanku upriličenom tokom III samita NR Kine i zemalja Centralne i Istočne Evrope bilo je riječi o unapređenju bilateralne saradnje Crne Gore i Srbije, posebno u oblasti ekonomije, kao i o infrastrukturnim projektima značajnim za ekonomski razvoj regiona.

Premijer Đukanović je istakao da je u proteklom periodu učinjeno mnogo na obnovi i razvoju međudržavnih odnosa Crne Gore i Srbije, kroz intenzivan politički dijalog na najvišem nivou, i razuđenu saradnju u više oblasti. „Dvije države imaju evropsku perspektivu, kao i priliku za ekonomski prosperitet“ – kazao je premijer Đukanović. U kontekstu Samita koji se održava u Beogradu ukazano je na značaj infrastrukturnog povezivanja regiona u cilju njegovog daljeg razvoja.

Đukanović-Orban: Crna Gora kao najuspješnija u integracijama ima punu podršku Mađarske

16.12.2014

Predsjednik Vlade Milo Đukanović sastao se u Beogradu, tokom III samita Kine i država Centralne i Istočne Evrope, sa predsjednikom Vlade Mađarske Viktorom Orbanom.

Mađarski premijer je rekao na sastanku da njegova zemlja duboko poštuje dostignuća Crne Gore u ostvarivanju reformi i rezultata do punopravnog članstva u Evropskoj uniji i NATO-u.

„Crna Gora je najuspješnija država regiona u procesu evropskih i evroatlantskih integracija i ima punu podršku Mađarske na tom putu“ – kazao je predsjednik Vlade Mađarske Viktor Orban na sastanku sa predsjednikom Vlade Crne Gore Milom Đukanovićem.

Premijer Đukanović je iskazao zadovoljstvo zbog kontinuirane podrške Mađarske koja je od Nove godine kontakt-zemlja Crne Gore za NATO. „To je“, istakao je predsjednik Vlade Crne Gore, „dodatno važno i zato što Mađarska razumije i prepoznaje potrebe Zapadnog Balkana i značaj integracija za stabilnost i prosperitet“.

Premijeri Đukanović i Orban su iskazali zadovoljstvo izuzetno dobrim bilateralnim odnosima Crne Gore i Mađarske, i naglasili potrebu produživanja ekonomske saradnje na temeljima pozitivnih iskustava.

11.07.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je na Croatia Forumu 2014 – „Integracija Zapadnog Balkana u EU: aktuelna situacija“, koji se održao u Dubrovniku od 10-12. jula. Na forumu koji je posvećen procesu proširenja zemalja Zapadnog Balkana, kao i izazovima pred kojima se nalaze vrijednosti Evropske unije danas, potpredsjednik Lukšić je imao izlaganje na temu „Integracija Zapadnog Balkana u EU: sličnosti i razlike“. Potpredsjednik Lukšić je kazao da politički i ukupni društveni konsenzus predstavlja dobru polaznu osnovu za evropskih put država

Dubrovnik: Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao na Croatia Forumu 2014 – „Integracija Zapadnog Balkana u EU: aktuelna situacija“

Zapadnog Balkana. Lukšić je kazao da Crna Gora prati napredak svojih susjeda i podržava integracijski napredak svih zemalja regije. Istovremeno, Crna Gora podržava sve regionalne platforme saradnje u okviru kojih se realizuju konkretni projekti u oblastima od zajedničkog interesa, što doprinosi daljem jačanju stabilnosti, demokratije i prosperiteta regiona. Crnoj Gori je u interesu stabilan region, pa je stoga privržen regionalnim inicijativama, jer su samo zajednički nastup, osnaženo djelovanje i saradnja država regiona usmjereni ka implementaciji inicijativa i projekata od značaja za građane - kazao je Lukšić, ističući da su države regiona to prepoznale i da zajednički rade na mehanizmima kako da se unaprijede postojeći okviri.

Kardif: „Crna Gora na “brzoi traci ka NATO”, vidimo je kao narednu članicu Alijanse“

04.09.2014

U okviru Samita NATO koji se održao u Velsu, potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova Igor Lukšić je učestvovao na sastanku ministara vanjskih poslova NATO sa zemljama aspirantima za članstvo - Crnom Gorom, Bosnom i Hercegovinom, Makedonijom i Gruzijom. Na sastanku je potvrđena posvećenost NATO politici otvorenih vrata i izražena spremnost Alijanse za proširenje kada zemlje za to ispune uslove. Ministri zemalja članica su istakli da je Crna Gora napravila impresivan progres u reformama i da joj je na junskom ministarskom sastanku

NATO poslata snažna poruka podrške odlukom o otpočinjanju Intenziviranih i fokusiranih razgovora. Ministri su izrazili nadu da će u narednom periodu Crna Gora nastaviti stabilan kurs reformi i izrazili spremnost da joj, ukoliko one budu uspješne, najkasnije do kraja 2015. godine upute poziv za članstvo. Takođe su ocijenili da se Crna Gora nalazi na “brzoi traci ka NATO” te da je vide kao narednu članicu Alijanse. Potpredsjednik Lukšić je istakao da Crna Gora vidi odluku Saveza da sa njom otvori intenzivirane i fokusirane razgovore kao priznanje za njene dosadašnje napore u procesu integracije u NATO, kao i šansu koju će iskoristiti da pokaže spremnost za članstvo i dobije poziv da se pridruži Alijansi do kraja 2015. godine.

Potpredsjednik Lukšić u radnoj posjeti Njujorku

24.09.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić boravio je u radnoj posjeti Njujorku gdje je učestvovao na Generalnoj debati 69-og zasjedanja Generalne skupštine Ujedinjenih nacija i imao bilateralne susrete sa ministrima vanjskih poslova Gruzije i Trinidada i Tobaga, Majom Panjikidže i Vinstonom Dukeranom. Crnogorski šef diplomatije uzeo je učešće i na neformalnom sastanku ministara vanjskih poslova država Zapadnog Balkana, kao i na ministarskom sastanku Neumske inicijative. U razgovoru sa ministarkom vanjskih poslova Gruzije Panjikidže izraženo je zadovoljstvo kvalitetom bilateralnih odnosa Crne Gore i Gruzije, te konstatovani brojni potencijali za njeno unapređenje, posebno u oblasti turizma.

Susret sa ministrom vanjskih poslova Trinidada i Tobaga Vinstonom Dukeranom, prvi od uspostavljanja diplomatskih odnosa dvije države, bio je prilika za razmjenu mišljenja o načinima za unapređenje bilateralne i saradnje na multilateralnom planu, posebno u okviru UN sistema. U tom kontekstu, istaknut je značaj nedavne ratifikacije Sporazuma o trgovini oružjem (ATT) od strane dviju zemalja kojim se potvrđuje posvećenost država da aktivno doprinose u prevazilaženju globalnih izazova.

Neformalni sastanak šefova diplomatija Zapadnog Balkana iskorišćen je za sagledavanje mogućnosti za nastavak i jačanje saradnje država Regiona nakon Berlinske konferencije, kao i za razmatranje modalite-

ta za operacionalizaciju projekata, posebno infrastrukturnih. Ministri su se složili da će njihova realizacija doprinijeti ekonomskom i sveukupnom razvoju i stabilnosti Regiona i jačanju zajedničke evropske perspektive. Tokom posjete Njujorku, ministar Lukšić je uče-

stvovao i na ministarskom sastanku Neumske inicijative, na kojem je Hrvatska preuzela predsjedavanje od Bosne i Hercegovine, kao i dogovorene dalje aktivnosti na planu realizacije projekata koji će dalje podstaći dobrosusjedsku saradnju, u interesu lokalnih zajednica.

25.09.2014

Potpredsjednik Lukšić se tokom drugog dana posjete susreo sa Helen Klark, glavnim administratorom UNDP-a, ministrom vanjskih poslova Grčke Evangelosom Venizelosom i uzeo učešće na ministarskom sastanku Američko-jadranske i Američko-baltičke povelje.

U razgovoru sa glavnim administratorom UNDP-a Klark izraženo je obostrano zadovoljstvo kvalitetnom, sadržajnom i kontinuiranom saradnjom Crne Gore i Programa za razvoj UN-a. UNDP je jedan od najznačajnijih partnera Crne Gore na njenom razvojnom putu i zadovoljni smo da će Program djelovati u Crnoj Gori najmanje do 2020.godine, istakao je Lukšić. Sagovornici su konstatovali da naredni period treba iskoristiti za dalje jačanje saradnje, posebno na planu realizacije projekata iz oblasti održivog razvoja.

Tokom susreta sa ministrom vanjskih poslova Grčke Venizelosom konstatovano je da su odnosi dviju država na zavidnom nivou, ali da ih je u narednom periodu moguće dodatno osnažiti kroz saradnju u brojnim oblastima, prvenstveno ekonomije i turizma.

Sastanak šefova diplomatija Američko-jadranske i Američko-baltičke povelje bio je prilika da se potvrdi opredjeljenje za nastavak saradnje u širem regionalnom kontekstu, kao i spremnost za njeno jačanje na svim nivoima, posebno imajući u vidu sve kompleksnije izazove savremenog doba. Razmijenjena su mišljenja o aktuelnim bezbjednosnim pitanjima sa fokusom na ukrajinsku krizu i djelovanje ISIL-a i konstatovana potreba za intenzivnijom saradnjom i koordiniranim aktivnostima na tom planu.

Takođe, ministar Lukšić prisustvovao je specijalnom zasjedanju Savjeta Bezbjednosti UN-a na temu „stranih boraca“ kojim je, po prvi put, predsjedavao američki predsjednik Barak Obama, kao i godišnjoj sesiji inicijative Partnerstva otvorenih vlada, na kojoj je Crnoj Gori dodijeljeno prestižno priznanje za kampanju “Budi odgovoran”.

26.09.2014

Tokom posjete Njujorku, potpredsjednik Lukšić učestvovao je, na marginama Generalne debate 69-og zasjedanja Generalne skupštine Ujedinjenih nacija, na ministarskim sastancima Procesa saradnje država jugo-istočne Evrope (SEECP), Inicijative Francuske o limitiranju upotrebe veta, te tzv. Core grupe za prava LGBT populacije. Ministar Lukšić je, takođe, na poziv Viktorije Nuland, pomoćnika državnog sekretara SAD za evropske i evroazijske poslove, uzeo učešće na sastanku koji je organizovan za države Zapadnog Balkana na temu suočavanja sa izazovom stranih boraca.

Na neformalnom ministarskom sastanku država članica SEECP-a na kojem su, takođe, učestvovali evropski komesar za proširenje i susjednu politiku Štefan File i generalni sekretar Savjeta za regionalnu saradnju (RCC) Goran Svilanović razmijenjena su mišljenja o aktuelnim prilikama u regionu i modalitetima za dalje unapređenje regionalne saradnje koja će dodatno podstaći njegov sveukupni razvoj. Istaknut je značaj fokusiranja na projektno-orientisanu saradnju, kao i povezivanja nacionalnih investicionih strategija sa regionalnim prioritetima, sa posebnim akcentom na infrastrukturne i energetske projekte od zajedničkog interesa.

Ministarski sastanak, u organizaciji Francuske i Meksika, o predlogu Francuske o uspostavljanju kodeksa ponašanja za upotrebu veta u slučajevima genocida, ratnih zločina i zločina protiv čovječnosti bio je prilika za brojne države, uključujući Crnu Goru, da prenesu podršku ovoj Inicijativi koja ima za cilj unapređenje međunarodnog mira i bezbjednosti i zaštitu ljudskih života i prava. Inicijativom se žele izbjeći slučajevi paralize Savjeta bezbjednosti i nemogućnost pružanja odgovora na krizne situacije, usljed stavljanja veta na odluke SB-a.

Crnogorski šef diplomatije učestvovao je na ministarskom sastanku tzv. Core grupe za prava LGBT populacije, čiji je Crna Gora odnedavno član. Na panelu, održanom u okviru skupa, na kojem su govorili su Ban Ki-Mun, generalni sekretar UN-a, Džon Keri, državni sekretar SAD-a, kao i Hektor Timerman i Frans Timmermans, ministri inostranih poslova Argentine i Holandije naglašena je potreba intenziviranja aktivnosti u pravcu zaštite prava LGBT zajednice na globalnom planu.

Sastanak u organizaciji SAD-a o izazovu koji predstavljaju strani borci iskorišćen je da se sagledaju načini za zajedničko djelovanje u borbi protiv ovog fenomena. Ministar Lukšić je iskazao spremnost Crne Gore da na nacionalnom planu, kao i u saradnji sa državama Regiona sprovede aktivnosti kojim će se osnažiti okvir za sprečavanje djelovanja stranih terorističkih boraca.

28.09.2014

Potpredsjednik Lukšić u završetku posjete Njujorku, uzeo je učešće, na marginama Generalne debate 69-og zasjedanja Generalne skupštine Ujedinjenih nacija, na ministarskim sastancima OEBS-a i Prijatelja medijacije.

Neformalni ministarski sastanak OEBS-a, u organizaciji Švajcarske, kao predsjedavajuće, okupio je 25 ministara vanjskih poslova i predstavnika više od 35 država učesnica OEBS-a, kao i predstavnika partnerskih država i bezbjednosnih organizacija, sa ciljem sagledavanja mogućnosti za prevazilaženje krize evropske bezbjednosti koju je produbila kriza u Ukrajini. Zvaničnici država učesnica OEBS-a su se saglasili oko neophodnosti zajedničkog djelovanja i intenziviranja aktivnosti Specijalne monitoring misije, kao i opredjeljivanja dodatnih resursa za njeno efikasno funkcionisanje u pravcu stabilizacije situacije u Ukrajini.

Ministar Lukšić je ukazao na zalaganje Crne Gore, za mirno rješavanje ukrajinske krize kroz dijalog i demokratska sredstva, uz puno poštovanje principa suvereniteta, teritorijalnog integriteta i političke nezavisnosti. Tekuće aktivnosti OEBS-a u pravcu rješavanja krize u Ukrajini koje će doprinijeti uspostavljanju prekida vatre i pokretanju političkog procesa uživaju punu podršku Crne Gore, kazao je Lukšić. U tom smislu, podržavamo intenzivnije djelovanje Specijalne monitoring misije OEBS-a, kao i proces pomirenja, rekonstrukcije i reformi u Ukrajini, kao suštinskih koraka u pravcu rješavanja krize. Crnogorski šef diplomatije je, takođe, podržao pokretanje debate o rekonsolidovanju evropske bezbjednosti kao zajedničkog projekta država učesnica OEBS-a, potvrđujući spremnost za dalji konstruktivan angažman Crne Gore u okviru Organizacije.

Ministarski sastanak Grupe prijatelja medijacije, na temu učešća regionalnih i subregionalnih organizacija u medijacijskim procesima, je bio prilika da se, u svjetlu multiplikovanih i kompleksnih bezbjednosnih izazova koji karakterišu svjetske prilike, istakne važna i rastuća uloga i doprinos regionalnih i subregionalnih mehanizama u sprječavanju i mirnom razrješavanju konflikata. Ministar Lukšić je istakao da su regionalne i subregionalne organizacije, zbog dobrog poznavanja, upućenosti i razumijevanja kriznih situacija, često najbolje pozicionirane da odgovore na regionalne krize. Na sastanku je zajednički konstatovana neophodnost izbjegavanja preklapanja aktivnosti između UN-a i regionalnih mehanizama, kao i obezbjeđenja sinergičnog i komplementarnog djelovanja na stvaranju uslova za iskorištavanje komparativnih prednosti uključenih aktera.

Ministar Lukšić je, takođe, imao susret i sa Hojt Brajan Jiem, zamjenikom pomoćnika državnog sekretara SAD za evropske i evroazijske poslove tokom kojeg je potvrđeno zadovoljstvo kvalitetnom i sadržajnom saradnjom Crne Gore i SAD-a.

Sarajevo: Potpisan ugovor o saradnji između Bosne i Hercegovine i Crne Gore o konzularnoj zaštiti i viznim pitanjima

03.10.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić tokom radne posjete BiH sastao se sa zamjenikom predsjedavajućeg Vijeća ministara i ministrom vanjskih poslova Bosne i Hercegovine Zlatkom Lagumdžijom. Nakon sastanka, ministri su potpisali Ugovor o saradnji između Crne Gore i Bosne i Hercegovine o konzularnoj zaštiti i viznim pitanjima.

„Potpisivanje ovog ugovora je primjer konkretnog razvijanja dobrosusjedskih odnosa, jer ovaj Ugovor omogućava zaštitu državljana BiH i Crne Gore koji borave u trećim zemljama gdje jedna od ugovornih strana nema svoje diplomatsko-konzularno predstavništvo“, kazao je Lagumdžija nakon potpisivanja ugovora. On je ukazao i na značaj Sporazuma o snižavanju cijena rominga u javnim mobilnim komunikacijskim mrežama koji su potpisali BiH, Crna Gora, Makedonija i Srbija ocjenivši da je on konkretan rezultat regionalne saradnje. "Regionalna saradnja na Zapadnom Balkanu je u posljednjoj godini dana doživjela

takav iskorak kakav nije bio u periodu od kada smo se uzajamno priznali. Posljednja godina je bila godina Zapadnog Balkana kao regiona i posvećenosti EU da nas u tome podrži“, istakao je Lagumdžija. Potpredsjednik Lukšić je kazao da je potpisan važan ugovor koji je direktno od interesa za građane Crne Gore i BiH, ali da istovremeno širi mogućnosti dvije zemlje, s obzirom na to da su konzularna pitanja vezana i za realizaciju viznih pitanja.

"Potpuno sam saglasan sa ocjenom da smo u posljednjih godinu ili godinu i po dana dali novi dinamizam regionalnoj saradnji. Ono što je naša zajednička vizija, vizija koju dijelimo u regionu, jeste da uz pomoć EU obezbijedimo, kada je infrastrukturna povezanost u pitanju, vezu svih naših glavnih gradova autoputevima, željezničkom infrastrukturom i naravno kvalitetnom energetskom povezanošću“, pojasnio je Lukšić. On je dodao da suština projekta regionalne saradnje jeste kako ubrzati zajednički evropski put. "To nije moguće ukoliko se samo zatvorimo u naše granice i bavimo unutrašnjim reformama", poručio je Lukšić.

Susret potpredsjednika Vlade i ministra vanjskih poslova i evropskih integracija Igora Lukšića sa ministarkom vanjskih poslova, obrazovanja i kulture Lihtenštajna, Aurelijom Frik

09.10.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić razgovarao je u Vaduzu sa ministarkom vanjskih poslova, obrazovanja i kulture Lihtenštajna, Aurelijom Frik.

Tokom susreta razmijenjena su mišljenja o potencijalima za unapređenje bilateralne saradnje u brojnim oblastima od međusobnog interesa, naročito na polju ekonomije, kulture, nauke i obrazovanja.

Sagovornici su se saglasili da dvije zemlje imaju odlične i prijateljske odnose, te da dijele slične pozicije o pitanjima sa multilateralne agende, uključujući i pitanja održivog razvoja. Definisani su konkretni koraci i inicijative u cilju ostvarivanje jos uspješnije kako bilateralne, tako i multilateralne saradnje.

Podrška Crnoj Gori ka evroatlantskim strukturama

16.10.2014

Senator u Senatu SAD-a Kris Marfi u razgovoru sa potpredsjednikom Vlade i ministrom vanjskih poslova Igorom Lukšićem kazao je da podržava Crnu Goru na njenom putu ka evrotlantskim strukturama. On se u razgovoru sa potpredsjednikom Lukšićem osvrnuo na obaveze koje Crna Gora treba da ispuni u narednoj fazi intenziviranih i fokusiranih razgovara, ističući da je uvjeren da će Crna Gora nakon toga biti spremna da dobije poziv za članstvo.

Potpredsjednik Lukšić je kazao da je Crna Gora zadovoljna što je u zaključcima sa Samita NATO jasno prepoznat njen progres u reformama i potvrđena odluka ministara NATO da sa Crnom Gorom otvore "intenzivirani i fokusirane razgovori". On je istakao da je pozitivna poruka sa Samita u Velsu o važnosti politike proširenja i izvjesnoj perspektivi članstva Crne Gore ukoliko ispuni uslove od značaja i za region Zapadnog

Balkana, aspirante i generalno politiku otvorenih vrata NATO. Potpredsjednik Lukšić se zahvalio na podršci SAD-a razvojnim, evropskim i evroatlantskim ciljevima i implementaciji reformi neophodnih za ispunjenje standarda za članstvo Crne Gore u NATO i EU.

Beograd: Potpredsjednik Lukšić i ministar Kavarić učestvovali na Zapadno-balkanskoj konferenciji

23.10.2014

Crnogorska delegacija, koju je predvodio potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovala je na Zapadno-balkanskoj konferenciji koja se održava u Beogradu na temu: „Ekonomsko upravljanje i povezivanje“. U delegaciji je bio i ministar ekonomije Vladimir Kavarić.

Potpredsjednik Lukšić govorio je u okviru sesije: "Bolje ekonomsko upravljanje kroz nacionalne programe ekonomskih reformi" u kojoj

je bilo riječi o makro-ekonomskim i fiskalnim programima, strukturnim reformama i programima konkurentnosti, kao i o Strategiji "Jugoistočna Evropa 2020", dok je zajedno sa ministrom ekonomije Vladimirom Kavarićem govorio u okviru sesije "Unapređenje povezivanja u okviru Regiona i sa Evropskom unijom" na kojoj su održane prezentacije o konkretnim projektima saradnje iz oblasti transporta i energetike, definisan zajednički pristup Zapadnog Balkana kroz Nacionalne investicione komitete, kao i saradnja kroz Zapadno-balkanski investicioni okvir.

Otvoren počasni konzulat Crne Gore u Krakovu

29.10.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić otvorio je Počasni konzulat Crne Gore u Krakovu. Potpredsjednik Lukšić je u svom obraćanju izrazio uvjerenje da će Konzulat u Krakovu dodatno unaprijediti uzajamne veze i odnose Crne Gore i Poljske, u prvom redu ekonomske i kulturne, ali i doprinijeti međusobnom približavanju naroda dvije zemlje. Ukazao je na značaj saradnje u pogledu očuvanja i kontinuiranog unapređenja međusobnih odnosa. Tokom ceremonije otvaranja, potpredsjednik Lukšić je podsjetio na

brojne zajedničke aktivnosti i projekte u oblasti kulture, nauke i obrazovanja, koji u značajnoj mjeri doprinose dodatnom povezivanju i boljem razumijevanju Crne Gore i Poljske. Otvaranje Počasnog konzulata pratila je izložba „U Boki skriveno“ poljskog arheologa Januša Reclava.

Bratislava: Pohvaljen napredak Podgorice u pristupnim pregovorima i izražena podrška otvaranju novih pregovaračkih poglavlja do kraja 2014. godine

01.11.2014

Ministri vanjskih poslova zemalja Višegradske grupe (V4) i Zapadnog Balkana sastali su se u Bratislavi, na poziv Miroslava Lajčaka, ministra vanjskih poslova Slovačke, koja predsjedava V4. Na sastanku su učestvovali i potpredsjednica Evropske komisije i Visoka predstavnica EU za vanjske poslove i politiku bezbjednosti Federika Mogerini, ministar vanjskih poslova Austrije Sebastijan Kurc i generalni sekretar Regionalnog savjeta za saradnju Goran Svilanović. Sastanku je prisustvovao potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić. Ministri su razgovarali o situaciji na Zapadnom Balkanu i razmijenili mišljenja o paketu proširenja EK, koji je objavljen 8. oktobra 2014. Države članice V4 su potvrdile svoju podršku proširenju EU i NATO-a, kao jednom od ključnih prioriteta Grupe. Ministri su naglasili važnost da se održi momentum i kredibilitet EU i NATO integracionih procesa. Pristup baziran na uslovljenosti i zaslugama trebalo bi primijeniti. S druge strane, EU i NATO bi trebalo da na odgovarajući način odgovore na napredak zemalja aspiranata. Zemlje V4 će nastaviti da dijele svoje iskustvo procesa tranzicije i integracije u EU i NATO. Ministri zemalja V4 su naglasili napredak Podgorice u pristupnim pregovorima i izrazili njihovu podršku otvaranju novih pregovaračkih po-

glavlja do kraja 2014. godine.

U pogledu proširenja NATO, ministri zemalja V4 su pozdravili odluku Sjeverno-atlantskog savjeta da otpočne intenzivne i fokusirane razgovore s Podgoricom i da pitanje pristupanja Crne Gore razmotri do kraja 2015.

Potpredsjednik Lukšić je zahvalio na kontinuiranoj podršci zemalja V4 napretku Crne Gore i njenoj punoj integraciji u EU i NATO. On je naglasio važnost iniciranog berlinskog procesa pod pokroviteljstvom savezne kancelarke Njemačke Angele Merkel za dalji proces integracije zemalja Zapadnog Balkana u EU i pozdravio najavljene aktivnosti Austrije, kao domaćina naredne Konferencije, koja će se održati 27. avgusta 2015.

U odvojenom susretu sa slovačkim kolegom Miroslavom Lajčakom, potpredsjednik Lukšić je izrazio zahvalnost na posvećenosti i svestranoj podršci Slovačke i ministra Lajčaka lično napretku Crne Gore ka članstvu u EU i NATO.

Potpredsjednik Lukšić je na marginama sastanka imao odvojene susrete i sa Sebastijanom Kurcom, ministrom vanjskih poslova Austrije i Gžegožem Shetinom, ministrom vanjskih poslova Poljske, i tom prilikom je ukazao na važnost koju Crna Gora pridaje daljem jačanju partnerstva s ovim zemljama, u okviru evropskih i evro-atlantskih integracija.

Diplomarius, februar, 2015

Berlin: Zemlje regiona imaju jasnu evropsku perspektivu

06.11.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je, na poziv šefova diplomatije Nemačke i Velike Britanije, Frank-Valtera Štajnmajera i Filipa Hamonda na VI ASPEN konferenciji ministara vanjskih poslova jugoistočne Evrope, koja je održana u Berlinu.

Sa konferencije je poručeno da zemlje Zapadnog Balkana imaju jasnu perspektivu priključenja Evropskoj uniji, te da je zapadnobalkanski region u cjelini, bezbjednosno-politički i privredno, od velikog značaja za Evropu. Ocijenjeno je da je progres Crne Gore na putu prema EU

vidljiv, a pozdravljen je i napredak koji su zemlje regiona pojedinačno ostvarile. Tokom konferencije je bilo riječi o značaju sprovođenja započetih reformi, zahvaljujući kojim će zemlje nastaviti da uspješno ispunjavaju obaveze iz evropske agende.

Lukšić-Han: Proširenje ostaje prioritet Evropske komisije

21.11.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić primio je evropskog komesara za susjedstvo i pregovore o proširenju Johanesa Hana, koji boravi u službenoj posjeti Crnoj Gori.

„Nema zamora u pogledu proširenja EU“ kazao je Han, istakavši da to pokazuje upravo proces pregovora sa Crnom Gorom. On je naglasio da Evropska komisija, ali i sve zemlje članice žele da vide promjene koje donose pregovori o članstvu u EU i kazao da je Crna Gora na dobrom putu.

Han je izrazio zadovoljstvo činjenicom da Crna Gora aktivno učestvuje i kontinuirano inicira regionalnu saradnju i u tom smislu posebno pozdravio inicijativu Zapadno-balkanske šestorke, čiji je cilj da dodatno unaprijedi saradnju i zajedničke aktivnosti u pogledu boljeg međusobnog povezivanja ali i evropske integracije zemalja regiona.

Potpredsjednik Lukšić je istakao da je posjeta komesara Crnoj Gori u ovom trenutku veoma važna i potvrđuje stav da u Evropskoj komisiji nema zamora od proširenja. „Proširenje ostaje prioritet i to je veoma važno za sve zemlje regiona“ kazao je Lukšić.

U razgovoru sa komesarom Hanom, Lukšić je ukazao na važnost regionalne saradnje i istakao da reforme koje zemlje sprovode u nacionalnim okvirima doprinose kako boljoj regionalnoj povezanosti tako i bržoj integraciji u EU. „Jasno je da će zemlje regiona jednog dana postati punopravne članice Evropske unije, ali ono što je u ovom trenutku prioritet jeste na najbolji mogući način iskoristiti vrijeme do tog dana i izgraditi snažne i održive mehanizme praktične saradnje“ zaključio je Lukšić.

Na sastanku je bilo riječi o značaju regionalnih infrastrukturnih projekata kao i mehanizmima obezbjeđivanja kvalitetne primjene zakonskih regulativa usaglašenih sa evropskim standardima, te daljoj dinamici otvaranja pregovaračkih poglavlja.

Brisel: Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić na IX Sastanku Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje Evropske unije i Crne Gore (POSP)

01.12.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je na sastanku IX Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje Evropske unije i Crne Gore (POSP), koji je održan u Briselu.

Potpredsjednik Lukšić je u svom obraćanju podvukao značaj dijaloga i međuinstitucionalne saradnje u procesu evropske integracije i u tom pravcu istakao značajan doprinos Skupštine i naročito skupštinskog Odbora za evropsku integraciju u pogledu „ispunjavanja prioriteta koji proizilaze iz naše evropske agende.“

„Profesionalna, posvećena i, prije svega, iskrena saradnja između Skupštine i Vlade Crne Gore u aktivnostima na procesu pristupanja ostaje od ključne važnosti za unapređenje internih reformi neophodnih za dalji napredak integracionog procesa,“ istakao je Lukšić. Evropska komisija je u okviru Izvještaja o napretku prepoznala napore Crne Gore, kazao je Lukšić, i dodao da je obaveza obiju strana da očuvaju momentum procesa proširenja. Takođe je istakao da će Crna Gora nastaviti da ohrabruje države regiona u pravcu zajedničke akcije na projektno-orijentisanu saradnju.

Tokom drugog dana posjete, potpredsjednik Lukšić učestvovao je na sastanku Odbora za vanjske poslove Evropskog parlamenta. „Uvjereni smo da vladavina prava, ekonomsko upravljanje i unapređenje administrativnih kapaciteta predstavljaju ključne principe političke stabilnosti, bezbjednosti i ekonomskog razvoja regiona zapadnog Balkana,“ kazao je potpredsjednik Lukšić. On je istakao da Crna Gora očekuje jaču ekonomsku podršku Evropske unije regionu, posebno u pogledu infrastrukturnih investicija u regionu, naglašavajući da u toj oblasti postoji jasan zajednički interes.

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova Igor Lukšić učestvovao je na sastanku ministara vanjskih poslova NATO članica i operativnih partnera u misiji Odlučna podrška, kojim je predsjedavao generalni sekretar NATO Jens Stoltenberg. Sastanku su prisu-

stvovali novoizabrani predsjednik Avganistana Ašraf Gani i Abdulah Abdulah, lider Vlade nacionalnog jedinstva.

Na sastanku je zvanično najavljen početak nove misije Odlučna podrška od 1. januara 2015, u kojoj učestvuju 42 države. Misija će biti neborbenog karaktera i imaće ulogu da pruža obuku, savjetovanje i pomoć nacionalnim institucijama i vojsci Avganistana. Pozdravljeno je to što su se preuzimanjem pune odgovornosti avganistanskih odbrambenih i bezbjednosnih snaga (ANDSF) za bezbjednost zemlje stvorili preduslovi za početak nove faze u odnosima NATO i Avganistana. Učesnici sastanka su naglasili da ova činjenica predstavlja dokaz napretka Avganistana i jačanja njegovih kapaciteta. Ponovljena je i spremnost za obezbjeđivanje finansijskih kontribucija za jačanje ANDSF za period od 2015. do 2017. godine.

Potpredsjednik Lukšić je istakao da će Crna Gora nastaviti da pruža doprinos stabilnosti i bezbjednosti Avganistana kroz angažovanje u misiji Odlučna podrška, kao i upućivanjem finansijske podrške u trogodišnjem periodu za jačanje kapaciteta avganistanakih snaga. Potpredsjednik Lukšić je, takođe, učestvovao na sastanku Globalne koalicije za borbu protiv ISIL kojim je predsjedavao američki državni sekretar Džon Keri, na kojem je učestvovalo oko šezdeset ministara vanjskih poslova članica Koalicije. Na sastanku je zajednički zaključeno da Islamska država predstavlja globalnu prijetnju po bezbjednost i izražena je spremnost svih zemalja da doprinesu njenom zaustavljanju na sveobuhvatan i dugoročan način, političkim, vojnim, finansijskim i humanitarnim sredstvima.

Potpredsjednik Lukšić je istakao posvećenost Crne Gore podršci na porima Koalicije u skladu sa našim mogućnostima.

Na marginama sastanka, potpredsjednik Lukšić je imao susrete sa ministrom vanjskih poslova Turske Mavlutom Čavușogluom, Generalnim sekretarom NATO, Jensom Stoltenbergom i ministrom vanjskih poslova Holandije, Bertom Kondersom, kao i sa brojnim drugim predstavnicima država.

Bazel: 21. zasjedanje Ministarskog savjeta OEBS

05.12.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je na zasjedanju Ministarskog savjeta OEBS, koji je održan u Bazelu.

Centralna tema ovogodišnjeg ministarskog savjeta bila je Rješavanje krize evropske bezbjednosti, put naprijed u kontekstu situacije u Ukrajini. Savjet je otvorio ministar vanjskih poslova i predsjedavajući Organizacije Didije Burkhalter. Burkhalter je pozvao zemlje učesnice OEBS-a da pruže podršku inicijativama Organizacije u cilju deeskalacije i stabilizacije situacije u Ukrajini, navodeći pritom trilateralnu Kontakt grupu i Specijalnu posmatračku misiju OEBS u Ukrajini.

Potpredsjednik Lukšić je istakao da je OEBS, kao jedan od značajnih stubova Evropske bezbjednosti, angažovao sve svoje kapacitete u ci-

Istanbul: Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao na međunarodnoj konferenciji “Novi putevi svile: inspiracije i mogućnosti”

12.12.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je na međunarodnoj konferenciji “Novi putevi svile: inspiracije i mogućnosti” u organizaciji Centra za međunarodnu saradnju i održivi razvoj (CIRSD) iz Beograda, kineske državne agencije Centar za istraživanje i razvoj (DRC) i Centra za strateška istraživanja (SAM) iz Turske.

U svom obraćanju Lukšić se osvrnuo na značaj koji je Put svile imao tokom 15 vjekova duge istorije u ekonomskom, socijalnom i tehnološkom razvoju i njegovom doprinosu u zbližavanju naroda i nacija kroz razmjenu roba i još značajnije znanja, dijaloga, prijateljstva, blagostanja. Posebno je istakao važnost promocije investicija i trgovinske razmjene na relaciji Evropa - Kina, odnosno daljoj podrsci realizaciji infrastukturnih projekata: autoputeva, luka, željeznica, itd.

„Ožiljavanje koncepta puta svile obuhvata tri kontinenta sa, eko-

lju sprječavanja pogoršavanja bezbjednosne situacije u i oko Ukrajine, nastojeći da doprinese ponovnom uspostavljanju stabilnosti u regionu OEBS-a.

Potpredsjednik Lukšić, u ime Crne Gore, potpisao je Amandmane na Sporazum o podregionalnoj kontroli naoružanja Član IV, Aneks 1-B, Opšti okvirni Sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, čime su Strane preuzele vlasništvo nad Sporazumom. Potpisivanje amandmana predstavlja novo poglavlje i značajan uspjeh kada je riječ o kontroli naoružanja, te može poslužiti kao model za uspostavljanje povjerenja i jačanje mira i stabilnosti u postkonfliktnim područjima.

Na marginama Ministarskog savjeta, potpredsjednik Lukšić susreo se sa ministrom vanjskih poslova Mađarske Peterom Szijjartom, predstavnikom OEBS za slobodu medija Dunjom Mijatović i direktorom UNHCR Biroa za Evropu Vinsentom Kosetelom.

nomski, kulturno, socijalno i istorijski, vrlo različitim oblastima koji ujedno predstavlja i potencijal za povezivanje Zapadnog Balkana sa dalekim zemljama i različitim regionima” istakao je Lukšić.

Na marginama konferencije potpredsjednik Lukšić je razgovarao sa ministrom u Savjetu za razvoj istraživanja Državnog savjeta Kine Li Wei, sa kojim su razmijenjena mišljenja o bilateralnim odnosima sa posebnim osvrtom na aktuelni projekat, izgradnju autoputa Podgorica - Kolašin.

Tirana: Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao na sastanku Partnerske komisije Američko-jadranske povelje

15.12.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je u Tirani na sastanku Partnerske komisije koji se održava u okviru predsjedavanja Republike Albanije Američko-jadranskom poveljom (A5). Domaćin sastanka bio je ministar vanjskih poslova Republike Albanije Ditmir Bušati, a sastanku su prisustvovali i visoki predstavnici članica Povelje Bosne i Hercegovine, Hrvatske i SAD, kao i partnera Povelje Kosova i Srbije. Potpredsjednik Lukšić je u izlaganju ocijenio da A5 predstavlja najznačajniji regionalni bezbjednosni forum za zemlje Zapadnog Balkana. On je upoznao sa napretkom Crne Gore u reformama u ključnim oblastima i Intenziviranim i fokusiranim razgovorima sa NATO i izrazio uvjerenje da će naš učinak rezultirati pozivom Crnoj Gori za članstvo u NATO najkasnije do kraja 2015. godine. Potpredsjednik Lukšić je, takođe, istakao posvećenost Crne Gore jačanju svih oblika

saradnje između članica Povelje u oblastima od zajedničkog interesa, naročito kada su u pitanju regionalni i globani bezbjednosni izazovi.

Tokom posjete Tirani potpredsjednik Lukšić razgovarao je sa ministrom vanjskih poslova Ditmirom Bushatijem, nakon čega je ocijenjeno da "odnosi između Crne Gore i Republike Albanije primjer su dobrosusjedске saradnje u regionu i u kontinuitetu se razvijaju kako na bilateralnom, tako i na regionalnom planu". Potpredsjednik Lukšić je čestitao Albaniji na dobijanju statusa kandidata i izrazio očekivanje da će uskoro otpočeti i pristupne pregovore sa Evropskom unijom. Zahvalio je na podšci Albanije integraciji Crne Gore u NATO, istakavši da su politika proširenja i perspektiva članstva od značaja za Crnu Goru i region Zapadnog Balkana.

U okviru posjete je potpisan i Sporazum između Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije o međusobnom priznavanju vozačkih dozvola.

Brisel: Ministri vanjskih poslova zemalja EU pozdravili napredak Crne Gore u pristupnim pregovorima

16.12.2014

Savjet EU pozdravlja napredak koji je Crna Gora ostvarila u sprovođenju reformi u cilju obezbjeđenja nezavisnosti i povećane efikasnosti pravosuđa, zaključili su ministri vanjskih poslova država članica EU na današnjem sastanku u sjedištu Savjeta u Briselu.

„Savjet sa zadovoljstvom primjećuje da Crna Gora radi na nizu pitanja identifikovanih u Izvještaju o napretku, a naročito da je usvojeno nekoliko važnih mjera u oblasti sprečavanja korupcije. Crna Gora je, takođe, nastavila da sprovodi svoje obaveze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, kao i da igra aktivnu ulogu u regionu,“ konstatovano je na sjednici Savjeta.

Ministri zemalja EU naročito su pozdravili kontinuirano učešće Crne Gore u razvoju regionalne saradnje i punu usklađenost sa Zajednič-

kom vanjskom i bezbjednosnom politikom EU, dodajući da će nastaviti da sa pažnjom prate napredak u poglavljima 23 i 24, što će odrediti i ukupnu dinamiku procesa pregovora.

Savjet EU je zaključio da Crna Gora treba da sprovodi ekonomske reforme, u pravcu smanjenja nezaposlenosti i unapređenja poslovnog ambijenta, uz sprovođenje mjera fiskalne konsolidacije.

Međuvladina konferencija Crna Gora-EU: Otvorena četiri nova poglavlja, nastavljen dinamičan napredak u procesu pristupanja

16.12.2014

Crna Gora nastavlja da ostvaruje dinamičan napredak u procesu pristupanja Evropskoj uniji, što je preporučuje za otvaranje četiri nova pregovaračka poglavlja, odlučeno je na petom sastanku Međuvladine konferencije između Crne Gore i Evropske unije, koja je održana u Briselu.

Na sastanku, kojim su kopredsjedavali ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić i državni sekretar za evropska pitanja Italije Sandro Goci, otvoreni su pregovori u poglavljima 18 – Statistika, 28 – Zaštita potrošača i zdravlja, 29 – Carinska unija i 33 – Finansijske i budžetske odredbe.

„Otvaranje pregovora u još četiri poglavlja predstavlja nagradu za ostvareni napredak, ali i podsticaj za dalji rad i nastavak ispunjavanja

obaveza sa naše evropske agende, koji će, u nastupajućem periodu, dati vidljive rezultate u ovim oblastima,“ izjavio je ministar Lukšić na konferenciji za novinare u sjedištu Savjeta EU nakon sastanka Međuvladine konferencije.

„Ovo je jasan signal da proces proširenja napreduje i da svako ko je mislio da se u narednih pet godina ništa neće dogoditi može da se uvjeri da je realnost sasvim suprotna i da je ovo dokaz da želimo da nastavimo i da to i činimo. Uvjeran sam da ćemo, ukoliko Crna Gora održi ovaj tempo, uskoro vidjeti vidljive rezultate na dobrobit građana Crne Gore,“ saopštio je medijima u Briselu Johannes Han, evropskih komesar za susjedsku politiku i pregovore o proširenju. Od ukupno 35 poglavlja otvoreno je 16, od čega su dva privremeno zatvorena. Pregovori o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji pokrenuti su u junu 2012. godine.

Potpredsjednik Marković: Litvanija ostaje pouzdan partner Crnoj Gori u ostvarivanju njenih spoljno-političkih prioriteta

05.09.2014

Republika Litvanija ostaje pouzdan partner Crnoj Gori u ostvarivanju spoljno-političkih prioriteta naše države, a saradnja na tom planu biće unaprijeđena na svim nivoima - osnovna je poruka zvanične posjete potpredsjednika Vlade i ministra pravde Duška Markovića Republici Litvaniji.

Potpredsjednik Marković je tokom susreta sa litvanskim kolegom Juozasom Bernatonom potpisao Memorandum o saradnji dva

ministarstva, kojim je predviđena razmjena iskustava i praksi u poglavljima 23 i 24, što će biti konkretizovano prilikom skore posjete litvanskih eksperata Crnoj Gori.

Tokom posjete Viljnusu, potpredsjednik Marković se sastao i sa predsjednikom Vlade Algirdasom Butkevičiusom, te predsjednikom parlamentarnog odbora za evropske poslove i potpredsjednikom Seime Gediminasom Kirkilasom i predsjednikom Ustavnog suda Republike Litvanije Dainiusom Žalimasom.

15.10.2014

Italija i njene institucije, samim tim i finansijska policija ove zemlje, pružice Crnoj Gori svaku vrstu pomoći i podrške njenim naporima da zavrijedi članstvo u Evropskoj uniji - saopštio je generalni komandant Finansijske policije Republike Italije Saverio Kopolupo na sastanku sa potpredsjednikom Vlade i ministrom pravde Duškom Markovićem održanim u Rimu.

Bliski odnosi između Crne Gore i Republike Italije rezultat su ne samo geografskog položaja već i istorijskih veza ali i zajedničkih osnovnih vrijednosti koje obje zemlje njeguju, saopštio je ministar unutrašnjih poslova Republike Italije Anđelino Alfano na sastanku sa potpredsjednikom Vlade i ministrom pravde Duškom Markovićem, održanim u Rimu, tokom drugog dana zvanične posjete potpred-

Potpredsjednik Vlade i ministar pravde Duško Marković boravio u zvaničnoj posjeti Republici Italiji

sjednika Markovića Republici Italiji.

„Ministarstvo pravde Republike Italije ključni je partner Ministarstvu pravde Crne Gore na izradi zakonodavnog okvira u oblasti jačanja odgovornosti i efikasnosti pravosuđa ali i izradi normi krivičnog prava kojima se uvode novi mehanizmi za što uspješniju borbu protiv organizovanog kriminala i korpucije“ saopštio je potpredsjednik Vlade i ministar pravde Duško Marković na sastanku sa ministrom pravde Italije Andreom Orlandom.

Glavni tužilac za borbu protiv mafije Franko Roberti je pohvalio reforme koje se na zakonodavnom i institucionalnom planu sprovode u Crnoj Gori u oblasti borbe protiv organizovanog kriminala i korpucije. U tom kontekstu, iskazao je apsolutnu spremnost da ustupi crnogorskom tužilaštvu softversko rješenje za banku podataka koja je od neprocjenjivog značaja za uspješnost rada u fazi izviđaja i istrage u predmetima organizovanog kriminala, kako bi naporu budućeg specijalnog tužilaštva bili valorizovani u što skorijem roku. Potpredsjednik Marković susreo se i sa predstavnicom Nacionalne agencije za antikorupciju Nikoletom Parizi. U razgovorima je najavljena mogućnost da bi između Uprave za antikorupcijsku inicijativu Crne Gore i Nacionalne agencije za antikorupciju Republike Italije mogao biti potpisan Memorandum o razumijevanju do kraja 2014. godine, što će biti značajan osnov za dodatnu ekspertsku podršku Italije u fazi osnivanja i izgradnje nove crnogorske agencije za antikorupciju.

Potpredsjednik Marković u zvaničnoj posjeti Velikoj Britaniji

10.11.2014

Memorandum o razumijevanju između Vlade Crne Gore i Vlade Velike Britanije, o saradnji i uzajamnoj pomoći nadležnih institucija dvije zemlje u krivičnim stvarima, vezanim za poreze i carine i slične stvari od uzajamnog interesa, koji smo potpisali, predstavlja osnov praktične saradnje u oblasti vladavine prava i borbe protiv organizovanog kriminala, poreskog i carinskog kriminala, a posebno nezakonite trgovine duvanskim proizvodima i sa tim povezanim finansijskim kriminalom - saopštio je potpredsjednik Vlade i ministar pravde Duško Marković prilikom potpisivanja tog dokumenta sa finansijskim sekretarom Ministarstva finansija Dejvidom Goukom, ministrom za migracije i bezbjednost u Ministarstvu unutrašnjih poslova Džeјmsom Brokenšajrom i državnim ministrom pravde i građanskih sloboda Sajmonom Hјuzom. Potpredsjednik Marković je razgovarao i sa ministrom za migracije i bezbjednost u Ministarstvu unutrašnjih poslova Džeјmsom Broukenšјrom. Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske ostaje pouzdan partner Crnoj Gori u ostvarivanju spoljno-političkih prioriteta naše države - članstva u EU i NATO - ključna je poruka visokih britanskih zvaničnika tokom razgovora sa potpredsjednikom Vlade i ministrom prav-

de Duškom Markovićem, tokom njegove zvanične posjete Londonu. Potpredsjednik Marković se sreo sa vrhovnim državnim tužiocem Ujedinjenog Kraljevstva Džeremijem Rajtom koji je iskazao interes za produbljivanjem saradnje na programskom nivou, iskazavši apsolutnu spremnost da se Crnoj Gori pomogne u implementaciji reformi iz oblasti vladavine prava.

„Izuzetno smo posvećeni evropskim i evroatlantskim ciljevima Crne Gore i ohrabrujemo vas da jednako energično nastavite sa reformama“, kazao je ministar za Evropu u britanskom Forin ofisu Dejvid Lidington potpredsjedniku Markoviću na sastanku na kojem se razgovaralo o ocjenama i preporukama iz Izvještaja o napretku, kao i o ostvarenim rezultatima i budućim izazovima i značaju jačanja saradnje sa ključnim evropskim partnerima, među kojima je i Velika Britanija.

Posjetu Londonu, potpredsjednik Marković je okončao susretom sa lordom kancelarom državnim sekretarom za pravdu Krisom Grejlingom, čelnim čovjekom za pravdu u Kabinetu premijera Kamerona. Marković je sa britanskim kolegom razgovarao o svim oblastima u kojima britansko iskustvo može biti od koristi crnogorskom pravosuđu, imajući u vidu uspješnost projekata koji se implementiraju u Crnoj Gori uz pomoć britanskih eksperata.

Stoltenberg-Marković: Veoma cijenimo napredak koji je ostvarila Crna Gora nakon Samita u Velsu

19.11.2014

Veoma cijenimo napredak koji je Crna Gora ostvarila u periodu nakon Samita NATO u Velsu, na planu ispunjavanja prioriteta iz četiri ključne oblasti: vladavine prava, reforme bezbjednosnog sektora, jačanja podrške javnosti i nastavka reformi u sektoru odbrane - saopštio je generalni sekretar NATO Jens Stoltenberg na sastanku sa potpredsjednikom Vlade i ministrom pravde Duškom Markovićem održanim u sjedištu Sjevernoatlantske alijanse u Briselu. Potpredsjednik Marković je bio specijalni gost sastanka Sjevernoatlantskog savjeta NATO, na kojem je izražena nedvosmislena i puna podrška naporima Crne Gore na planu reformi, u cilju stvaranja pretpostavki za dobijanje poziva za članstvo do kraja 2015. godine. Dinamika realizacije pet prioriteta, koji predstavljaju paket očekivanja EU, prevazilazi naša očekivanja, između ostalog zahvaljujući Skupštini, koja je set antikorupcijskih zakona stavila u proceduru po skraćenom postupku - saopštio je danas potpredsjednik Vlade i ministar pravde Duško Marković na sastanku sa predstavnicima

Radne grupe Savjeta EU za proširenje (COELA), održanom u Misiji Crne Gore u Briselu.

Svjesni smo i prihvatamo sugestiju država-članica da u realizaciji pet prioriteta prednost treba dati kvalitetu u odnosu na brzinu. Izražavam uvjerenje da se radi o veoma kvalitetnim zakonima, do kojih dolazimo u partnerstvu sa Evropskom i Venecijanskom komisijom“, istakao je potpredsjednik Marković.

Potpredsjednik Lazović učestvovao na Forumu o upravljanju internetom

02.09.2014

Potpredsjednik Vlade i ministar za informaciono društvo i telekomunikacije Vujica Lazović učestvovao je na Devetom godišnjem svjetskom Forumu o upravljanju internetom – IGF (Internet Governance Forum), koji se održao u Istanbulu od 2 do 5. septembra.

Potpredsjednik Lazović je u svom izlaganju naglasio značaj projekta Wireless Montenegro, koji se odnosi na pokrivanje svih frekventnih lokacija besplatnim internetom i koji predstavlja sigurnu platformu za brzi ekonomski rast i razvoj Crne Gore. Istakao je da globalna promocija nacionalnog domena .me predstavlja pravi primjer korišćenja virtuelnih resursa u savremenim ekonomskim uslovima nezavisno od stepena ekonomskog razvoja zemlje, što predstavlja osnovu za snažniji sveukupni razvoj društva.

Drugog dana Foruma potpredsjednik Lazović je imao susret sa ministrom saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija u Vladi Republike Turske Lutfi Elvanom, sa kojim je razgovarao o dosadašnjim zajedničkim aktivnostima u oblasti ICT-a. Sastanak je bio prilika za razmatranje nastavka saradnje i prenosa iskustva, naročito u oblasti cyber security-a i e-Gov-

vernment-a, oblasti u kojima Turska ostvaruje prepoznatljive rezultate. Obostrano je izražena spremnost za realizaciju konkretnih aktivnosti na tom planu i eventualno potpisivanje Sporazuma o saradnji. Sagovornici su izrazili zadovoljstvo sve snažnijim prisustvom investicija Republike Turske u Crnoj Gori, te razmotrili mogućnosti saradnje u oblasti različitih razvojnih infrastrukturnih projekata. Potpredsjednik Lazović je imao susret i sa rukovodiocima holdinga Ilbak, koji su pokazali interesovanje za investiranje u oblasti rudarstva i energetike.

Lazović-Mladek: Podrška unapređenju saradnje Crne Gore i Češke Republike

16.12.2014

Potpredsjednik Vlade Vujica Lazović susreo se, na marginama 3. samita šefova vlada zemalja Centralne i Istočne Evrope i NR Kine, sa ministrom industrije i trgovine Češke Republike Janom Mladekom, sa kojim je razgovarao o unapređenju ekonomskih odnosa između dvije prijateljske države.

Potpredsjednik Lazović je izrazio zadovoljstvo kvalitetnom ekonomskom saradnjom, naglasivši da bi se taj trend morao nastaviti i u narednom periodu. Lazović je međutim podsjetio da robna razmjena još uvijek ne prati veliku zainteresovanost čeških kompanija za ulaganja u Crnu Goru, zbog čega je predložio da se u što kraćem roku organizuje sastanak privrednika dvije države, na kojem bi se prezentirali potencijali za saradnju, što je gospodin Mladek sa zadovoljstvom prihvatio.

Kao potencijalno prioritetne oblasti saradnje istaknuti su energetika, infrastruktura i turizam, gdje postoje i najveći potencijali za saradnju. U tom kontekstu, ministar Mladek je istakao da maksimalno podržava češke kompanije koje su se prijavile za učešće u realizaciji razvojnih crnogorskih projekata, kao što je izgradnja II Bloka Termoelektrane Pljevlja, ali i neki od infrastrukturnih projekata, kao što je rekonstrukcija željezničke stanice u Podgorici, što bi predstavljalo nastavak saradnje uspostavljene na rekonstrukciji željezničke pruge Podgorica – Nikšić. Tokom Ekonomskog foruma, potpredsjednik Lazović imao je i niz bilateralnih susreta sa predstavnicima kineskih kompanija zainteresovanih za investiranje u Crnu Goru, kao što su: China Poly Group Corporation, China Machinery Engineering Corporation, PowerChina i Hydrochina.

Potpredsjednik Vlade Rafet Husović prisustvovao inauguraciji predsjednika Turske Redžepa Taipa Erdogana

29.08.2014

Potpredsjednik Vlade Rafet Husović prisustvovao je, u ime Vlade, svečanoj ceremoniji inauguracije novoizabranog predsjednika Republike Turske, Redžepa Taipa Erdogana.

Ceremoniji su prisustvovali visoki zvaničnici preko 90 zemalja, uključujući predsjednika Makedonije Nikolu Gruevskog, predsjednika Republike Kosovo Atifetu Jahjagu, člana Predsjedništva BiH Bakira Izetbegovića, predsjednika Narodne Skupštine Republike Srbije Maju Gojković, sa kojima je imao odvojene susrete.

Potpredsjednik Husović je prilikom kratkog susreta sa predsjednikom Republike Turske Erdoganom čestitao stupanje na novu dužnost, uz uvjerenje da će dinamika saradnje naše dvije zemlje nastaviti uzlaznom putanjom i prenio poziv predsjednika Crne Gore Filipa Vujanovića da posjeti Crnu Goru, što je gospodin Erdogan sa zadovoljstvom prihvatio.

Potpredsjednik Husović, tokom boravka u Turskoj, imao je i kraće susrete sa potpredsjednikom Vlade Republike Turske Emrulahom Islerom, ministrom za evropske poslove Mevlutom Cavusoluom, ministrom ekonomije Nihat Sejbekdjijem, direktorom Instituta za stipendiranje stranih studenata Kudretom Bulbulom, poslanicima turskog Parlamenta i drugim visokim zvaničnicima.

Aleksandar Andrija Pejović

Novi koraci u pregovorima

Ulazak u novu 2015. je prilika da podvučemo crtu i sagledamo što smo ostvarili u dvije i po godine pristupnih pregovora.

Oslanjajući se na rezultate iz prethodnog perioda tokom kojeg smo postavili dobre osnove za dalji rad i napredak na evropskom putu, 2014. smo nastavili s intenzivnim radom na ispunjavanju obaveza iz procesa pristupanja. To je rezultiralo da na kraju 2014. imamo već polovinu otvorenih poglavlja (ukupno šesnaest), od kojih su dva privremeno zatvorena. Od tog bro-

ja, 2014. smo otvorili pregovore u 9 poglavlja: marta smo otvorili poglavlja 7. Pravo intelektualne svojine, 10. Informatičko društvo i mediji, juna smo otvorili poglavlja 4. Sloboda kretanja kapitala, 31. Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika, 32. Finansijski nadzor, a nedavno 16. XII 2014. i 18. Statistika, 28. Zaštita potrošača i zdravlja, 29. Carinska unija i 33. Finansijske i budžetske odredbe.

Ovaj rezultat, sam za sebe, dovoljno govori o uloženom trudu i priznanje je za sve one koji su uključeni u pregovarački proces. Međutim, više

EU

”

U sklopu pregovora u 28. poglavlju nastavićemo rad na zaštiti ekonomskih interesa potrošača, unapređenju zdravlja i nadzoru nad ostvarivanjem ciljeva zdravstvene politike. Pregovori u carinskom poglavlju stvorice uslove da, danom kad postanemo članica EU, građani Crne Gore kupuju kvalitetnije proizvode iz bilo koje države članice EU i to po znatno nižim cijenama nego danas. Osim toga, članstvom u EU, Crna Gora će postati dio unutrašnjeg tržišta, čime će se olakšati izvoz domaćih proizvoda na tržište s 513 miliona potrošača.

”

od brojke, za nas predstavlja značaj koji ova poglavlja imaju za život građana.

Tako će, na primjer, otvaranje pregovora i dalje usklađivanje s evropskim propisima u oblasti statistike unaprijediti kvalitet odgovora na pitanja korisnika statistike na svim nivoima. U sklopu pregovora u 28. poglavlju nastavićemo rad na zaštiti ekonomskih interesa potrošača, unapređenju zdravlja i nadzoru nad ostvarivanjem ciljeva zdravstvene politike. Pregovori u carinskom poglavlju stvorice uslove da, danom kad postanemo članica EU, građani Crne Gore kupuju kvalitetnije proizvode iz bilo koje države članice EU i to po znatno nižim cijenama nego danas. Osim toga, članstvom u EU, Crna Gora će postati dio unutrašnjeg tržišta, čime će se olakšati izvoz domaćih proizvoda na tržište s 513 miliona potrošača. S obzirom na činjenicu da svaka država članica EU ima pravo na korištenje sredstava iz zajedničkog budžeta EU, tako isto ima i obavezu uplate u budžet. Ove obaveze se definišu kroz 33. poglavlje i obuhvataju tri osnovne vrste prihoda: prihode od carina, prihode po osnovu poreza na dodanu vrijednost (PDV) kao i prihode iz uplata država članica na temelju bruto nacionalnog dohotka (BND).

Postignuti integracijski uspjeh je utoliko veći ukoliko uzmemo u obzir činjenicu da smo prva država koja pregovore vodi po novom pristupu, da paralelno radimo na izgradnji unutrašnjih kapaciteta, jačanju znanja i ekspertize i postizanju mjerljivih rezultata.

Svjesni smo da su znanje, energija i trud koji danas ulažemo u proces pristupanja naš kapital za buduće generacije. Ne zbog toga što će rezultat našeg puta biti članstvo u EU, nego zato što će rezultat biti bolje uređeno društvo koje će omogućiti veći kvalitet života svih u Crnoj Gori.

Tokom dvije i po godine pregovora mnogo toga se promijenilo u Crnoj Gori. Osim usvajanja propisa, standarda i vrijednosti, mijenja se i svijest ljudi. A to je proces koji traje dugo i najtemeljitije.

Siguran sam da ćemo postepeno iz domena tehničkog sve više ulaziti u ono što je svakodnevica i što se direktno odražava na kvalitet života svih nas. Ono što je posebno važno je da građani već sad mogu osjetiti konkretne promjene zahvaljujući pregovorima koje vodimo. Kako se budemo približavali članstvu u EU efekti promjena će biti sve veći. Upravo to je suština pristupnih pregovora i ono što daje smisao ukupnim naporima koje preduzimamo integracijom.

Ambasador
Aleksandar Andrija Pejović
državni sekretar za evropske integracije,
glavni pregovarač Vlade za vođenje pregovora
o pristupanju Crne Gore EU

Poglavljje 18.

STATISTIKA

Crna Gora je 16. XII 2014. na Petoj međuvladinoj konferenciji na ministarskom nivou održanoj u Briselu otvorila pregovaračko poglavlje 18 – Statistika.

Ana Tomković

Oblast statistike je u procesu pregovora zastupljena kao posebno pregovaračko poglavlje, ali je od velike važnosti i za ostala pregovaračka poglavlja, imajući u vidu povezanost s mnogim oblastima u okviru pregovora. Gotovo da ne postoji pregovaračko poglavlje kojem nije potrebna zvanična statistika. Na bazi podataka koje proizvede zvanična statistika će se mjeriti napredak u svim oblastima, a i određivati finansijske obaveze naše zemlje prema EU, kao i finansijske obaveze EU prema nama. Osim toga, dobri statistički podaci su od izuzetnog značaja prilikom povlačenja sredstava iz strukturnih fondova. Statistika igra važnu ulogu u objašnjavanju ekonomskih i društvenih pojava, kao i prilikom donošenja odluka i sprovođenja politika. Kvalitetna statistika je osnov dobro organizovanog društva.

Oblast statistike podijeljena je na pet domena i to: Demografska i društvena statistika; Makroekonomska statistika, nacionalni računi i strukturalna biznis statistika; Poslovna statistika i cijene; Statistika poljoprivrede, šumarstva, ribarstva, životne sredine, registara i klasifikacija; Koordinacija statističkog sistema.

Pravni okvir zvaničnog statističkog sistema za proizvodnju i diseminaciju zvanične statistike, kao i okvir za organizaciju sistema zvanične statistike Crne Gore utvrđuje se Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike Crne Gore. Isti je u potpunosti usklađen s pravnom tekovinom. Dinamika usklađivanja cjelokupne oblasti s pravnom tekovinom zavisi od dinamike sprovođenja u ostalim pregovaračkim poglavljima.

Pored usklađivanja s pravnom tekovinom, ispunjavanje obaveza u ovom poglavlju podrazumijeva i usklađivanje s principima evropskog statističkog sistema, koji je zahtjevan čak i za države članice koje su mnogo veće od Crne Gore. Evropski statistički sistem predstavlja partnerstvo između EUROSTAT-a (statistički zavod Evropske unije) i nacionalnih statističkih zavoda, kao i ostalih tijela država članica odgovornih za razvoj, proizvodnju i distribuciju evropske statistike. Takođe, Evropski statistički sistem koordinira rad sa državama kandidatima, a na evropskom nivou sa drugim servisima Komisije, agencijama, Evropskom centralnom bankom i međunarodnim organizacijama, kao što su Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj, Ujedinjene nacije, Međunarodni monetarni fond i Svjetska banka. Evropski statistički sistem je baziran na statistici visokog kvaliteta, oslobođenoj političkog uticaja. Cilj evropske statistike je da pruži precizne i jasne odgovore na osnovu kojih se mogu pratiti pojave u društvu i donositi odluke.

Cilj pregovora u ovom poglavlju je usklađivanje službene statistike s evropskim standardima i metodologijama kroz stvaranje jedinstvenog usklađenog metodološkog evropskog sistema, koji uz minimalan trošak ljudskih i finansijskih resursa dostavlja najkvalitetniji podatak u najkraćem roku i na najpristupačniji način svim korisnicima. Jedan od važnih strateških ciljeva navedenih u pregovaračkoj poziciji Crne Gore je jačanje administrativnih kapaciteta kroz kontinuirani razvoj ljudskih potencijala, kako bi se obezbjedila održivost zvanične statistike.

Jedan od najvažnijih oblasti u ovom poglavlju, koja se takođe prožima i kroz poglavlja 17 – Ekonomska i monetarna unija i 33 – Finansijske i budžetske odredbe, je Evropski sistem nacionalnih računa (ESA). ESA predstavlja harmonizovanu metodologiju koja se primjenjuje pri proizvodnji podataka nacionalnih računa u Evropskoj uniji, kako bi se osiguralo da privredna statistika zemalja članica bude konzistentna, uporediva, pouzdana i ažurna.

Osnovni akteri

Zavod za statistiku (MONSTAT) je glavni nosilac i diseminator statističkih podataka, kao i odgovorni stručni nosilac, organizator i koordinator sistema zvanične statistike i predstavlja zvaničnu statistiku Crne Gore u međunarodnom statističkom sistemu. Zavod za statistiku prati i daje mišljenja na metodološke i zakonske izmjene koje usvajaju ostali proizvođači.

Centralna banka Crne Gore vodi monetarnu, finansijsku, statistiku bilansa plaćanja, plaćanja s inostranstvom, statistiku privatnog spoljnog duga, kao i statistiku koja je od značaja za ostvarenje njenih funkcija, uz precizno razgraničenje od statističkih aktivnosti drugih proizvođača zvanične statistike.

Ministarstvo finansija vodi statistiku fiskalnih rashoda i nefiskalnih prihoda.

Ostali proizvođači zvanične statistike su: Institut za javno zdravlje, Uprava carina, Poreska uprava, Komisija za hartije od vrijednosti, Fond za zdravstveno osiguranje i Fond penzijskog i invalidskog osiguranja, dok indirektno učestvuju gotovo svi državni organi.

Ana Tomković
sekretar radne grupe 18-Statistika

Poglavljje 28.

Zaštita potrošača i zdravlja

Melita Rastoder

Jedinstveno tržište Evropske unije kao jedno od najvećih maloprodajnih tržišta na svijetu omogućuje građanima i preduzetnicima slobodnu trgovinu izvan granica njihovih država i obezbjeđuje potrošačima kvalitetnu i bogatu ponudu za vrijednost njihovog novca. U tom kontekstu, ključna uloga politike zaštite potrošača EU je, zapravo, podrška i smjernice potrošačima kako da iskoriste te mogućnosti, kako da budu zaštićeni od eventualnih prevara, opasnih proizvoda, nepoštenih poslovnih prakse, itd. i kako da aktivno djeluju u okviru jedinstvenog tržišta

čime se, bez sumnje, unapređuje ekonomski razvoj i društvene promjene. Polazeći od toga da u EU živi oko 500 miliona potrošača, kvalitetna ponuda, tačne informacije o proizvodima i uslugama, zaštita prava pri kupovini roba i usluga je uslov za djelotvorno funkcionisanje evropskog tržišta, ali i podjednako važne aktivne uloge potrošača koji svojim odlukama doprinose inovativnosti, djelotvornosti i ekonomskom rastu.

Imajući u vidu da se potrošači nalaze u sve složenijem okruženju uslovljenom izazovima i mo-

gućnostima koje pruža brzi tehnološki razvoj, elektronska trgovina, izazovi globalizacije, rastući nivoi potrošnje koji doprinose ekološkim problemima, veća društvena isključenost i osjetljivost zbog ekonomske krize, starenja stanovništva i digitalnog okruženja, politika za zaštitu potrošača treba da bude djelotvorna kako bi pomogla građanima da se prilagode novoj stvarnosti.

U biti, politika EU za zaštitu potrošača i zdravlja je osmišljena kako bi zaštitila potrošače od ozbiljnih rizika i prijetnji koji potrošači ne bi mogli sami riješiti, zatim, kako bi omogućila izbor proizvoda zasnovan na jasnim i tačnim informacijama, kako bi zaštitila prava potrošača kroz brzo i efikasno rješavanja sporova s trgovcima i, konačno, kako bi obezbijedila usklađenost prava potrošača s državnim i društvenim promjenama.

Oblast zaštite potrošača u EU se uređuje propisima koji definišu mjere za zaštitu zdravlja, bezbjednosti i interesa potrošača, kao i poštovanje prava na informisanje, obrazovanje i organizovanje s ciljem zaštite njihovih interesa. Vrlo je važno istaći i to da se na osnovu pravne tekovine EU, svim potrošačima koji borave na području EU omogućava zaštita bez obzira na to iz koje države dolaze.

Politika zaštite potrošača u EU je zauzela vrlo značajno mjesto u ukupnom funkcionisanju evropske stvarnosti, a posebno iz razloga što su rezultati postignuti sprovođenjem te politike ključni za **bezbjednost svih građana u EU i bezbjednost proizvoda i usluga**, što se sistem brzog informisanja o opasnim proizvodima pokazao kao izuzetno uspješan, kao i što su primjeri nepoštene poslovne prakse poput nametljivih i agresivnih metoda prodaje, skrivenih troškova, lažnih tvrdnji, itd. u regulisane, odnosno zabranjene kroz evropske propise.

Pravila o bezbjednosti proizvoda u EU se kontinuirano ažuriraju kako bi obuhvatila sve odgovarajuće zahtjeve i izazove novih proizvoda. U tom smislu, pravila o bezbjednosti igračaka, električnih uređaja i vozila su se pokazala kao izuzetno uspješna u Evropi. S tim u vezi, zanimljivo je pomenuti da su igračke kupljene u Evropi među najbezbjednijima u svijetu zbog rigoroznih provjera izrade, zapaljivosti, hemijskog sastava, radioaktivnosti, itd. Dalje, ono što je jedno od važnih dostignuća evropske potrošačke politike su i postupci za sporove male vrijednosti za sve građanske i trgovinske prekogranične sporove pri čemu nisu potrebni advokati, a odluke u postupku su priznate u svim državama članicama. Takođe, evropski potrošači imaju mogućnost da riješe probleme kroz alternativne postupke rješavanja sporova koji su daleko brži, jednostavniji i povoljniji za potrošače. Dalje, potrošači u EU imaju pravo na ispravku proizvoda, povraćaj novca ili smanjenje cijene; mogu bezbjedno kupovati proizvode ili usluge na daljinu, poštom ili putem interneta pri čemu dobijaju dovoljno informacija, pravo na otkazivanje ugovora u roku od 14 radnih dana bez posljedica i kazni.

Kao drugi važan segment politike zaštite potrošača, pored bezbjednosti proizvoda, je **zaštita ekonomskih interesa potrošača**. Pravnom tekovinom EU se reguliše visok stepen zaštite potrošača u sektoru finansijskih usluga, informisanja o finansijskim proizvodima kao što su potrošački krediti, investiranje, paket putovanja, sistemi osiguranja i vremenski ograničena upotreba nekretnina (time-share), usluge rominga, itd. U tom pogledu, pravilima o potrošačkim kreditima, potrošačima se prije sklapanja ugovora daju jasne informacije i naknadama i ograničenjima, uz stopu zaduživanja se navodi i godišnja kamatna stopa, potrošači mogu otplatiti kredit prije vremena, a svaka naknada koju traži davalac kredita mora

biti opravdana. U pogledu paket-putovanja, jasno se utvrđuju obaveze organizatora i trgovca na malo, zatim posebna prava potrošača kao što su obezbjeđivanje svih informacija prije potpisivanja ugovora, kontaktna osoba za pomoć, pravo prenosa rezervacije na drugu osobu, pravo na povraćaj novca u slučaju promjene osnovnih elemenata paketa i pravo na alternativna rješenja bez naknade.

U kontekstu **zdravstvene politike**, EU teži djelotvornom sprečavanju bolesti, promociji zdravog načina života, zaštiti ljudi od ozbiljnih prekograničnih prijetnji zdravlju, boljem pristupu zdravstvenom osiguranju, obezbjeđivanju jasnih informacija i obrazovanja o zdravlju, poboljšanju bezbjednosti pacijenata, podršci dinamičnim zdravstvenim sistemima i novim tehnologijama, visokim standardima kvaliteta i bezbjednosti organa i drugih supstanci ljudskog porijekla, i, konačno, visokom kvalitetu, bezbjednosti i djelotvornosti medicinskih proizvoda i uređaja za medicinsku upotrebu. Izazovi s kojima se savremeno društvo susreće u pogledu zaštite zdravlja, a koji ujedno predstavljaju osnov za poboljšanje zdravstvene politike EU, su održivost zbog demografskih promjena i sve većoj potrebi za zdravstvenom zaštitom, zatim starenje stanovništva, učestalost bolesti kao što su rak, dijabetes, respiratorne, mentalne i druge hronične bolesti, kao i rizični faktori mnogih bolesti od kojih su najznačajniji alkohol, duvan, loša ishrana i nedostatak fizičke aktivnosti. Jedan od važnih izazova za zdravstvenu politiku su i zdravstvene nejednakosti na koje često utiču zaposlenost, dohodak, obrazovanje, etnička pripadnost, pristup zdravstvenoj zaštiti, itd.

Da bi politika zaštite potrošača bila djelotvorna, **pristup informacijama i podizanje svijesti potrošača o njihovim pravima** je neodvojiv dio te politike jer prvenstveno utiče na povjerenje potrošača, a samim tim i na ukupnu tržišnu utakmicu. Imajući to u vidu, evropski propisi jasno definišu pravila i principe o tačnim informacijama o proizvodima i uslugama, označavanju i ambalaži proizvoda, savjetima i pomoći na internetu i praćenju i ocjenjivanju učinka potrošačke politike kako bi se utvrdile prepreke i ograničenja na tržištu.

Kako je unutrašnje tržište osnova EU, tako je, i jedan od prioriteta Crne Gore upravo usklađivanje crnogorskog zakonodavstva s pravnom tekovinom EU s ciljem uklanjanja prepreka za slobodno kretanje roba, ljudi, usluga i kapitala. U tom kontekstu, jedan od ciljeva crnogorske ekonomske politike je unapređenje zaštite potrošača i zdravlja i obezbjeđivanje crnogorskim potrošačima jednaka prava koja imaju građani EU. Usklađenost crnogorskog sistema zaštite potrošača i zdravlja s pravnom tekovinom EU je ključni instrument za uklanjanje prepreka ka sprovođenju ideja i principa fer konkurencije i društvene odgovornosti, a samim tim je djelotvorna pravna zaštita potrošača temelj za ispravno i nesmetano funkcionisanje tržišnog takmičenja.

Iako je Crna Gora ostvarila značajan napredak na polju zaštite potrošača i zdravlja, a posebno u pogledu usklađenosti zakonodavstva s pravnom tekovinom EU u ovim oblastima, svjesni smo da je potrebno uložiti dodatne napore kako bi se ostvario

dobar zakonodavni i administrativni kapacitet za dalje sprovođenje i primjenu evropskih tehničkih standarda u zaštiti potrošača i zdravlja.

Crna Gora je izgradila evropsku viziju značaja zaštite potrošača i zdravlja i može se pohvaliti aktivnostima na tom polju, kao i time da je u proteklom periodu vrijedno radila na pripremi i donošenju važnih propisa koji će regulisati bezbjednost građana u pogledu bezbjednosti proizvoda i zaštite ekonomskih interesa. O tome govori činjenica da je Crna Gora usvojila Zakon o zaštiti potrošača u decembru 2013, a koji je stupio na snagu u julu 2014, Zakon o potrošačkim kreditima u februaru 2014, kao i da je uskladila propise koji se odnose na kontrolu duvana, krvi, transplataciju ljudskih organa, tkiva i ćelija u svrhu medicinskog liječenja, itd. Pored toga, vansudska zaštita potrošača je obezbijedena preko Arbitražnog odbora koji je uspostavljen pri Privrednoj komori Crne Gore. Takođe, način sprovođenja politike zaštite potrošača u Crnoj Gori je predmet Nacionalnog programa zaštite potrošača i Akcionog plana za njegovu realizaciju. U cilju praćenja realizacija ovog Programa, obrazovana je međuresorna Komisija, koje, pored nadležnog Ministarstva ekonomije, čine predstavnici drugih ministarstava uključenih u zaštitu potrošača, organizacija za zaštitu potrošača, Privredne komore i lokalne samoprave uključene preko Ministarstva unutrašnjih poslova.

Evropska komisija je u decembru 2013. poslala Izvještaj o analitičkom pregledu u kome je ocijenila da je Crna Gora spremna za otvaranje pregovora u ovom poglavlju, te je predsjedavajući EU 5. II 2014. uputio pismo u kom ocjenjuje da je Crna Gora spremna za otvaranje pregovora u ovom poglavlju i pozvao Crnu Goru da dostavi pregovaračku poziciju. Vlada je 10. VII 2014. usvojila Pregovaračku poziciju Crne Gore za zaštitu potrošača i zdravlja i zvanično je uputila EK.

Pregovorima u ovom poglavlju i usklađivanjem zakonodavstva s evropskom pravnom tekovinom, Crna Gora će dodatno regulisati efikasnu zaštitu potrošača i zdravlja, doprinijeti djelotvornom rješavanju uočenih problema na području zaštite potrošača, obezbijediti podršku potrošačima u ostvarenju njihovih prava i podizanju svijesti o njihovom stvarnom položaju i snazi na tržištu. Osim toga, Crna Gora radi na izazovima u oblasti zdravlja kako bi obezbijedila bolji sistem prevencije bolesti i promocije zdravlja, zaštitila građane od prekograničnih prijetnji zdravlju i obezbijedila bolju i bezbjedniju zdravstvenu zaštitu.

Na kraju, pitanje bezbjednosti potrošača i zaštite njihovih ekonomskih interesa i zdravlja, i konačno, ukupna dobrobit potrošača će ostati temelj i vodeći princip dalje politike zaštite potrošača i zdravlja u Crnoj Gori što će usmjeriti ne samo dalje usklađivanje zakonodavstva s evropskim do dana pristupanja, već i opštu spremnost da, jednom kada budemo članica EU, ravnopravno učestvujemo i doprinosimo aktivnostima EU na polju zaštite potrošača i zdravlja.

Melita Rastoder
sekretar radne grupe 28-Zaštita potrošača i zdravlja

Poglavljje 29.

Carinska unija

Đorđe Janković

Carinska unija je ekonomski prostor u kojem se države članice sporazumom obavezuju da će ukinuti međusobne carine ili takse sličnog učinka, te kvantitativna ograničenja, a prema trećim zemljama primijeniti zajedničku carinsku tarifu. Carinska unija je bila glavno ekonomsko uporište Ugovora o osnivanju Evropske ekonomske zajednice iz 1957. godine, koji je već tada težio stvaranju zajedničkog tržišta i ostvarivanju četiri slobode - slobode kretanja ljudi, kapitala, roba i usluga. Uspostavljena je 1. IV 1968.

Osnovni ciljevi Carinske unije su stvaranje zone slobodne trgovine, jačanje ekonomskih odnosa među državama članicama EU, ubrzanje razvoja trgovinskih aktivnosti, podizanje životnog standarda i osiguranje boljih mogućnosti zapošljavanja povećanjem produktivnosti i postizanjem finansijske stabilnosti.

Tok pregovora u poglavlju - Carinska unija

Crna Gora je 17. XII 2013. dobila kompletan Izveštaj sa skrininga za ovo poglavljje u kojem je iznesena opšta ocjena zadovoljavajuće usklađenosti domaćeg zakonodavstva s pravnom tekovinom EU. Predsjedavajuća EU je 19. XII 2013. uputila pismo u kom se ocjenjuje da je Crna Gora u ovoj fazi dovoljno spremna za otvaranje pregovora u ovom poglavlju i pozvala Crnu Goru da dostavi pregovaračku poziciju. Vlada je 29. V 2014. usvojila Pregovaračku poziciju za Carinsku uniju i dan kasnije je zvanično uputila EK.

Crna Gora u daljem toku pregovora treba da nastavi s usklađivanjem nacionalnog zakonodavstva s relevantnim EU propisima, da se fokusira na dodatno jačanje administrativnih kapaciteta i da obezbijedi jednoobraznu i efikasnu

primjenu carinskih procedura. Kada je u pitanju kompjuterizacija, imperativ je uspostavljanje neophodnih IT sistema za razmjenu informacija s državama članicama EU, što će, u finansijskom smislu, biti i naš najveći izazov.

Značaj potpunog usklađivanja s pravnom tekovinom u ovom poglavlju je višestruk i podrazumijeva benefite u svim sferama crnogorskog društva. Činjenica da neće biti naplate carinskih dažbina podrazumijeva da će građani Crne Gore moći da kupuju kvalitetnije proizvode iz bilo koje države članice EU i to po znatno nižim cijenama nego danas. Uz to, pojeftiniće i mnogi domaći proizvodi, jer će se naći pred ozbiljnim pritiskom pada cijena proizvoda porijeklom iz EU. Crna Gora će postati dio unutrašnjeg tržišta, čime će se olakšati izvoz domaćih proizvoda na tržište sa 500 miliona potrošača. Nakon pristupanja EU Crna Gora će preuzeti preferencijalne trgovinske aranžmane sa zemljama Mediterana (Alžir, Izrael, Egipat, Jordan, Liban, Maroko, Palestina, Sirija, Tunis), sa Čileom, Meksikom i Južnoafričkom Re-

publikom, pa će biti ukinute ili smanjene carinske stope za trgovinu i sa tim zemljama.

Zakonodavstvo Crne Gore je u velikoj mjeri usklađeno s pravnom tekovinom u ovoj oblasti, pa se u dijelu pravne harmonizacije u ovom poglavlju ne očekuju veći izazovi. Oblast kojoj EU i Crna Gora pridaju veliki značaj, a koja će ujedno predstavljati i najveći izazov u ovom poglavlju, odnosi se na IT sisteme Uprave carina, kojima će se postići međupovezanost i interoperabilnost sa IT sistemima EU. Praksa zemalja članica EU nam govori da je za razvoj Zajedničke komunikacione mreže/Zajedničkog sistemskog okruženja (CCN/CSI), Novog kompjuterizovanog tranzitnog sistema (NCTS), Integrisanog sistema upravljanja tarifom (ITMS) i Sistema kontrole kretanja akcizne robe (EMCS) potrebno vrijeme, značajna finansijska sredstva i, svakako, ekspertna pomoć.

Đorđe Janković
sekretar radne grupe 29-Carinska unija

Vladana Mitrović

Poglavlje 33.

Finansijske i budžetske odredbe

Crna Gora je 16. XII 2014. na Međuvladinoj konferenciji u Briselu otvorila pregovaračko poglavlje 33 – Finansijske i budžetske odredbe. Tom prilikom je ocijenjeno od strane Evropske komisije da je Crna Gora dostigla dobar nivo usaglašenosti s pravnom tekovinom kao i kapaciteta za njeno sprovođenje. U cilju pripremanja za punu primjenu pravne tekovine, Crna Gora će morati da nastavi usaglašavanje s relevantnim poglavljima pravne tekovine, naročito poglavljima 16 - Porezi, 18 - Statistika, 29 - Carinska unija i 32 - Finansijska kontrola.

Budžet Evropske unije važan je alat kojim se omogućavaju i definišu odredbe politika EU u praksi. Njime se finansiraju obaveze i aktivnosti koja države članice ne mogu same finansirati ili koje se mogu efika-

snije finansirati udruživanjem resursa. Putem bespovratnih sredstava, zajmova i drugih oblika finansiranja, budžet EU pruža finansijsku podršku stotinama hiljada korisnika iz raznih oblasti djelovanja, kao što su studenti, naučnici, nevladine organizacije, mala i srednja preduzeća, gradovi i regije.

Međutim, kako bi svaka zemlja članica Evropske unije imala pravo na korišćenje sredstava iz zajedničkog budžeta EU, mora imati i obavezu uplate u budžet. **Zajednički budžet se puni iz tri osnovne vrste prihoda:** tradicionalnih sopstvenih sredstava (prihodi od carina), sopstvenih sredstava po osnovi poreza na dodanu vrijednost (PDV) kao i sopstvenih sredstava iz uplata država članica na temelju bruto nacionalnog dohotka (BND).

Prihodi iz **tradicionalnih sopstvenih sredstava (carina)** pokrivaju 15 % prihoda u budžetu Unije. Od prikupljenih finansijskih sredstava države članice zadržavaju 20 % u sopstvenim, nacionalnim budžetima, a ostalih 80 % izdvaja se u budžet EU.

Iz ostalih izvora država članica u budžet EU izdvaja se manji dio, a to su uplate po osnovu prihoda od PDV-a koji se ubiraju u državama članicama i svojim malim dijelom pripadaju EU-u. Riječ je o finansijskim doprinosima država članica u visini od 0,5 % **prihoda od PDV-a** prema usklađenoj poreskoj osnovici; uplate na osnovu visine bruto društvenog proizvoda (BDP-a) država članica, a kako je bruto društveni proizvod mjera za nacionalno bogatstvo, svaka država članica doprinosi budžetu u skladu sa svojim mogućnostima.

Uplate sopstvenih sredstava koje se temelje na BND-u su najvažniji izvor prihoda Evropske unije i čine gotovo tri četvrtine njenih ukupnih prihoda. One su u znatnoj mjeri direktno povezane s ekonomskom snagom pojedinih država članica.

Od prvog dana članstva, Crna Gora će uplaćivati potrebne doprinose u zajednički budžet Evropske unije, čime će steći mogućnost da koristi određeni iznos rashoda budžeta Unije iz Kohezijskog fonda i strukturnih fondova.

Budžet EU finansira ogroman niz aktivnosti, od ruralnog razvoja i zaštite životne sredine do vanjskih granica zaštite i unapređenja ljudskih prava. Evropska komisija, Savjet i Parlament imaju pravo glasa o visini budžeta i kako je raspoređen. Međutim, Evropska komisija i zemlje članice su odgovorne za potrošnju iz budžeta. EU je izdvojila 959,988 milijardi eura za period od 2014-2020, gdje će najveći fokus biti na:

1. Pametnom i inkluzivnom rastu

1.a Konkurentnost za rast i radna mjesta: obuhvata istraživanje i inovacije, obrazovanje i obuku, trans-evropske mreže u energetici, transportu i telekomunikacijama, socijalne politike, razvoj preduzeća, itd.

1.b Ekonomska, socijalna, regionalna kohezija: obuhvata regionalnu politiku koja ima za cilj da pomogne najmanje razvijenim zemljama EU za jačanje konkurentnosti međunarodne saradnje.

2. Održivom rastu: prirodni resursi: obuhvata zajedničku poljoprivredu politiku, ribarstvo, ruralni razvoj i zaštitu životne sredine.

3. Slobodi, bezbjednosti i pravosuđu: uključuje pravosuđe i unutrašnje poslove, zaštitu granica, imigracije i azil, javno zdravstvo, zaštitu potrošača, kulturu, omladinu, informacije i dijalog s građanima.

4. Globalnoj Evropi: pokriva spoljnu politiku EU, kao što je pomoć u razvoju ili humanitarnu pomoć.

5. Administraciji: pokriva troškove administracija, svih evropskih institucija, penzija i evropskih škola.

6. Kompenzaciji: privremeni mehanizam za novčani tok napravljen da obezbijedi da nova zemlja članica koja se pridružila EU, ne doprinosi više u budžet EU nego što ima koristi od njega u prvoj godini nakon pristupanja.

Do pristupanja Evropskoj uniji, Crna Gora će biti posvećena uspostavljanju koordinacione strukture i pravila za sprovođenje kako bi obezbijedila ispravno izračunavanje, naplatu, predviđanje, isplatu i kontrolu sopstvenih resursa i izvještavanje EU o sprovođenju pravila o sopstvenim sredstvima.

Vladana Mitrović
sekretar radne grupe 33-Finansijske i budžetske odredbe

Aleksandar Andrija Pejović

IPA- Podrška EU za ostvarivanje dugoročnih rezultata

Sedam godina iskustva korištenja Instrumenta prepristupne podrške (IPA) je za nama. Ovu podršku smo do sada iskoristili u pravcu boljeg i kvalitetnijeg sprovođenja reformi u procesu pristupanja EU. Sa istim ciljem, i ojačanim kapacitetima, znanjem i iskustvom iz prethodnog perioda, ćemo nastaviti da koristimo sredstva iz finansijske perspektive Ipe 2014-2020.

Dosadašnje znanje i iskustvo u sprovođenju projekata predstavlja dobru i temeljnu pripremu za mnogo zahtjevniju fazu, koja nas čeka u budućnosti. To je posebno važno imajući u vidu da je EU iz sredstava Ipe za novu finansijsku perspektivu 2014-2020 opredijelila za Crnu Goru 270,5 miliona eura, što predstavlja pove-

ćanje za deset posto u odnosu na prethodni finansijski period, te značajnu podršku pregovaračkom procesu.

Novina Ipe II (2014-2020) jeste strategijski fokus, odnosno sprovođenje projekata u osam definisanih sektora koji su u skladu sa Strategijom proširenja. Ključni razlozi su poboljšanje strategijskog planiranja, bolje kombinovanje različitih oblika podrške, te njena efikasnija upotreba i korištenje postojećeg iskustva i izgrađenih kapaciteta u državama korisnicama Ipe.

S tim u vezi, tokom 2014. crnogorske institucije su intenzivno radile na izradi nacionalnog programa Ipe 2014. Nakon pet konsultacija između Evropske komisije i Crne Gore, EK je 10. XII 2014. usvojila Godišnji ak-

cijski program za Crnu Goru za 2014, koji je oblikovan na način da su u fokusu demokratija i upravljanje, vladavina prava i temeljna prava, kao i mjere za unapređenje ekonomskog upravljanja i konkurentnosti. Od osam prioriternih sektora koji su definisani u Indikativnom strategijskom dokumentu Crne Gore za Ipu II, njih šest je prepoznato u Programu za 2014, i to zbog potreba identifikovanih u brojnim poglavljima pregovaračkog procesa.

Dakle, biće finansirano **17 akcijskih dokumenata** za šest sektora, ukupne vrijednosti **39,2 miliona eura**.

U sektoru **Demokratija** i upravljanje predviđena je podrška reformi upravljanja javnim finansijama, porezima, carinama i javnim nabavkama, kao i unapređenju kvaliteta planiranja, efikasnog upravljanja i apsorpcije sredstava Ipe. Vrijednost ovih akcija iznosi 16,2 miliona eura i one će doprinijeti jačanju administrativnih i operativnih kapaciteta, kroz sprovođenje programa obuke. Takođe, će biti kompjuterizovana Poreska uprava, dok će u dijelu finansija biti unaprijeđene i ključne politike upravljanja javnim finansijama, kao što su državna pomoć, koncesije i javne nabavke. Uspostavljanjem sistema elektronskih nabavki u klasičnom sektoru će biti unaprijeđeno poslovanje u ovoj oblasti.

Sektor **Vladavina prava i temeljna prava** sadrži dvije akcije ukupne vrijednosti od 5,3 miliona eura, u okviru kojih će se raditi na jačanju efikasnosti pravosudnog sistema i podršci borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala. Poseban akcent će biti na jačanju kapaciteta finansijske istrage i mehanizma koordinacije nadležnih institucija. U oblasti antidiskriminacije će se unaprijediti pravni i institucionalni okvir za zaštitu od diskriminacije (naročito ranjivih grupa kao što su žene, Romi, seksualne manjine, osobe s invaliditetom i manjinski narodi).

U okviru sektora **Životna sredina i klimatska akcija** biće podržane dvije akcije ukupne vrijednosti od 3 miliona eura, koje se odnose na usklađivanje s propisima EU u oblasti kvaliteta vazduha, kao i nabavku potrebnih stanica (2 automatske stacionarne stanice i EMEP stanica) i opreme za postojeći nadzor mreže. Takođe, obezbijedićemo optimalne uslove za upravljanje vodama u okviru rječnih slivova u Crnoj Gori i izraditi Plan za upravljanje rječnim slivom za Jadransko i Crno more.

U sektoru **Saobraćaja** predviđene su dvije akcije ukupne vrijednosti 5,8 miliona eura koje će s jedne strane imati za cilj unapređenje saobraćajne mreže, a s druge strane remont pruge Kos-Trebešica kako bi se smanjilo vrijeme putovanja.

Program će kroz sektor **Konkurentnost i inovacije** podržati tri akcije ukupne vrijednosti 5,9 miliona eura sa ciljem unapređenja poslovnog okruženja i podrške Crnoj Gori u usklađivanju i sprovođenju evropskog zakonodavstva koje se tiče finansijskih usluga i unutrašnjeg tržišta.

Konačno, u sektoru **Poljoprivreda i ruralni razvoj** dvije akcije ukupne vrijednosti 2,8 miliona eura će biti usmjerene na veterinu i ribarstvo. U oblasti ribarstva ćemo uskladiti elektronske podatke sa standardima EU, čime ćemo poboljšati kontrolu i upravljanje aktivnostima u ovom sektoru. Kad je riječ o veterinarskom sektoru, kroz usklađivanje s EU propisima doprinijelićemo iskorjenjivanju određenih bolesti životinja.

Pored akcija uključenih u ovaj program, sektor **Regionalne i teritorijalne saradnje** će biti podržan kroz višekorisničke programe, te programe prekogranične i transnacionalne saradnje.

Takođe, dva akcijska dokumenta, i to Instrument podrške civilnom društvu ukupne vrijednosti 2,25 miliona eura koji će uključivati i grantove za medije, kao i Regionalni stambeni program ukupne vrijednosti 1,50 miliona eura, kojim se dugoročno rješava stambeno pitanje Roma i interno raseljenih lica, će biti finansirani iz nacionalne Ipe, ali ih programira i sprovodi Evropska komisija.

Vjerujem da ćemo definisane prioritete na evropskom putu adresirati na najbolji način uz podršku sredstava koja će nam za te svrhe biti na raspolaganje od EU.

Akcije iz 2014. su, prije svega, odraz potreba koje proizilaze iz procesa pristupanja EU. Sredstva su prevashodno opredijeljena za prioritetne oblasti iz pregovaračkog procesa.

Prilikom definisanja akcija posebno smo se fokusirali na poboljšanje infrastrukture i opremanje institucija za sprovođenje zakonske regulative koja je u skladu sa pravnom tekovinom EU. Očekujemo da će planirani projekti unaprijediti kvalitet života crnogorskih građana kroz poboljšan pristup uslugama koje pružaju institucije, bolju infrastrukturu u oblasti saobraćaja i životne sredine, unaprijeđenu kontrolu u oblasti ribarstva, te ojačan sistem za kontrolu zdravlja životinja.

Ambasador
Aleksandar Andrija Pejović
nacionalni koordinator za Ipu

Pregovori i osobe s invaliditetom

Marija Vujačić

Proces pregovora sa Evropskom unijom (EU) nije nikako samo politička priča, već sveobuhvatan društveni proces, koji se tiče svakog građanina pojedinačno i društva u cjelini. Tako ni članstvo u EU ne može biti samo benefit za državu kao „politički aparat“, već prije svega za građanina, kao čovjeka. Međutim, napredak nam ne garantuje samo članstvo u EU, jer i on zavisi od našeg interesovanja i zalaganja u samom pregovaračkom procesu, odnosno pristupnim pregovorima. Napredak i zadovoljstvo zavisi i od nas samih, građanki i građana pojedinačno, zato je važno da toga svaki pojedinac bude i svjestan.

U mnogim državama, sada članicama EU, pojedini djelovi društva i društvene grupacije su bile potpuno zanemarene u procesu pregovora, pa tako ni samim ulaskom države u EU, tj. njenim punopravnim članstvom nijesu osjećale zadovoljstvo, niti su isticale napredak, naprotiv, često

su se ti pojedinci i grupacije, a nekada i većina ostalih građana osjećali razočaranima i prevarenima. Da se to isto ne bi desilo crnogorskom društvu, kao što sam već pomenula, neophodno je da se u samom procesu pristupanja uključe svi i daju svoj doprinos. Da bi se osjetilo lično zadovoljstvo i napredak ne treba čekati da država postane članica EU, jer nam unija ne donosi ništa sama. Kako i sam proces pregovora traje nekoliko godina, u prosjeku cijelu deceniju, to je posebno važno za marginalizovane grupe, među kojima su osobe s invaliditetom. Svjesni toga od samog početka započinjanja pregovora Crne Gore sa EU u Udruženju mladih sa hendikepom Crne Gore (UMHCG) nijesmo željeli da budemo van konteksta i međusobnog odnosa: pregovori i osobe s invaliditetom.

Više puta sam i javno isticala da se više pregovaračkih poglavlja tiče i osoba s invaliditetom i da one same toga moraju biti svjesne. Prije svega,

da bi se postigao veći stepen kvaliteta života osoba s invaliditetom upravo je neophodno postići ravnomjerni napredak u više oblasti: kao što su: obrazovanje, zapošljavanje, zdravlje, pristupačnost (okruženja, informacija i komunikacija i usluga), jednak pristup pravdi, pristup različitim socijalnim uslugama i sl. a da bi sve to postiglo neophodno je govoriti o ljudskim pravima osoba s invaliditetom i osobama s invaliditetom pristupati s aspekta ljudskih prava. Tako se mnoga pregovaračka poglavlja: Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga (3), informatičko društvo i mediji (10), socijalna politika i zapošljavanje (19), pravosuđe i temeljna prava (23), pravda, sloboda i bezbjednost (24), obrazovanje i kultura (26), zaštita potrošača i zdravlje (28) tiču i osoba s invaliditetom, a ona sama među sobom svakako imaju dodirnih tačaka i međusobno se preklapaju.

Osim što je UMHCG, samostalno kao i kroz članstvo u Koaliciji NVO za praćenje pregovora Crne Gore sa EU u okviru poglavlja 23 davao svoj doprinos u polugodišnjim i godišnjim Izvještajima o napretku, prilikom izrade i revizije Vladinih Akcionih planova za poglavlje 23 i 24 i izvještajima koji su ih pratili, imamo i predstavnika u Radnoj grupi za poglavlje 19 – Socijalna politika i zapošljavanje. Svoj doprinos smo dali i prilikom izrade Strategije informisanja javnosti o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za period 2014. – 2018. i sada to činimo kroz članstvo u Operativnom tijelu za izradu i praćenje godišnjih Akcionih planova Strategije.

Ono čime smo bili posebno podstaknuti jeste entuzijazam koji prati rad UMHCG i upravo želja za promjenama kojima sami možemo doprinijeti. U krajnjem, nijesmo željeli da se procesi odvijaju daleko od nas i bez nas, u tom smislu smo mi dio procesa. Upravo kroz sve prethodno pomenuto UMHCG se trudi da kroz konstruktivan odnos i saradnju doprinese cjelokupnom procesu i pruži podršku, predloži mjere i aktivnosti koje će u krajnjem osobe s invaliditetom učiniti „vidljivijim“ i neće ih „zamerati“ u trenucima kada se fokus više daje na usklađivanje pravne tekovine sa zakonodavstvom EU i kada, čini mi se, mnoge od unije do Crne Gore, više interesuju rezultati u oblasti kriminala i korupcije, nego u oblasti ljudskih prava. Jasno je svakako, da napredak i rezultati u oblasti ljudskih prava zavise od rezultata u oblasti borbe protiv kriminala i korupcije, ali se često u „sveopštoj borbi“ zaboravi svakodnevni- ca u kojoj su pojedine grupacije, kao što su osobe s invaliditetom potpuno isključene. Da ne bi

bile isključene i zanemarene same osobe s invaliditetom moraju izaći iz „kalupa“ u koji ih društvo godinama stavlja i razbiti okove koje često i same sebi postavljaju. Naime, veliki broj osoba s invaliditetom nije svjestan da ih se proces pregovora tiče i da moraju biti dio njega, kao što je on dio njih. U tom kontekstu svaka oblast života osoba s invaliditetom pojedinačno se može tretirati i sa aspekta pregovora i biti i dio tog procesa, jer sve ono što osobe s invaliditetom žive u Crnoj Gori i sa čime se susreću je i dio evropske priče, samo su negdje ti procesi trajali kraće, negdje duže, što upravo zavisi od cijelog društva.

Tako na primjer ukoliko osobe s invaliditetom žele da se smanje prepreke sa kojima se suočavaju u svakodnevnom životu o tome moraju javno govoriti, jer drugi, pa ni država, neće biti svjesna da je odgovorna što svima nije omogućila iste šanse i život dostojan čovjeka. Da bi ipak, osobe s invaliditetom doprinijele i same bile uključene u sve društvene i životne procese o istima moraju biti informisane na način i u formi koja njima najbolje odgovara i to u istom trenutku kad i svi drugi građani, odnosno u trenutku kada je njima informacija najpotrebnija.

Osobama s invaliditetom se zato, ne smije pristupati samo i isključivo sa aspekta socijalne politike, već upravo s aspekta ljudskih prava, jer jedino tako mogu postati ravnopravni građani, imati mogućnosti izbora i donošenja odluka koje ih se tiču. Osobe s invaliditetom ne treba da očekuju pomoć države, već samo podršku i mogućnosti kako bi bili društveno korisni građani i u stvari sami doprinijeli napretku cijelog društva. Tek kada proces bude obostran i kada mu jednako pristupe osobe s invaliditetom, članstvo u EU će samo biti uključeno u širu zajednicu, a način i kvalitet života će biti izbor svakog građanina pojedinačno.

Marina Vujačić,

izvršna direktorka Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore (UMHCG)

Proces pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji kroz prizmu skupštinskog odbora za evropske integracije

Andrej Orlandić

Crna Gora je država uravnoteženog parlamentarizma sa pravnim sistemom koji omogućava da državni organi, odnosno institucije tri grane vlasti međusobno sarađuju. Sa aspekta daljeg razvoja crnogorske demokratije i jačanja vladavine prava, izuzetno je važna nadzorna uloga Skupštine u smislu kontinuiranog praćenja dinamike realizacije državnih prioriteta kroz kreiranje društvenog, socijalnog i ekonomskog ambijenta koji će u potpunosti omogućiti dostizanje vrijednosti razvijene države socijalne pravde.

Imajući u vidu da je članom 15 Ustava Crne Gore propisano da Skupština odlučuje o načinu pristupanja Evropskoj uniji, a spoznajući važnost Lisabonskog ugovora u dijelu koji se odnosi na jačanje uloge nacionalnih parlamenata u okvirima Evropske unije, Skupština Crne Gore je, približavajući se datumu otvaranja pregovora, sproveda niz aktivnosti koje joj omogućavaju značajniju ulogu u procesu pregovora Crne Gore sa EU. Izmjenama Poslovnika o radu Skupštine Crne Gore iz maja 2012. godine, umjesto

ranijeg Odbora za međunarodne odnose i evropske integracije, osnovana su dva nova odbora – Odbor za međunarodne odnose i iseljenske i Odbor za evropske integracije. Pored toga, proširene su nadležnosti jednog broja odbora, tako da sedam matičnih odbora u okviru svojih nadležnosti prate i ocjenjuju usklađenost zakona Crne Gore sa pravnom tekovinom EU i na osnovu izvještaja Vlade, prate i ocjenjuju primjenu zakona, posebno zakona iz kojih proizilaze obaveze usaglašene sa pravom Evropske unije. Službenici Skupštine bili su direktno uključeni u proces skrininga, kroz članstvo u radnim grupama za pripremu pregovora u svim pregovaračkim poglavljima. Sa ciljem jasnijeg definisanja uloge Odbora za evropske integracije, odnosno Skupštine Crne Gore, u pogledu usvajanja pregovaračkih pozicija, 27. decembra 2013. godine Skupština je usvojila Rezoluciju o načinu, kvalitetu i dinamici procesa integracija Crne Gore u Evropsku uniju, kojom se preciznije određuje odnos Skupštine i Vlade u procesu pregovora.

Nakon pravno-institucionalnog zaokruživanja

Odbor za evropske integracije je, tako, postao krovno radno tijelo odgovorno da u ime Skupštine Crne Gore - prati pregovore o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji, nadgleda i ocjenjuje tok pregovora i daje mišljenja i smjernice o pripremljenim pregovaračkim pozicijama, da razmatra informacije o pregovaračkom procesu i razmatra i daje mišljenja o pitanjima koja se otvaraju tokom pregovora, kao i da razmatra i ocjenjuje djelovanje pregovaračkog tima.

Od prve sjednice, održane u decembru 2012. godine, odbor je održao 21 konsultativno saslušanje, u okviru kojih su razmatrani kvartalni izvještaji o ukupnim aktivnostima u okviru Procesu stabilizacije i pridruživanja EU, izvještaji o realizaciji obaveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju i o realizaciji obaveza iz Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za period 2014-2018. godine, kao i izvještaji o radu Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija.

U skladu sa svojim nadležnostima, Odbor je na sjednicama do sada razmotrio nacрте pregovaračkih pozicija za 21 pregovaračko poglavlje. Jednoglasno je donijet predlog za izmjenu sedam nacрта pregovaračkih pozicija Crne Gore za Međuvladinu konferenciju o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za poglavlja 2, 3, 4, 10, 14, 23 i 28, dok su za ostale nacрте pregovaračkih pozicija jednoglasno usvojena pozitivna mišljenja. Važno je istaći da su nacрти pregovaračkih pozicija nakon intervencije Odbora na predloženi način izmijenjeni.

Parlamentarna diplomatija u kontekstu pristupanja EU predstavlja još jedan veoma važan segment rada Odbora. Tokom prethodnog perioda, održani su brojni bilateralni sastanci članova Odbora sa predstavnicima evropskih institucija, parlamenata država članica EU, kao i sa ambasadorima brojnih evropskih zemalja. Članovi Odbora redovno učestvuju na sastancima odbora za evropske poslove parlamenata Evropske unije – COSAC, koji se organizuju u okviru polugodišnjih predsjedavanja Unijom, a nedavno je i sam Odbor završio uspješno predsjedavanje Konferencijom odbora za evropske integracije nacionalnih parlamenata zemalja obuhvaćenih Procesom stabilizacije i pridruživanja Jugoistočne Evrope – COSAP. Osim učešća u aktivnostima Evropskog parlamenta usmjerenih na nacionalne parlamente država Zapadnog Balkana, Odbor za evropske

integracije bio je domaćin nekoliko regionalnih parlamentarnih skupova, koji su organizovani u saradnji sa Evropskim parlamentom.

Prepoznajući važnost povećanja stepena informisanosti javnosti o procesu integracija, te poboljšanja transparentnosti i kvaliteta pregovora, Odbor je započeo niz aktivnosti kojima bi ovaj proces približio svim građanima Crne Gore. U tom kontekstu, Odbor je organizovao sedam javnih tribina na teme pregovaračkih poglavlja. Takođe, započeta je akcija održavanja javnih tribina za srednjoškolce, kao i sastanaka članova Odbora sa predstavnicima lokalnih vlasti. Cilj ovih aktivnosti je približavanje procesa evropskih integracija mladim ljudima, koji će od tog procesa i imati najviše koristi, a u budućnosti biti njegovi nosioci, kao i razmjena informacija sa predstavnicima lokalnih vlasti o razvojnim projektima, u kontekstu upotrebe pretpripravnih fondova. Do sad je takav vid aktivnosti organizovan u Herceg Novom, Cetinju, Beranama i Bijelom Polju. Odbor se uključio i u praćenje ispunjavanja Strategije kroz članstvo službenika u Operativnom tijelu za sprovođenje Strategije informisanja javnosti o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji 2014-2018.

Konačno, Odbor za evropske integracije je prvo radno tijelo Skupštine sa aktiviranim „Facebook“ (Odbor za evropske integracije Skupštine Crne Gore) i „Twitter“ (@EUOdborCG) nalogom, koji konstantno bilježe rast pratilaca. Time Odbor radi na ostvarenju jednog od svojih ciljeva, a to je približavanje procesa evropskih integracija svim akterima društva i obezbjeđivanje kanala za komunikaciju između Odbora i građana, čime će se doprinijeti transparentnosti i većem kvalitetu integracionog procesa.

Crna Gora je prepoznata kao država koja ostvaruje zadovoljavajuću dinamiku procesa pristupanja, uzimajući u obzir spoljne okolnosti koje definišu trenutak integracija, kao što je novi pristup Evropske komisije, primjena Lisabonskog sporazuma, ekonomska i institucionalna kriza Unije. Unutrašnje prilike sa druge strane, ostavljajući po strani činjenicu da je pred nama još puno posla, determiniše pozitivna energija koja prati proces, kao i prisutni konsenzus konstituenata Parlamenta, odnosno podrška u crnogorskoj javnosti evropskom putu Crne Gore.

Andrej Orlandić
Odbor za evropske integracije

Aktivnosti Komunikacionog tima Savjeta za članstvo u NATO

Javnim dijalogom tokom 2014. kreiran je ambijent u kojem je na umjeren, dijalogu svojstven način, omogućena razmjena argumenata o članstvu Crne Gore u NATO. Dijalog sa predstavnicima različitih društvenih segmenata, ali i dijalog sa onima koji se protive članstvu u NATO ili imaju rezerve prema ovom spoljno-političkom prioritetu naše zemlje, za pretpostavku je imao činjenicu da u NATO ne ulazi Vlada, partija, pojedinci, već država i svi njeni građani, što je pozitivno uticalo na promjenu stavova javnog mnjenja.

Intenzivirana saradnja sa predstavnicima različitih društvenih segmenata - nevladine organizacije, mediji, akademska zajednica, mladi, privrednici, jedinice lokalne samouprave, političke partije nakon inicijalnih sastanaka rezultirala je realizacijom brojnih aktivnosti koje su predstavljale priliku za informisanje, edukaciju i razmjenu argumenata. Uspostavljanjem partnerskog odnosa sa medijima bez obzira na njihovu uređivačku orijentaciju, ukazano je na važnost procesa evroatlantske integracije i potrebu da se ova tema programski podrži na umjeren, dijalogu svojstven način, što je rezultiralo značajnim porastom zastupljenosti NATO tema u svim medijima.

Inovirani pristup u komunikaciji sa građanima za povećanje podrške NATO integracijama u susret samitu u Velsu je dao rezultate. **Za samo nekoliko mjeseci podrška je porasla sa 37% na 45% građana Crne Gore, što je bio najbolji rezultat u poslednjih godinu dana.** Dešavanja na međunarodnoj i domaćoj sceni su, međutim, imala uticaja na odgovarajući pad podrške koji je uslijedio. Najava da samit u Kardifu neće biti samit proširenja, kriza u Ukrajini, dinamika pregovora sa Evropskom unijom, lokalni izbori, su neki od ključnih izazova koji su u prethodnom periodu uticali na stav javnog mnjenja kada su u pitanju integrativni procesi, kako proces integracija u NATO, tako i proces integracije u EU, kao procesa koji se ne mogu odvojeno posmatrati.

U narednom periodu biće nastavljen javni dijalog sa svim segmentima društva, kako bi se dodatno podstakao društveni aktivizam i uključivanje građana u proces evroatlantske integracije. Takođe, posebna pažnja biće posvećena kvalitetnom informisanju o svim aspektima procesa kako bi se približile sve prednosti članstva Crne Gore u NATO, a koji će pozitivno uticati na svakodnevni život građana. **Ono što raduje je činjenica tj. uvjerenost građana da će Crna Gora postati članica NATO. To uvjerenje je visoko i ne mijenja se sa protokom vremena.** U martu 2014. 62% građana je bilo uvjeren da će se proces integracija završiti pridruživanjem Crne Gore NATO savezu, a u novembru 2014. je registrovan gotovo isti procenat - 63%.

U svim vremenima, najvažnija obaveza države, bila je i jeste da zaštiti građane, teritoriju i ekonomsku dobra. Svako vrijeme nosi određene rizike i neizvjesnosti i uvijek su odluke o savezništvima za ozbiljne države bile od najveće važnosti. Kada govorimo o bezbjednosti i sigurnosti, onda takođe govorimo o ekonomskoj bezbjednosti i sigurnosti, težnji da gradimo stabilnu ekonomiju, povoljan poslovni ambijent kako za razvoj domaćeg preduzetništva, tako i za priliv stranih investicija koji će doprinijeti daljem ekonomskom razvoju Crne Gore koji će potencijalno uticati na otvaranje novih radnih mjesta. **Ovoj generaciji građana Crne Gore istorija je dala šansu da obnovi nezavisnost, a time i obavezu da se ta vrijednost sačuva za buduće generacije. NATO je najbolji način za to.**

Neke od aktivnosti Komunikacionog tima koje su posebno obilježile drugu polovinu godine:

” Samit Alijanse u Kardifu je pokazao da smo u svim ključnim oblastima za integraciju Crne Gore u NATO ostvarili vrlo visok nivo reformi. Odlukom o započinjanju intenziviranog i fokusiranog dijaloga saveznici su odali priznanje Crnoj Gori i to priznanje dodatno afirmisali ostavljajući mogućnost da naša država bude prva u istoriji proširenja koja će poziv dobiti između dva samita. ”

INFO DAN

Učenici završnih razreda srednjih škola iz Berana, Bara i Kotora su u okviru INFO DANA, koji je organizovao Komunikacioni tim Savjeta za članstvo u NATO, imali priliku da se bliže upoznaju sa procesom evropske i evroatlantske integracije Crne Gore i benefitima koje ovi procesi donose.

Maturanti su u okviru INFO DANA imali priliku da se upoznaju sa načinom funkcionisanja Ministarstva za vanjske poslove i evropske integracije, Ministarstva odbrane i Ministarstva unutrašnjih poslova i da se informišu o toku pregovaračkog procesa sa Evropskom unijom i aktivnostima u pogledu integracija Crne Gore u NATO. U saradnji sa Ministarstvom nauke i Ministarstvom prosvjete tokom INFO DANA u prostorijama INFO centra o evroatlantskim integracijama i EU INFO centra maturantima su predstavljani posebni programi NATO i EU od značaja za razvoj nauke, odnosno nastavak školovanja, a imali su priliku da se upoznaju i sa radom nevladinih organizacija koje svojim radom doprinose kvalitetu procesa integracija. U okviru INFO DANA, srednjoškolci su imali priliku da posjete i uspješne crnogorske kompanije koje su kodifikaciju proizvoda po NATO standardima prepoznale kao dodatnu mogućnost za plasman proizvoda. Tokom INFO dana sa maturantima su razgovarale i diplomate iz Slovenije, Mađarske i Njemačke koji su se potrudili da ih upoznaju sa osnovnim informacijama koje se odnose na njihove zemlje i iskustva članstva u NATO i EU.

Seminar „Evroatlantizam - sigurna luka“

Seminar pod nazivom „Evroatlantizam-sigurna luka“ održan je u periodu 26-28. novembra 2014. godine u Baru u organizaciji Komunikacionog tima Savjeta za članstvo u NATO Vlade Crne Gore u saradnji sa Fakultetom za humanističke studije Univerziteta Donja Gorica.

Seminar je okupio studente svih crnogorskih univerziteta i Fakulteta za državne i evropske studije, kao i istaknute predavače, teoretičare i praktičare međunarodnih odnosa, koji su učesnicima približili aktuelne teme vezane za proces evroatlantske integracije Crne Gore. Ujedno, bila je to prilika za upoznavanje sa iskustvima drugih država, razmjenu mišljenja i ideja sa istaknutim društveno-političkim akterima, ali i

prilika za jačanje saradnje u vezi sa pitanjima od državnog značaja.

„Reforme i dostizanje kriterijuma su neophodne zbog promjene mentalnog sklopa, odnosno društvene svijesti koju smo izgrađivali pola vijeka. U NATO i EU ne ulazi samo vlast ili Vlada, već društvo u cjelini, zbog čega je važno da svaki pojedinac razumije procese. Nivo javne podrške za članstvo u NATO u Crnoj Gori ne razlikuje se od nivoa podrške u drugim državama neposredno prije poziva za članstvo. Važno je informisanje građana kako bi razumjeli proces i zašto je važno biti član evroatlantske porodice naroda“, studentima je poručila prof.dr Lidija Čehulić Vukadinović sa Sveučilišta u Zagrebu.

Snagom činjenica i argumenata do stava o članstvu Crne Gore u NATO

Međusobnu povezanost poljoprivrede i NATO, iako na prvi pogled manje razumljivu, pojasnio je studentima Fakulteta za državne i evropske studije u Podgorici, ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja prof. dr Petar Ivanović.

Govoreći u okviru javnog dijaloga na temu „Snagom činjenica i argumenata do stava o članstvu u NATO“, ministar Ivanović je naveo nekoliko važnih projekata u kojima pod okriljem NATO saveza može da se unaprijedi oblast poljoprivrede i ruralnog razvoja. Riječ je o projektima deminiranja i čišćenja zemljišta

od zagađenja koja dugoročno kontaminiraju zemljište, projektu uključivanja poljoprivrede u Program „Nauka za mir i sigurnost“, izrada seizmičkih mapa i izgradnja entra za simulaciju prirodnih nepogoda.

Posebno je istakao važnost uspostavljanja standarda u procesu proizvodnje hrane i šansi za biznis u tom sektoru. „Najvažnije je da se članstvom pitanje bezbjednosti stavlja po strani, i da se svi zajedno možemo fokusirati na ekonomiju i poboljšanje standarda građana“, minstar je poručio studentima.

Škola evroatlantskih integracija za mlade

Komunikacioni tim Savjeta za članstvo u NATO podržao je organizovanje Škole evroatlantskih integracija za mlade u organizaciji nevladine organizacije CEMI.

Škola je realizovana kao tromjesečni kurs o procesu evroatlantskih integracija Crne Gore. Polaznici škole su bili pripadnici savjeta mladih političkih partija, mladi pripadnici nevladinih organizacija, mladi novinari i studenti osnovnih i postdiplomskih studija koji su društveno angažovani i koji imaju do 35 godina starosti. Polaznici škole su birani putem javnog konkursa, pri čemu je

CEMI vodio računa o jednakom zastupanju polaznika po osnovu pola, zanimanja, dosadašnjeg obrazovanja, nacionalne i vjerske pripadnosti. Ujedno, prilikom odabira kandidata, prednost se daje studentima koji u opisu studija ne stižu veća znanja o evroatlantskim integracijama, kao i mladim pripadnicima političkih partija, nevladinih organizacija i mladim novinarima koji dosadašnjim obrazovanjem ili angažovanjem na radnim zadacima nijesu imali priliku steći saznanja o karakteru NATO organizacije, aspiracijama Crne Gore za članstvo, kao i o svim obavezama koje članstvo nosi sa sobom.

Vidak Latković

Samo sigurna Crna Gora...

web: www.natomontenegro.me

facebook: sigurna budućnost

Sloboda, jednakost, nacionalna ravnopravnost, stabilnost političkih i ekonomskih prilika u društvu, socijalna pravda i poštovanje ljudskih prava, vladavina prava i demokratija, imovinska sigurnost, očuvanje prirode i životne sredine... Svi navedeni nacionalni interesi neostvarivi su bez osnov-

nog preduslova, a to je bezbjednost! Stoga, nacionalna bezbjednost je u samom vrhu državnih prioriteta, a podrazumijeva, prije svega, očuvanje državne nezavisnosti, teritorijalnog integriteta i sigurnosti svih građana. Preduslov je razvoja demokratije i ekonomije u svakom društvu i osjećaja sigurnosti svakog građanina.

Crna Gora je odlučna da svoju nacionalnu bezbjednost osigura u okviru kolektivnog i koope-
rativnog sistema bezbjednosti, odnosno u okvi-
ru bezbjednosnih integracija u NATO i Evropsku
uniju. Smatram da male države, koje shodno
tome imaju i ograničene bezbjednosne resur-
se, treba da sarađuju i da se integrišu u veće
bezbjednosne saveze da bi bile sigurne države i
njeni građani živjeli u mirnom i prosperitetnom
ambijentu. NATO, savez 28 prosperitetnih dr-
žava, nudi kolektivnu zaštitu svojim članicama
zajedničkim djelovanjem i odbranom ukoliko
joj prijeti bilo koji vid agresije. Nove bezbjedno-
sne prijetnje su takve da im ni jedna država ne
može odgovoriti samostalno, već zahtijevaju
zajednički odgovor. Dakle, nove globalne pri-
jetnje zahtijevaju globalni odgovor. Crna Gora
će kao dio NATO-a, na najbolji i najracionalniji
način, osigurati svoju bezbjednost, državnu ne-
zavisnost i teritorijalnu cjelovitost. Borba protiv
terorizma, kao globalne prijetnje, isključivo je
moguća u okviru NATO-a, zajedno sa moćnim
saveznicima, ali preuzimajući svoj dio među-
narodne odgovornosti. Crna Gora dokazuje
posvećenost izgradnji bezbjedne i stabilne me-
đunarodne okoline i spremnost da doprinese u
skladu sa svojim mogućnostima. Takva pozicija
učinila je da Crna Gora bude prepoznata kao
odgovoran partner u očuvanju globalnog mira.

Kao članica NATO-a, Crna Gora će sjesti za sto
najrazvijenijih zapadnih demokratija i ravno-
pravno raspravljati i odlučivati o važnim poli-
tičko-bezbjednosnim pitanjima evroatlantskog
regiona i svijeta u cjelini. To će malu Crnu Goru
politički pozicionirati na mnogo bolji način
nego kada bi samostalno istupala u spoljnoj i
bezbjednosnoj politici. Ukratko, neće se više
raspravljati o Crnoj Gori u Briselu, kao dijelu za-
padnog Balkana, već će Crna Gora aktivno uče-
stvovati u donošenju odluka. Dakle, nećemo
biti „na stolu, već za stolom“!

Nadalje, Crna Gora će, kao članica NATO-a, iz-
dvajati značajno manje budžetskih sredstava
za osiguranje nacionalne bezbjednosti i odbrane,
a biće u prilici da izgradi moderniji i efikasniji
sistem odbrane sa značajno manjim ulaganji-
ma.

Samo sigurna Crna Gora je prijemčiva investi-
torima i pogodna za dinamičnu ekonomsku
aktivnost, koja znači privredni rast i razvoj i bolji
životni standard svih građana. Kapital je plašljiv,

a samo trajno bezbjedna i politički stabilna dr-
žava garantuje sigurnost investitorima da ulažu
u nove razvojne projekte.

Samo je sigurna Crna Gora uspješna turistička
destinacija, koja svakom turisti garantuje udo-
ban i miran odmor na njenim prelijepim pla-
žama i planinama. Bezbjednost države je prva
stvar koju provjerava svaki turista i preduslov
daljeg razvoja turizma, kao strateške grane pri-
vrede Crne Gore.

Crna Gora je dio regiona koji je u nedavnoj proš-
losti bio zahvaćen dinamičnim promjenama i
njenu bezbjednost upravo treba posmatrati u
regionalnom kontekstu. Nakon gotovo vijeka,
Crna Gora je obnovila svoju suverenost i povra-
tila svoju poziciju na političkoj mapi Evrope i svi-
jeta. Bezbjednosne integracije Crne Gore važan
su garant njene suverenosti, nezavisnosti i teri-
torijalnog integriteta, ali i istorijskog mjesta koje
joj pripada u evropskoj i evroatlantskoj porodici
država. Stoga, vjerujem da je 2015. godina od
istorijske važnosti za našu državu gotovo isto
kao što je 2006.! Te smo godine obnovili našu
nezavisnost i međunarodno priznanje, a tekuće
potvrđujemo odluku donijetu 2006. Zato, svaki
odgovorni građanin, koji voli svoju državu i bri-
ne za sebe i svoje najbliže, neće imati dilemu
koji put naprijed treba da podrži. Bilo posredno,
bilo neposredno!

I da zaključim, samo sigurna Crna Gora može
biti politički stabilna, ekonomski progresivna
i turistički interesantna Evropi i svijetu. Samo
sigurna Crna Gora može biti udoban dom za
život svih građana u miru i blagostanju. Samo
takva Crna Gora može biti dio Evrope i svih nas!

Vidak Latković,
generalni sekretar Atlantskog saveza Crne
Gore i magistar međunarodnih odnosa

Počasni konzuli kao promoteri ekonomskih interesa Crne Gore

Važnu ulogu u sistemu ekonomske diplomatije na promociji ekonomskih interesa Crne Gore u inostranstvu ima mreža diplomatsko-konzularnih predstavništava Crne Gore, uključujući rastuću mrežu od oko 40 počasnih konzula Crne Gore koji djeluju na skoro svim kontinentima. Diplomatsko-konzularni predstavnici Crne Gore moraju biti vođeni sviješću o potrebi proaktivnog angažmana u sprovođenju ekonomske diplomatije, odnosno, moraju aktivno tražiti mogućnost za jačanje ukupnih ekonomskih prilika u zemlji.

Njihovom radu značajnu podršku mogu pružiti i pružaju udruženja i istaknuti pojedinci iz crnogorske dijaspe, sa svojom mrežom kontakata, višegodišnjim iskustvom i poznavanjem prilika i poslovnih mogućnosti u zemljama u kojima žive, kao i sa izraženom željom da i sami daju lični doprinos razvoju i boljitku Crne Gore.

Ekonomska diplomatija pred sobom ima veoma ozbiljan zadatak u narednom periodu. U njegovom ostvarivanju moramo biti vođeni vizijom budućnosti Crne Gore kao napredne i prosperitetne države, koja će svim svojim građanima obezbijediti visoke standarde u svim sferama života. Na tom angažmanu oslonićemo se na bogatu mrežu počasnih konzula od Slovenije do Novog Zelanda, od Kanade do Japana, od Indije do Njemačke.

Počasni konzul Vojislav Kovač

Kranj, Vojislav Kovač, počasni konzul Crne Gore u Republici Sloveniji

U Sloveniji živim već više od 20 godina, dok ulogu počasnog konzula obavljam od početka 2012 godine. Dobijanjem te počasne funkcije, institucionalizovano je ono što sam godinama kao učesnik privrednog i društvenog života Slove-
nije odavde iz Ljubljane radio, dok sam

sve vrijeme ostao povezan sa svojim
rodnim Nikšićem i Crnom Gorom.

Uloga koju doživljavam kao čast i pri-
znanje za svoj dosadašnji rad nije samo
protokolarne naravi, kako bi to sam na-
ziv mogao da sugeriše. Značaj te funkci-
je vidim u tome što kao počasni konzul
raspolazem konkretnim znanjima o spe-
cifičnostima svoje zemlje i njene eko-
nomije, na osnovu čega potencijalnim
slovenačkim investitorima mogu da
predložim konkretnija ulaganja, i obrat-
no crnogorskim preduzećima stojim na
raspolaganju sa informacijama koje bi
im olakšale pristup novom tržištu.

Prije svega, koristim svaku priliku da
predstavim Crnu Goru kao zemlju sa
brojnim prednostima za investitore,
poput stimulativne poreske politike,
prihvatljive cijene radne snage, bogatih
prirodnih resursa. Svojim zalaganjem
želim da pobudim interesovanje za pro-
jekte za koje mislim da Crna Gora ima
veliki potencijal - u oblastima energetike,
putne infrastrukture i turizma.

Svakako osim naglašene uloge u dome-
nu privrede, ulogu konzula doživljavam
puno šire, otuda podržavam projekte iz
kulture, te aktivnosti crnogorskih udru-
ženja.

U godini koja je pri kraju, kao najznačaj-
niji projekat ostaće svakako - postavlja-
nje spomenika posvećenog Petru II Pe-
troviću Njegošu u centru Ljubljane. To
je u potpunosti bio moj poklon Ljubljani
i ujedno doprinos obilježavanju dva vi-
jeka od rođenja najvećeg crnogorskog
pjesnika i vladara. Vjerujem, da će spo-
menik ostati upamćen kao znak istorij-
ske i kulturne povezanosti dva naroda,
dobrih međudržavnih odnosa i gosto-
ljubivosti Ljubljane.

Da zaključim, konzulat u Kranju i ja
kao počasni konzul ostajem otvoren -
za sve projekte koji na bilo koji način
mogu da doprinesu boljim odnosima
dvije zemlje. Sam lično vjerujem u in-
stituciju počasnog konzula koja poslije
duge stagnacije opet dobija značaj koji
zaslužuje.

Počasni konzul Jovo (John) Gregović

Uloga počasnih konzula u ekonomskoj diplomatiji

Piše: Jovo (John) Gregović,
Počasni konzul Crne Gore
u Novom Zelandu

Crna Gora se odlučila za takozvani „zajednički model“, tj. model gdje se kroz vanjske poslove promoviše ekonomska diplomatija, dok drugdje u svijetu postoje tijela koja se uspostavljaju isključivo za svrhu promocije poslovnih odnosa, bez učešća države, kao što je npr. „model treće strane“ Singapurskog trgovinskog odbora, i brojne druge države takođe preferiraju nezavisna tijela i izbjegavaju „kombinovanje“.

Komercijalna diplomatija je odgovor na konstantni rast trgovinske razmjene i stranih investicija, efikasnije integracije svih zemalja u jednu globalnu ekonomiju, globalizaciju proizvodnje putem „outsourcing-a“ komponenti i usluga i kreiranje regionalnih trgovinskih aranžmana sa ciljem uklanjanja barijera za poslovanje i investicije.

Ne može se pre naglasiti koliko je ovo važno, posebno u periodu kada svijet prolazi kroz veliku recesiju jedan solidan niz godina i bez naznake kraja i ničim što ukazuje na promjenu osim anemičnog ekonomskog oporavka. Mehanizmi koji su na raspolaganju su: promovisanje trgovine, investicija, ekonomske podrške i stimulisanja

investicija od strane biznis-zajednice. Osim klasičnih konzularnih uloga, konzuli treba da preuzmu bavljenje prekograničnim trgovinskim pitanjima na efikasan način, što zasigurno zahtijeva specifična znanja i vještine.

Trgovinska diplomatija zahtijeva neke osnovne političke i vještine odnosa s javnošću: znanje stranih jezika, zakonodavstva, medijskih strategija i odnosa s javnošću, istraživačke sposobnosti i poznavanje novih oblasti.

Ne treba se plašiti geografskih razdaljina niti osjećaja izolovanosti, posebno u današnje vrijeme kada nam elektronske komunikacije sve stavljaju nadohvat ruke. Za razliku od klasične diplomatije i vanjske politike zasnovane na instrukcijama, počasni konzuli uživanju određeni stepen fleksibilnosti i kreativnosti koji su nesvojstveni karijernim diplomatama. Oni u principu potiču iz poslovnih zajednica i imaju iskustva u biznisu. Njihove oblasti interesovanja obuhvataju brojne aktivnosti, među kojima treba istaći barem nekoliko:

- Povezivanje preduzeća zemlje prije ma sa onima u zemlji slanja.

- Održavanje odnosa sa drugim konzulima, počasnim i karijernim, diplomatama, itd.

- Prezentacija, promocija, i kontrola imidža – kreiranje pozitivnog imidža zemlje slanja i njenih prednosti u savremenom svijetu. Infuzija „feeling good“ faktora i pozitivnog načina razmišljanja o zemlji, isticanje stavova pojedinaca i turista i pozitivno izvještavanje medija.

- Ekonomska podrška - pokušati ostvariti podršku zemlje slanja ukoliko je to moguće.

- Analiza – upoznati ekonomske prilike zemlje prijema, te njene izvozne i uvozne kapacitete.

- „Outreach“ – aktivna potraga za ekonomskim i trgovinskim partnerima i njihovim udruženjima, izbjegavajući zatrpavanje biznis zajednice i bombardovanje porukama, ali djelati na

terenu i kontaktirati trgovinske komore, ministarstva ekonomije, berze i udruženja poslodavaca.

- Delegacije – organizovati dvosmjernu razmjenu ljudi iz sfere biznisa na opšte ili posebne teme.

- Turistička promocija.

- Kreiranje baze pojedinaca iz svijeta biznisa sa kojima bi se održavali redovni kontakti.

Ukratko, dužnost počasnog konzula jeste da pruži kvalitetne informacije, koje imaju potencijala za realizaciju, a ne one od kojih se ne mogu očekivati konkretne aktivnosti.

Generalni direktorat
za ekonomsku diplomatiju
i međunarodnu kulturnu saradnju

Iz istorije crnogorske diplomatije

Poslije II Svjetskog rata, u okvirima SFRJ, Crna Gora je ponovo formirala državni organ za inostrane poslove 1979. godine, nakon što je amandmanima na Ustav SFRJ, 1974.godine republikama i pokrajinama omogućeno da imaju sopstvene međunarodne odnose sa federalnim jedinicama drugih država. Odluka o formiranju takvog državnog organa uslijedila je tek nakon razornog zemljotresa, koji je pogodio Crnu Goru 15. septembra 1979. godine, te velikog interesa mnogih zemalja i međunarodnih organizacija da se pruži podrška spasavanju građana, zaštiti i obnavljanju gradova, naselja, objekata, komunikacija i kulturno-istorijskih spomenika Crne Gore. Skupština Crne Gore je prihvatila prijedlog tadašnje Vlade (Izvršnog vijeća Crne Gore) i aprila 1979. formirala Republički komitet za odnose sa inostranstvom.

Osnivanjem ovog republičkog organa stvoreni su uslovi da organi vlasti (Vlada, Predsjednik, zatim Predsjedništvo Republike, Skupština, pojedina ministarstva, opštine) mogu na organizovan način učestvovati u međunarodnim odnosima zajedničke države, te uspostavljati i održavati kontakte sa drugim državama i međunarodnim organizacijama, u prihvatanju delegacija, eksperata, dogovaranju prioriteta podrške i pomoći i u realizaciji solidarnosti i pomoći. Crna Gora je, poput drugih republika, mogla da uspostavlja, razvija odnose sa drugim državama, odnosno njihovim federalnim jedinicama, te su, tako, uspostavljeni i razvijani odnosi sa pokranijom Pulja u Italiji, Baden-Wurtembergom, Hamburgom i Bременom u SR Njemačkoj, Rusijom i Jermenijom u SSSR i drugima. Crna Gora je bila opremljena da, takođe, može ravnopravno učestvovati u procesima planiranja, gradnje i sprovođenja jedinstvene spoljne politike i međunarodne saradnje SFRJ, u organima i tijelima gdje se razmatrala i dogovarala spoljna politika i aktivnosti

(Savezni savjet za međunarodne odnose, Odbor Skupštine SFRJ za međunarodne odnose, Savezni sekretarijat za odnose sa inostranstvom, Komisija za spoljne poslove Saveznog izvršnog vijeća i dr.). Bila je domaćin visokim delegacijama iz mnogih zemalja, što je bilo od važnosti za privlačenje partnera i ulaganja u razvojne programe ili dugoročne aranžmane (Norveška u Institutu “Simo Milošević” u Igalu; tehničko-tehnološka saradnja partnera iz Njemačke, Britanije, Italije, CSSR u “Obodu”, “Radoju Dakiću”, Kombinat aluminiјuma i dr.). U tom vremenu, zapažena je bila inicijativa Crne Gore da jedno od najznačajnijih doprinosa SFRJ obilježavanju 20-godišnjice osnivanja Pokreta nesvrstanih zemalja, bude osnivanje Galerije umjetnosti nesvrstanih zemalja “Josip Broz Tito” u tadašnjem Titogradu, što je prihvaćeno na nivou SFRJ, a kasnije i od organa Pokreta nesvrstanih, te je više od 70 država odlučilo da, kao svoje priloge, pokloni umjetnička djela za tu zajedničku instituciju.

Formiranjem Republičkog komiteta za odnose sa inostranstvom omogućilo je da se, na planski i organizovan način, pristupi pripremi, odabiru i predlaganju kadrova iz Crne Gore koji se osposobljavaju da se bave spoljnom politikom i inostranim poslovima, za rad u organima Crne Gore, kao i u saveznim organima - posebno u SSIPu i diplomatsko-konzularnoj mreži SFRJ u inostranstvu. Konačno, Republički komitet za odnose sa inostranstvom pružao je podršku, kako državnim organima, tako i brojnim organizacijama i institucijama privrede, nauke, kulture, obrazovanja, sporta i opštinama u njihovim kontaktima sa partnerima u inostranstvu ili sa međunarodnim organizacijama.

Branko Lukovac
Ministar inostranih poslova Crne Gore u dva mandata od 1979-1985. i od 2000-2002. godine

DIPLOMATSKA
AKADEMIJA

Branko Lukovac

Forum ministara vanjskih poslova Crne Gore

Forum ministara vanjskih poslova Crne Gore održan je na Cetinju u organizaciji Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore – Diplomatske akademije, u svrhu edukacije mladih i budućih diplomata, a ujedno je bio prilika da se obilježe dva jubileja, 35 godina od obnove crnogorske službe vanjskih poslova i 135 godina od osnivanja Ministarstva vanjskih poslova Crne Gore. Panelisti Foruma bili su ministri vanjskih poslova iz perioda od kraja sedamdesetih godina XX vijeka do danas, koji su govorili na temu „Izazovi crnogorske vanjske politike u XXI vijeku“. Učesnici ovog događaja bili su i studenti Univerziteta Crne Gore, Univerziteta Donja Gorica, Univerziteta Mediteran, Fakulteta za državne i evropske studije, kao i službenici Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore. Forum je bio organizovan u formi panela, nakon čega je uslijedila diskusija sa učesnicima.

Pozdravnim govorom prisutnima se obratio gradonačelnik Prestonice

Cetinje, **Aleksandar Bogdanović**, koji je izrazio nadu da je ovo začetak jednog važnog i plodonosnog okvira koji će pratiti i uticati na smjernice budućih crnogorskih diplomatskih aktivnosti, naglasivši značaj težnje da Cetinje iznova postane diplomatski centar Crne Gore.

Uvodnu riječ imao je potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore prof. dr **Igor Lukšić**. Potpredsjednik Lukšić je izrazio nadu da će ovaj Forum prerasti u prepoznatljivu tradicionalnu tribinu i mjesto za dijalog o spoljnoj politici Crne Gore, gdje će mladi ljudi moći da kroz razmjenu mišljenja sa iskusnim diplomata, istoričarima, nosiocima važnih funkcija stave svoj entuzijazam i kreativnost u službi pokretanja novih ideja i doprinesu definisanju smjernica za dalje učvršćivanje pozicije Crne Gore u međunarodnim okvirima.

Podsjetio je na riječi vojvode Gavra Vukovića da diplomatija mora biti dinamična, u isto vrijeme i fleksibilna, naročito u diplomatijama manjih država koje mogu odigrati ulogu u međunarodnim odnosima, a koja

nije u srazmjeri sa njihovom snagom. Zbog toga je od izuzetne važnosti stručno usavršavanje kadrova i njihovo šire uključivanje u procese planiranja i donošenje odluka kako bi naša spoljna politika, kao instrument afirmacije vrijednosti i ostvarivanje naših potreba, išla u korak sa dinamičnim mijenama u međunarodnim odnosima oslanjajući se na sopstvene intelektualne i ekspertske potencijale, istakao je ministar Lukšić.

Panelisti Foruma bili su: **Branko Lukovac**, (ministar vanjskih poslova Crne Gore u periodu 1979-1985. i od 2000-2002.), **Milenko Stefanović**, (ministar vanjskih poslova Crne Gore u periodu 1985-1988.), **Igor Jovović** (ministar vanjskih poslova Crne Gore u periodu 1988-1989.), **Dragiša Burzan** (ministar vanjskih poslova Crne Gore u periodu 2003-2004.), **Miodrag Vlahović** (ministar vanjskih poslova Crne Gore u periodu 2004-2006.), **Milan Ročen** (ministar vanjskih poslova Crne Gore u periodu 2006-2012.), **Nebojša Kaluđerović** (ministar vanjskih poslova Crne Gore u periodu jul-decembar 2012.).

Tokom skupa su pomenuti i bivši ministri vanjskih poslova, kao i njihov značaj i doprinos crnogorskoj diplomatiji, koji više nijesu među živima. Tokom Foruma, izlagači su iznijeli jednoglasan stav da su, pored brojnih izazova crnogorske vanjske politike, u ovom trenutku integracije EU i NATO integracije prioritet, naglasivši njihov značaj za Crnu Goru. Istakli su poziciju Crne Gore u regionu i dobrosusjedske odnose, kao i na važnu ulogu nekadašnjeg ministra vanjskih poslova Gavra Vukovića, koji je izveo malu Crnu Goru na veliku evropsku političku scenu, ističući da se i u tom periodu govorilo o usklađivanju sa evropskim standardima u mnogim oblastima i da je i tada bilo riječi o mnogobrojnim projektima o kojima se i danas govori. Panelisti su pozdravili ovakvu inicijativu potpredsjednika Vlade i ministra vanjskih poslova i evropskih integracija Igora Lukšića uz nadu da će ovakav skup postati tradicija.

DIPLOMATSKA AKADEMIJA

Gordan Stojović

Crnogorski toponimi u Latinskoj Americi i Karibima

Često govorimo o tragovima naših iseljenika po svijetu, posebno u tzv. novim emigrantskim zemljama. U posljednjem članku djelimično sam se dotakao teme toponima iz Crne Gore u Sjevernoj Americi. Radi se o veoma širokoj i složenoj temi, posebno kada je riječ o ulicama, institucijama, ali i mjestima koje nose imena po iseljenicima ili mjestima u Crnoj Gori. Rad na ovoj specifičnoj tematici u okviru bavljenja iseljeništvom na naučnim osnovama zahtijeva zaseban metodološki pristup i studiju sličnu onima koje već postoje u drugim „visokomigratornim“ zemljama poput Crne Gore.

Jednako kao i u Sjevernoj Americi, i u Latinskoj Americi i Karibima mnoštvo je još uvijek nepoznatih toponima sa nazivima iz Crne Gore i posao njihovog popisivanja do trenutka do kad ne uspijemo dobiti opširan rad bez kojeg je nezamisljiv rad na podizanju društvene svijesti i uopšte upoznavanju sa istorijom, te intelektualnom i materijalnom zaostavštinom naših iseljenika u tzv. novom svijetu.

Intersantan je podatak da na krajnjem jugu i krajnjem sjeveru američkog kontinenta tj. na Ognjenoj Zemlji i na Aljasci imamo dva toponima koja nose nazive ličnosti porjeklom iz Crne Gore.

Na Aljasci, poznati "Mont Hajdukovic" i „Rika Road House“ kod faribanksa, dok na Ognjenoj zemlji su to Zambelićev prolaz i ulica kapetana Petra Zambelića u gradu Punta Arenasu, Republika Čile.

U Kordobi jednom od najvećih argentinskih gradova na uglu ulica Huan Diaz de Solis i Garido nalazi se park „Hektora Vukotića“ dok se u Resistenciji glavnom gradu Provincije Čako paralelno sa Avenijom „Islas Malvinas“ nalazi ulica jednog od prvih crnogorskih doseljenika u Paragvaju, Siksta Lakonića.

Javnosti je od ranije poznata kolonija „La Montenegro“ u Provinciji Čako i značaj ovog toponima nemjerljiv je za dalje očuvanje identiteta kod potomaka doseljenika iz Crne Gore koji žive u tim djelovima Argentine, ali iako nikada tako nije zaveden, i danas lokalni stanovnici dijela regije u okolini mjesta Vilja Muguete u Provinciji Santa Fe taj kraj već decenijama zovu Kolonija Montenegro.

U Urugvaju, iako su nesumnjivo najveći uticaj imali dosljenici iz Hrvatske, vrijedno je pomenuti i prisustvo porodica iz Crne Gore koje su učestvovala u osnivanju današnje opštine „Colonia Nicolich“ u blizini Montevidea.

U Peru-u osim što je bio prvi gradonačelnik Oksapampe, u okolini Lime u kvartu San Borha Sur nalazi se ulica koja nosi ime po Batriću Božoviću „calle Batrić Bozovich“, slavnom crnogorskom doseljeniku koji je velikim radom i umijećem stvorio jedno od najvećih drvnih industrija u Latinskoj Americi koja je i sama po sebi svojevrsni toponim, „Madera Bozovich“ www.bozovich.com

Mnogi potomci iseljenika davaju imena firmama i imanjima po sjećanju na mjesto odakle su došli njihovi preci, takakav je slučaj sa čileanskom bankom „Durmitor“ vlasnika Markosa Kraljevića, investicionim fondom Hozea Tomaševića : www.hercegnovi.cl i drugima, ali i oni koji davaju imena firmama po svojim prezimenima, kao što su agencija za nekretnine iz Buenos Ajresa „David Peijovich“: www.davidpeijovich.com.ar, velika advokatska firma i finansijska korporacija iz La Plate „Otašević“: www.otasevic.com.ar, advokatska kancelarija Dabinović: www.dabinovic.com.ar, Krivokapić: <http://krivokapich.com.ar> i mnoge druge iz raznih oblasti.

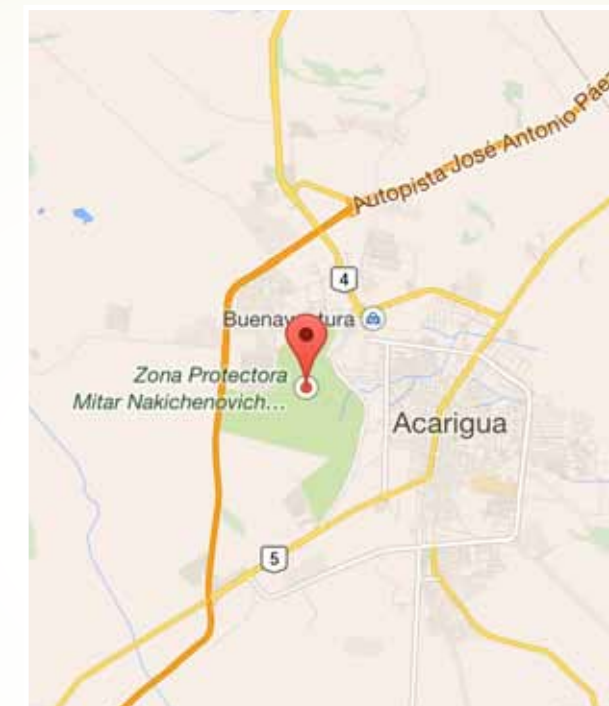
Interesantno je pomenuti i činjenicu da je Sveti Le-

opold Mandić izuzetno cijenjen u Latinskoj Americi i da na primjer medicinski fakultet u Sao Paolu u Brazilu nosi naziv ovog poznatog sveca rođenog u Herceg Novom: www.slmandic.edu.br

U Venecueli postoji čitav park prirode pod zaštitom države koji nosi ime još jednog od slavnih pionira porijeklom iz Crne Gore, Mitar Nakićenović iz Kuta kod Zelenike – „Zona Protectora Mitar Nakichenovich (Parque Mitar)“ koji danas predstavlja važan prirodni rezervat poznat u Venecueli i šire.

Sa nekog od brodova u Boki Kotorskoj ili Dubrovniku, otisnuo se u svijet i negdje oko 1798. godine Geronimo (Jovan) Gojković, sa još nekoliko Crnogoraca, kao i Rusa i Austrijanaca, nasukao se na područje između mjesta Kaba Roha i Majageza, na obalama Portorika. Njegov sin Pedro kasnije postaje slavni političar i prvi je rođeni portorikanac školovan na Sorboni. Po njemu se danas, između ostalog, zove i škola „Pedro. G Goyico“.

Ovim kratkim podsjetnikom na značaj toponima i naziva koji potiču iz Crne Gore u svijetu svakako ne možemo obuhvatiti sve i cilj teksta je da se skrene pažnja na važnost ove teme svim kolegama prije svega iz Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija jer toponimi koji imaju veze sa Crnom Gorom ne nalaze se samo u tzv. novom svijetu (Južna i Sjeverna Amerika i Australija) već ih je mnoštvo, prije svega, u Italiji kao na primjer u Trstu gdje je „Palazzo Gopcevic“ nekadašnja palata ove slavne porodice porijeklom sa Poda kod Herceg Novog danas kulturni centar grada ili ostaci crkava koje su podigli doseljenici iz Bjelopavlića u Pulji, kao i u drugim zemljama.

Gordan Stojović,
ambasador Crne Gore u Argentini

Vuk Vojnović

Značaj javne diplomatije za ostvarenje vanjskopolitičkih ciljeva Crne Gore

Nova dinamika odnosa sa međunarodnom javnošću

Javnost i javno mnjenje imaju globalno sve veći uticaj na kreiranje vanjske (kao i unutrašnje) politike država, zbog čega je razumijevanje i podrška inostrane javnosti od sve većeg značaja za ostvarenje vanjskopolitičkih ciljeva svake zemlje.

Po riječima Sajmona Anholt, jednog od vodećih britanskih stručnjaka za oblast javne diplomatije, međunarodno javno mnjenje je „jedina preostala supersila” u današnjem globalizovanom svijetu. U nastojanju da obezbijede više turista, više stranih investicija, bolji plasman proizvoda i usluga na inostranim tržištima i, uopšte, veći uticaj na globalna društvena, ekonomska i politička zbivanja, sve nacionalne države se bore za naklonost ove „supersile” i što bolji međunarodni imidž.

Danas, kada postoji obilje informacija, ali i nedostatak pažnje, zainteresovanosti i sposobnosti da se te informacije apsorbuju, veoma je teško unaprijediti imidž zemlje prostim plasiranjem informacija u međunarodnoj javnosti. Naročito su unaprijed osuđeni na neuspjeh pokušaji da se obezbijedi bolji međunarodni imidž idealizovanim prezentacijama države od strane zvaničnih državnih institucija. Savremena dinamika komuniciranja ne samo da obesmišljava svaki pokušaj propagande, već ga čini kontraproduktivnim i izrazito negativnim po međunarodni imidž zemlje.

Stoga, da bi se unaprijedio imidž države u inostranoj javnosti, potrebno je ostvariti sadržajnu vezu sa ciljnim javnostima u stranim državama, na bazi zajedničkih vrijednosti, i na taj način obezbijediti njihovo razumijevanje, podršku i saradnju.

Upravo je to uloga i zadatak javne diplomatije. U domen javne diplomatije spadaju kulturne, obrazovne i informativne aktivnosti, razmjene i programi koje država realizuje ili podržava u cilju informisanja, podsticanja razumijevanja i vršenja uticaja na inostranu javnost.

Zato, ulaganjem u javnu diplomatiju, kroz afirmaciju privlačnosti sopstvene kulture, dostignuća i vrijednosti u inostranoj javnosti, Crna Gora olakšava realizaciju svojih vanjskopolitičkih prioriteta.

Javna diplomatija je naročito značajna za Crnu Goru koja, kao i većina malih zemlja, ne raspolaže u velikoj mjeri tradicionalnim atributima moći (teritorija, stanovništvo, ekonomska moć) i naročito u vremenu kada percepcija inostrane javnosti može u značajnoj mjeri odrediti dinamiku ili čak perspektivu ostvarenja njenih integracionih ciljeva.

Javna diplomatija u kontekstu pristupanja Crne Gore EU

Ono što dodatno naglašava potrebu za razvojem javne diplomatije u kontekstu evropskih integracija Crne Gore, jeste činjenica da u posljednjoj deceniji postoji jasan trend pada podrške građana EU politici proširenja.

Od „velikog proširenja” 2004. godine, redovna istraživanja javnog mnjenja rađena za potrebe Evropske komisije (Eurobarometar) bilježe pad podrške javnosti daljem proširenju EU. Prema najnovijem istraživanju, iz novembra 2014, svega 39% građana država članica EU podržava dalje proširenje, dok je čak 48% protiv. Ovaj trend je još izra-

ženiji u tzv „starim državama članicama”, gdje je nivo javne podrške za proširenje još niži, a apsolutna većina građana se protivi proširenju.

Sa druge strane, pozitivna percepcija i pozitivan imidž zemlje u javnom mnjenju država članica EU predstavljaće izuzetno važan, možda i presudan, faktor uoči donošenja odluke o pristupanju Crne Gore u evropskim institucijama, kao i u postupku ratifikacije Ugovora o pristupanju u svim državama članicama EU.

U uslovima pada podrške za proširenje u javnom mnjenju zemalja članica EU, uloga javne diplomatije je da ponudi odgovore na niz izazova koji stoje na putu unapređenja međunarodnog imidža Crne Gore i dobijanje podrške u inostranoj javnosti za evropske aspiracije Crne Gore.

Najizraženiji izazovi su nedovoljna dostupnost informacija o Crnoj Gori u inostranoj javnosti, dominantno loš publicitet u uticajnim zapadnim medijima čitavog regiona jugoistočne Evrope, nedovoljna zastupljenost „dobrih vijesti” iz Crne Gore u međunarodnoj javnosti, kao i nedostatak finansijskih i ljudskih resursa za međunarodnu promociju Crne Gore.

Društvena sinergija i vrijednost kao osnove javne diplomatije

Privlačnost crnogorske kulture i nacionalnih vrijednosti u međunarodnoj javnosti najefektnije se afirmišu kroz partnerstvo sa društvenim akterima izvan državnih institucija (umjetnici, sportisti, akademska zajednica, mediji, vjerske zajednice, profesionalne i interesne grupacije, itd.), korišćenjem savremenih informacionih i komunikacionih tehnolo-

gija i oslanjanjem na međunarodne partnere i fondove za različite programe regionalne i međunarodne saradnje.

Male države, po pravilu, nemaju dovoljno resursa da realizuju skupe i zahtjevne javnodiplomatske projekte, poput programa razmjene, međunarodnih radio i TV servisa, razvojne pomoći ili globalnih sportskih takmičenja. One su upućene da nedostajuće resurse nadomjestu inventivnošću i oslanjanjem u većoj mjeri na nevladine aktere, međunarodne izvore finansiranja i internetske tehnologije.

Stoga, kroz sinergiju djelovanja javnih institucija, civilnog društva, privrede i samih građana, Crna Gora može obezbijediti prijeko potrebne resurse, znanja, inovativnost i kredibilitet za svoju javnu diplomatiju, što je naročito značajno u okolnostima ekonomske krize i globalno niskog nivoa povjerenja građana u javne institucije.

Dakle, javna diplomatija je zajednički posao čitavog crnogorskog društva, dok je odgovornost javnih institucija da, prije svega, budu partneri civilnom društvu, privredi i građanima u pokretanju i podržavanju inicijativa koje uspostavljaju i jačaju veze između domaćih i inostranih aktera.

Tako shvaćena, javna diplomatija ne samo da afirmiše postojeće, već stvara nove društvene i ekonomske vrijednosti u Crnoj Gori, vrijednost na čijim osnovama se ostvaruju sadržajni odnosi koji rađaju razumijevanje, podršku i saveznike u važnim krugovima u inostranoj javnosti.

Vuk Vujnović
ekspert za informisanje/odnose s javnošću
Misija Crne Gore pri Evropskoj uniji

INTERVJU

Članstvo u NATO i EU nema alternativu

Kakva je 2014. godina iz Vašeg ugla bila za Crnu Goru kada su posrijedi evroatlanske integracije?

Crna Gora je napravila dobre rezultate u 2014. godini. Ako posmatramo reforme kojima je cilj da unaprijede procese prema NATO savezu i EU onda svakako možemo o tome govoriti u pozitivnom smislu. U decembru su donijeti antikorupcijski zakoni, i to se veoma cijeni ne samo sa aspekta Mađarske, nego i sa aspekta Evropske unije i naravno sada sa iščekivanjem čekamo implementaciju ovih zakona. Alijansa je u Velsu donijela odluke sa kojima je inače Crna Gora dobila mandat koji nijedna zemlja nije prije dobila. Šansu koju fokusirani i intezivirani dijalog obezbjeđuje Crna Gora i crnogorska politička elita moraju da iskoriste jer bi to omogućilo da u ovoj godini dobijete poziv u NATO. Ako pogledamo da je Crna Gora jedina država u istoriji NATO-a koja ima šansu da dobije poziv između dva samita, onda je to samo po sebi veliko priznanje.

Koji događaj je u tom smislu obilježio godinu za nama?

Bez sumnje, samit NATO-a u Velsu je obilježio godinu za nama. I godina koja je tek počela može da bude veoma značajna. Naime, smatram da će, ako Crna Gora dobije poziv u NATO u 2015. godini, poslije 2006. to biti, u novijoj istoriji vaše države, jedan od najvažnijih datuma.

Mađarska je kontakt zemlja Crne Gore za NATO. Šta to konkretno znači za nas i na koji način će dvije zemlje sarađivati?

Naš glavni zadatak je da promovišemo NATO savez u

Crnoj Gori. A da bismo mogli to što uspješnije da uradimo, namjeravamo da uspostavimo dobre odnose sa civilnom sektorom, sa javnošću, i naravno sa svim političkim subjektima koji žele dijalog po ovom pitanju. Mi svoj zadatak posmatramo sa stanovništva da je uloga kontakt države za NATO dvosmjerna, to jest da je pored promovisanja NATO-a jednako važno i promovisanje Crne Gore u Briselu.

Moram svakako da istaknem da kod promovisanja NATO-a prvobitno želimo da se fokusiramo na naša iskustva, iskustva koja je Mađarska imala prije pa i poslije ulaska u NATO. Cilj nam je da vaša javnost bude što više upoznata sa tim šta znači NATO. Svakako nije nam cilj da kažemo šta je dobro za Vas, jer smatramo da to najbolje mogu znati ljudi koji tu žive. Kao što sam rekao važno je da Crna Gora upozna NATO, ali isto je tako važno da NATO upozna Crnu Goru.

Približavanje Crne Gore prema evroatlanskim vrijednostima će svakako donijeti pozitivne promjene, i to u svakom pogledu. Te promjene će se reflektovati i na stanje u društvu. Barem se to tako odvijalo kod nas. Treba svakako napomenuti da će uvijek u društvu biti slojeva koji će imati više mogućnosti za poboljšanje svoje situacije, a biće i onih gdje će proces prema boljitku biti sporije. Najveću šansu će naravno imati mladi naraštaji, generacije koja mogu lakše da se prilagode novim izazovima. Mađarska je već više godina članica NATO-a i EU ali, još i dan danas imamo djelove društva koje nijesmo mogli sasvim da uključimo u pozitivne tokove. Ono što je sasvim sigurno da ako građani iz svakog aspekta žele da žive bolje onda EU i NATO nemaju alternativu.

Razgovor vodila
Bojana Komnenić,
novinarka portala Cafe de Montenegro (CdM)

Kako gledate na bezbjednosne reforme u Crnoj Gori i na upražnjeno mjesto direktora šefa Agencije za nacionalnu bezbjednost?

Reforme u bezbjednosnim službama u protekloj godini su dobro ocenjene. Nadamo se da će novi direktor Agencije biti izabran u što kraćem roku, mada tu moram da napomenem da na crnogorskoj Vladi stoji kada će se to desiti. Vjerujemo da će novi direktor ANB-a nastaviti svoj rad tamo, gde je prošli završio.

Kako Vi gledate na statistiku o podršci građanstva za članstvo u NATO, da li je ona dovoljna u ovom momentu i može li još porasti?

U ovom momentu potrebno je koncentrisati se na zadatke koje crnogorska Vlada treba da kompletira, i mislim da su svi svjesni da za to treba maksimalno ulaganje, a onda će doći i rezultati. Da li je sada dovoljna podrška javnosti trenutno nije tako bitno, važno je da to u budućnosti bude što veća. Sada je vrijeme za fokusirani rad. Pitanje podrške iz ugla referenduma je pitanje koja se često postavlja, mada govoriti o tome prije poziva je suviše rano. Ali svakako moram da napomenem da je među NATO državama samo u četiri održan referendum, a pri tome, po mom mišljenju niko ne može da dovede u pitanje demokratski kapacitet tih država gdje referendum nije bilo, kao što je Njemačka ili jedna Holandija.

Šta možemo očekivati od Mađarske u narednoj godini, na kojim poljima bi trebalo unaprijediti saradnju između dvije države?

Bilateralni odnosi između Mađarske i Crne Gore su

“Smatram da će, ako Crna Gora dobije poziv u NATO u 2015. godini, poslije 2006. to biti, u novijoj istoriji vaše države, jedan od najvažnijih datuma.“

odlični i veoma intenzivni. Ove godine planiramo više susreta naših državnika. Na primjer susret između dva ministra vanjskih poslova u Budimpešti koji je planiran za proljeće, susret dva premijera u Podgorici gospodina Viktora Orbana i Mila Đukanovića. Takođe zbog naših dobrih i aktivnih ekonomskih odnosa planiramo susret Međuvladine mješovite komisije za ekonomiju i veliko prisustvo naših proizvođača na Sajmu hrane u Budvi. Potom, ne treba da zaboravimo da smo prošle godine otvorili u Podgorici kancelariju Mađarske nacionalne trgovinske kuće, što je takođe dokaz da su mađarski privrednici veoma zainteresovani za Crnu Goru. Pored toga nadam se da će naše veze na polju sporta još više ojačati i sa tog aspekta mogu se nadati da ćemo opet igrati u rukometu finale između vaše Budućnosti i našeg Đera.

Kristijan Poša,
ambasador Mađarske u Crnoj Gori

BILATERALNI
ODNOSICrna Gora i
regionalni i globalni
bezbjednosni izazovi

U 2014. godini obilježeni su jubileji istorijskih događaja koji su oblikovali fizionomiju 20. vijeka: sto godina od početka Prvog svjetskog rata, sedamset pet godina od početka Drugog, dvije i po decenije od pada Berlinskog zida. Svijet je u ovu godinu simbolično ušao održavanjem najvećeg globalnog sportskog takmičenja, Olimpijskih igara u Sočiju. Paradoksalno, dok su u ovom gradu na jugozapadu Rusije, kroz nadmetanje 88 nacija, slavljani sportski duh i fer plej, u Ukrajini se razbuktavala kriza koja će rezultirati de facto otcjepljenjem Krima i pripajanjem Rusiji i čije posljedice na stabilnost i bezbjednost Ukrajine, Evrope i svijeta još uvijek nije moguće do kraja sagledati i predvidjeti.

Polovinom godine svijet se suočio sa još jednom velikom bezbjednosnom prijetnjom, sa aktivnostima Islamske države Iraka i Sirije (ISIS), čiji su teroristički napadi, nasilje nad civilnim stanovništvom i masovna ubistva, nakon razbuktavanja građanskog rata u Siriji, prouzrokovali novu humanitarnu i izbjegličku krizu, pogoršavajući ionako ranjivu stabilnost Bliskog istoka, sa potencijalnim reperkusijama i na globalnu sigurnost.

Nasuprot otvaranju ova dva bezbjednosna žarišta, koja daju mnogo razloga za zabrinutost međunarodne zajednice i traže brze i efikasne odgovore, Zapadni Balkan, kao još jedna od geopolitičkih tačaka na kojima su otpočinjali i plamtjeli sukobi širokih razmjera, kao region koji u protekle dvije decenije ulaže napore u cilju saniranja političkih, društvenih i ekonomskih posljedica ratnih sukoba koji su se na ovim prostorima dogodili 90-ih godina dvadesetog vijeka, 2014. godinu je otpočeo u veoma ohrabrujućoj klimi jačanja odnosa i saradnje među državama. Pitanje stabilnosti regiona i njegovog daljeg razvoja, nije samo pitanje od prvorazrednog značaja za zapadnobalkanske zemlje, već je od velike važnosti i za stabilnost Evrope u cjelini. Uvažavanje ove činjenice, svijest o odgovornosti svake od zemalja za dalji napredak regiona i djelovanje u skladu sa tim, rezultirali su nizom događaja koje tumačimo kao signal otvaranja novog poglavlja u međudržavnim odnosima i transformacije identiteta Zapadnog Balkana od nestabilnog područja u srcu Evrope, u njen, ne samo geografski, već vrednosno integralni dio. Među ovim događajima posebno je važno pomenuti da je Hrvatska postala članica Evropske unije, da Crna Gora uspješno vodi pregovore o članstvu, da su Srbija i Kosovo napravili korake naprijed u procesu normalizacije međusobnih odnosa, te da je Albaniji dodijeljen status države kandidata za članstvo u EU.

Maja Simonović

Svi ovi događaji daju puno razloga za optimizam, ali i upućuju na još snažnije djelovanje zemalja regiona, kako bi stabilnost Zapadnog Balkana postala održiva i trajna realnost. U proteklih dvadeset godina pređen je veliki put od nepovjerenja, neprijateljstva, međuetničke i međuvjerske netrpeljivosti, do današnje sadržajne saradnje na svim poljima i intenzivnog političkog dijaloga. Posebno je značajna činjenica da ovi pozitivni iskoraci nijesu načinjeni samo u domenu političkih elita i zvaničnih državnih politika, već i na nivou društava. Potpuna transformacija društva, međutim, predstavlja kompleksan i dugotrajan proces pa, stoga, vjerovati da nacionalni i vjerski šovinizam i dalje ne predstavljaju izazov i prijetnju po stabilnost regiona bilo bi odraz političke naivnosti i samozavaravanja.

Preobražaj društva u smislu njegove pune demokratizacije, iskorjenjivanja nacionalističkih i ekstremističkih tendencija, te povećanja tolerancije prema drugome sa svim njegovim posebnostima i razlikama stoji u neraskidivoj vezi sa unutrašnjim razvojem i prosperitetom države, sa rješavanjem praktičnih, životnih pitanja njenih građana kroz obezbjeđivanje kontinuiranog ekonomskog napretka i jačanje vladavine prava. Strateška spoljopolitička opredjeljenja Crne Gore, članstvo u Evropskoj uniji i NATO-u predstavljaju važan podsticaj u ostvarivanju ovih ciljeva i uslov za razvoj i trajno očuvanje stabilnosti kako Crne Gore tako i regiona u cjelini.

Rezultati koje je Crna Gora postigla u oba integraciona procesa potvrđuju da smo na dobrom kursu, te da uspješno sprovodimo reforme i usvajamo mjerila na putu ka punopravnom članstvu u evropskim i evroatlantskim strukturama. Ostvareni uspjesi čine da Crna Gora bude još snažnije zainteresovana za očuvanje stabilnosti i bezbjednosti u regionu, svjesna da bi destabilizacija bilo koje od država regiona po principu domino efekta ugrozila stabilnost zemalja u susjedstvu, imajući u vidu višestruke geografske, ekonomske, duštvene i kulturološke veze. Ovo je bio jedan od razloga što je Crna Gora pokrenula inicijativu za unapređenje regionalne saradnje na Zapadnom Balkanu, koja je rezultat razmišljanja o načinima za prevazilaženje izazova sa kojima se suočavaju zemlje regiona, u cilju njegovog uravnoteženog i dinamičnijeg razvoja, te smanjenja rizika od njegove destabilizacije. Treba napomenuti da ovakav pristup leži i u srži evropske integracije od njenog ustanovljavanja do danas. Namjera je bila da osmislimo okvir koji će, više od postojećih mehanizama regionalne sa-

radnje, biti skrojen po mjeri potreba zemalja Zapadnog Balkana, na putu daljeg napretka i integracije u Evropsku uniju.

Pored brže evropske integracije država učesnica i redovnog dijaloga ključnih donosilaca odluka o temama od regionalnog značaja, posebno važan element ovog koncepta je projektno orijentisana saradnja. U tom smislu, akcenat je stavljen na definisanje projekata od regionalnog značaja, u prvom redu u oblastima infrastrukture, energetike i jačanja vladavine prava, koje bi zemlje regiona zajednički kandidovale za finansiranje iz sredstava Evropske unije. U ovom trenutku razmatraju se projekti koji bi na najbolji način doprinijeli čvršćem povezivanju unutar regiona, povećanju ekonomske razmjene i većem privrednom rastu. Među njima su, primjeru radi, izgradnja Jadransko-jonskog autoputa i Transjadranskog gasovoda (TAP).

Afirmacija ovog i sličnih, projektno orijentisanih pristupa, veoma je važna za jačanje perspektive dugoročne stabilnosti regiona. Samo na ovaj način je do narednog kruga proširenja EU moguće ostvariti suštinsku demokratizaciju, ekonomski razvoj i punu vladavinu prava u našim državama, kao preduslov za poboljšanje kvaliteta života građana i jačanje bezbjednosnog imuniteta regiona.

Pored uloge koju ima u očuvanju i jačanju regionalne stabilnosti, Crna Gora pruža aktivan doprinos u rješavanju nekih od najvažnijih izazova na planu globalne bezbjednosti. Opredjeljenost Crne Gore da doprinese očuvanju globalnog mira i bezbjednosti očitava se u našim naporima na planu NATO integracije, kao i u činjenici da, iako još uvijek u partnerskom odnosu sa Alijansom, već sada preuzimamo odgovornost kao da smo zemlja članica. Crna Gora trenutno učestvuje u pet međunarodnih misija: NATO predvođenoj misiji "Odlučna podrška" u Avganistanu, EU NAVFOR ATALANTA u vodama Adenskog zaliva, UNMIL u Liberiji, EUTM u Maliju i UN misiji na Kipru UNFICYP, a treba napomenuti i da je u proteklih pet godina Crna Gora učestvovala u ISAF misiji u Avganistanu.

Oslanjajući se na lekcije o pogubnim i razornim posljedicama vjerskog i nacionalnog ekstremizma koje su zemlje Zapadnog Balkana učile iz svoje ne tako davne istorije, Crna Gora se zalaže za što skorije pronalaženje adekvatnog odgovora na prijetnju koju predstavljaju aktivnosti ISIS-a i drugih terorističkih grupa i organizacija. Zbog toga smo bili jedna od zemalja kosponzora Rezolucije Savjeta bezbjednosti UN o stranim terorističkim borbama, a trenutno je u Crnoj Gori u toku proces usvajanja zakona o stranim borbama, odnosno plaćenicima, koji bi inkriminisao sve oblike učešća u ratnim sukobima na teritoriji druge države koje propisuje ovaj dokument UN-a. Ujedno, postaje jasno da je u borbi protiv terorističkih organizacija neophodno uložiti dodatne napore u cilju obrazovanja društava, kako bi se terorističkim grupama, posebno onima koje svoje djelovanje legitimišu zloupotrebom religije, smanjile sfere uticaja i mogućnost regrutovanja novih članova. Veoma zabrinjava činjenica da ISIS, u odnosu na druge terorističke organizacije, ima većeg uspjeha u regrutovanju građana evropskih zemalja, uključujući i zemlje Zapadnog Balkana. Njihov broj zasad ne može u većoj mjeri uticati na odnos snaga i bezbjednosni okvir na prostorima Sirije i Iraka, ali njihov povratak u svoje države predstavlja prijetnju po bezbjednost regiona i Evrope. Činjenica da ISIS, prema različitim izvorima, raspolaže značajnim finansijskim sredstvima, te da borci koji odlaze iz Evrope kasnije nastoje da se vrate u svoje zemlje, sugerise da su razlozi njihovog priključivanja ISIS-u više socio-ekonomski nego religijski ili ideološki. U tom smislu, napori u cilju poboljšanja socio-ekonomskih prilika i standarda života građana, naročito u zemljama Zapadnog Balkana, važni su i kao preventivna mjera u sprečavanju odlaska pojedinaca na strana ratišta.

U pogledu krize u Ukrajini, Crna Gora podržava prevazilaženje aktuelne situacije mirnim i demokratskim putem, kroz dijalog i konstruktivnu

saradnju svih zainteresovanih strana i adekvatnu podršku i posredovanje cijele međunarodne zajednice. U skladu sa svojim strateškim spoljnopoličkim prioritetima, svojim evropskim opredjeljenjem i privrženosti poštovanju principa međunarodnog prava, Crna Gora se pridružila Evropskoj uniji u uvođenju restriktivnih mjera zbog narušavanja teritorijalnog integriteta i suvereniteta Ukrajine. U pronalaženju izlaza iz ove krize, međutim, ne smiju se zanemariti dalekosežne ekonomske, političke i bezbjednosne posljedice koje ona može imati na Evropu, na Rusiju i na ostatak svijeta. U tom smislu, razloga za brigu daje i sve učestalija hladnoratovska retorika, koja potencijalno može dovesti do produbljivanja krize, a koja je politički zastarjela i anahrona, imajući u vidu multipolaranost današnjeg svijeta. Zbog toga je potrebno uložiti snažne diplomatske na pore kako bi zainteresovane strane uvidjele da zamrznuti status nije ni u čijem interesu i kako bi se u što skorije vrijeme pronašlo prihvatljivo i održivo rješenje.

Nije slučajno što se u uvodu ovog osvrta na temu bezbjednosnih izazova spominje organizovanje i održavanje Olimpijskih igara u februaru 2014. Ova manifestacija, koja u svojoj biti slavi međusobno poštovanje i mirni suživot svih nacija, od ustanovljavanja u modernoj eri 1896. do danas nije, kao što je poznato, održana samo u dva navrata - tokom Prvog i tokom Drugog svjetskog rata. Uviđajući greške na koje nas istorija upozorava i opominje, svaki međunarodni sudionik mora da preuzme svoj dio odgovornosti za očuvanje globalne bezbjednosti, kako bi osigurali da se ovaj diskontinuitet nikada više ne dogodi.

Maja Simonović
Generalni direktorat za bilateralne odnose

Umjesto džeferdara promišljeni stavovi

Knjaz Nikola je držao da njegovi ministri i diplomate budu od soja i uglednih vodskih kuća, naravno uz posjedovanje neophodnog visokog obrazovanja i znanja stranih jezika

Slavni francuski kardinal Rišelj tokom vladavine kralja Luja XIII 1626. godine utemeljuje prvo ministarstvo vanjskih poslova na svijetu, a taj primjer slijede i druge evropske države. Vestfalskim kongresom iz 1648. završava se tridesetogodišnji rat u Evropi i prihvata uspostavljanje stalnih diplomatskih predstavnika. Jačanju stalne diplomatije i njenom razvoju, ali i dominaciji u odnosu nad privremenom (ad hoc) diplomatijom, pogoduju dinamični društveni odnosi u Evropi, polet daju snažni odjeci i uticaj Francuske revolucije, a poseban zamah uslovljava industrijski razvoj i ekonomski napredak zemalja, koji prekidaju izolacionističku politiku država. Odnosi između država postaju složeni i slojeviti, stoga umješnost diplomatije posebno dobija na značaju, a uloga diplomatskih predstavnika naročito dolazi do izražaja. I reformator Petar Veliki u Rusiji uspostavlja službu vanjskih poslova.

Crna Gora toga doba je slobodna zemlja. Odiše samostalnim, nezavisnim duhom. Iako formalno nije bila međunarodno priznata država, usvajanje i sprovođenje Stege iz 1796, Zakonika Opšteg Crnogorskog i Brdskog iz 1798. i 1803, Zakonika Knjaza Danila iz 1855. potvrđuju suverenost Crne Gore na njenoj teritoriji. Sve veći broj Crnogoraca u tim burnim vremenima odlazi na rad u bogatu Tursku, stoga su i preteče diplomatskih predstavnika Crne Gore upravo bili u Carigradu, kasnije i drugim gradovima ovog prostranog carstva. Sljedstveno, da bi izbjegli eventualne neprijatnosti u zemlji s kojom su bili u neprestanom ratu, predstavnik i zastupnik interesa i prava Crnogoraca izvjesno vrijeme je oslovljavan „Hrvat-baša.“

Ljuba Nenadović opisuje svoje druženje s Hrvat-bašom Mišanom Martinovićem u Carigradu 1859. godine: „Mlad, lep; pri tom bistar i rečit čovek. Svagda je lepe i čiste crnogorske haljine nosio, a povrh njih srebrne toke, ordene i medalje. Njega je knjaz Danilo, postavio za svog zastupnika u Carigradu da zaklanja i štiti Crnogorce. Svaki Crnogorac davao mu je godišnje jedan dinar. To mu je bila plata s čim je mogao gospodski živeti. Turska vlast čuteci priznavala ga je, jer bez njega imali bi mnogo više posla sa Crnogorcima. Njemu jedinom bilo je dopušteno da može svagda sa oružjem po varoši ići, a imadaše lepo oružje, srebrom okovano. On je sve Crnogorce u Carigradu i čitavoj okolini poznavao; znao je gde stanuju i kakvim se poslovima zanimaju. On je njihove razmirice izviđao i rešavao tako, da turska policija i sud, osim kakve velike krivice nisu s njima imali nikakva posla. Kad turska vlast takvog Crnogorca za štogod okriivi oni odmah zovu Hrvat-bašu da on to izvidi i da krivca traži.“

Krajem 70-ih godina XIX vijeka, kao što je poznato, za predstavnike Crnogoraca u Turskoj ustanovljava se zvanje kapetan, a jedan od prvih je bio pop Đoko Pejović. Kapetane je imenovao knjaz, ali i Praviteljstvujući Senat Crnogorski, koji za kapetana u Carigradu 1872. godine postavlja Dragišu Plamenca.

Značaj diplomatije u tom vremenu ophrvao je i misli crnogorskih vladara. Osjećali su da gorštački duh čojstva i junaštva, na kojem su podnijevljene generacije Crnogoraca, treba usmjeriti u mirnije tokove, a njihove ratničke gene trebalo je oplemeniti, ublažiti, jer ipak, diplomatija zahtijeva drugačije vještine i metode, ali i navike. Buduće vrijeme i pravila diplomatije iskala su zamijeniti neustrašivost i surovost isklesanu u neprestanim bojama, opjevane džeferdare i slavne jatagane, - sa rafiniranim stilom opštenja, promišljenim stavovima iskazanim na suptilan način, kurtoaznim

Dejan Vuković

notama ispisanim kitnjastim riječnikom, uz tajnost u mnogim stvarima.

Promjena politički bliskih saveznika i ekonomski privrženih zemalja u zavisnosti od nacionalnih interesa, prilično prisutna u diplomatiji, bila je u suprotnosti s karakterom Crne Gore. A, izgovorena jaka, otrešita riječ koja izvire iz iskrenih, britkih misli, morala je ustupiti mjesto odmjerenom konverzaciji, u interesu države, pokatkad u neskladu sa ličnim mišljenjem što je bilo nespojivo i s moralom. Crna Gora toga vremena imala je junaka na svakoj glavici, heroja na svakom kršu, brojne dobrovoljce spremne dati život na zov otadžbine i Gospodara, ali je zbog objektivnih okolnosti oskudijevala u školovanim ljudima; bili su prava rijetkost, dragocjenost.

Nedostatak diplomatske prakse i slaba organizaciona struktura državnog aparata, uzrokovali su i početna nesnalaženja u vanjskoj politici Knjaževine Crne Gore. Nakon zaključenja Berlinskog ugovora 1878., glasoviti pruski kancelar Bizmark šalje ličnog izaslanika barona Testu da knjazu Nikoli zvanično uruči primjerak ovog ugovora. Ni nakon tri dana provedena na Cetinju, baron Testa nije bio zvanično primljen, iz razloga što ministarstvo inostranih djela nije bilo formirano, a vojvoda Stanko Radonjić je bio sa knjazem van Cetinja. Pruski plemić i diplomata, ljutit se vraća u Kotor, a srdžbu kancelara Bizmarka i nenaklonost zvanične politike Prusije i njen ignorantski odnos zadugo je osjećala crnogorska diplomatija.

Knjaz Nikola je držao da njegovi ministri i diplomate budu od soja i uglednih vojvodske kuća, naravno uz posjedovanje neophodnog visokog obrazovanja i znanja stranih jezika, što govori o njegovom nastojanju da diplomatija dobije status kakav zaslužuje, ali ujedno i mudro uvažavanje znanog, odvajkada ustanovljenog pravila diplomatije: vladare i države cijene i po ličnostima diplomata koji ih predstavljaju. Prvi ministar inostranih djela knjaževine Crne Gore bio je vojvoda Stanko Radonjić, od porodice glasovitih guvernera s Njeguša, školovan u Parizu, zajedno s Nikolom Petrovićem, budućim knjazem Crne Gore. Nakon njega ministar je vojvoda Gavro Vuković, sin čuvenog vasojevićkog i crnogorskog vojvode i senatora Miljana Vukova, koji je sjedinio vasojevićko pleme s maticom Crnom Gorom. Dugogodišnji i veoma uspješni ministar Gavro Vuković, školovan u beranskim Đurđevim stupovima, Nici i Beogradu i prvi diplomirani pravnik u Crnoj Gori, utemeljuje crnogorsku diplomatiju, vizionarski sprovodi njenu spoljnu politiku na osnovu smjernica knjaza Nikole.

Nakon Berlinskog kongresa 1878. godine otvara se i prva ambasada (poslanstvo) Crne Gore, u Carigradu, koja osim unaprijeđenja bilateralnih odnosa, pomno radi i na zaštiti prava Crnogoraca u Turskoj, o čemu jasno kazuje depeša

Ministarstva inostranih djela Crne Gore od 1. marta 1886. upućena Mitru Bakiću diplomatskom predstavniku u Carigradu: „Carske vlasti maltretiraju Crnogorce, koji prelaze preko Berana, Bijeloga Polja i Sjenice za Srbiju i Bugarsku, bacaju ih po tamnica - vraćaju natrag. Tražite naredbe od Porte na vlasti kojim bi se te teškoće otklonile tim prijed što Srbija više ne vraća Crnogorce s granice od kad je Travnički ugovor učinjen.“

Tadašnja diplomatija brižno poklanja pažnju i na obuzdavanje bujnog, ratničkog temperamenta Crnogoraca i očuvanje njihovih života, o čemu svjedoči depeša Ambasade Crne Gore iz Carigrada od 5. marta 1904. upućena Ministarstvu inostranih djela na Cetinju: „Preko dvije stotine Crnogoraca žele poći kao dobrovoljci u Rusiju, biće ih još toliki broj ako bi nji primili bili, hoću li podnijeti njihove molbe ambasadoru.“ Ministar Gavro Vuković hitno odgovara: „Crnogorci koji se nahode u Carigradu neka svaki stoji na svoje mjesto, o ekspediciji u Mandžuriju ima ko misliti bez njih.“

Osim konzulata i posebno brojnih počasnih konzulata širom svijeta, knjaževina/kraljevina Crna Gora na osnovu načela reciprociteta otvara ambasade u Beogradu i Parizu. Nedostatak finansija, ali i početak Prvog svjetskog rata, obustavlja namjere otvaranja crnogorskih ambasada u Austrougarskoj, Rusiji i drugim državama.

U Vašingtonu se tokom 1918. otvara posljednja ambasada kraljevine Crne Gore u sami nezasluženi, nasilni smiraj i nepravedni suton drevne države Crne Gore; iste godine kada njen osamljeni i ostarjeli kralj Nikola u pariškom izgnanstvu piše sjetnu pjesmu „Crnoj Gori“: „Još je živa Crna Gora, u njoj ima još gorštaka; u njoj ima i još ljudi vitezova i junaka. Crna Gora ima srca, ima srca i planina, ima boga, ima sunce da je grije sa visina. Neće njena slava stara popuznuti i nestati, kao prije, kao vazda svijetu će ona sjati.“

Nakon gotovo sto godina, romantični stihovi postaju stvarnost i časno ime Crne Gore ponosno sija i širi dobronamjerne zrake i sa Ambasade u Vašingtonu, Generalnog konzulata u Njujorku, ali i stalne Misije Crne Gore pri Ujedinjenim nacijama u skladnom, modernom zdanju na Ist Riveru, kao i sa brojnih ambasada Crne Gore u svjetskim metropolama.

Dejan Vuković

Autor je Direktor Direkcije za diplomatske privilegije i imunitete u Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore

Gradski trg Het Plein u Hagu noću

MLADI
DIPLOMATIJA

Alumni seminar za predstavnike iz zemalja jugoistočne Evrope na Institutu „Clingendael“

Dženana Bibezić

Diplomate iz zemalja jugoistočne Evrope, koji su tokom posljednje decenije bili polaznici jedne od obuka na Institutu za međunarodne odnose Kraljevine Holandije „Clingendael“, imali su priliku da se, u organizaciji ovog Instituta i zahvaljujući finansiranju Ministarstva vanjskih poslova Kraljevine Holandije, ponovo okupe na petodnevnom Alumni seminaru u Hagu, od 15-19. decembra 2014. godine. Ministarstvo vanjskih poslova i

evropskih integracija Crne Gore predstavljale su ataše u Direkciji za regionalne organizacije i inicijative GDMR, Fedisa Dacić, i III sekretar u Direkciji za Evropu GDBP, Dženana Bibezić.

Besprekorna organizacija Instituta „Clingendael“ ogledala se i u svečanoj večeri priređenoj u čast i kao dobrodošlica učesnicima Alumni događaja. Naime, isti su bili počastvovani da se, u neformalnoj atmosferi restorana Juliana's upoznaju sa

Dovrtljive scene na slikama Henrika Avenkampa

ostalim kolegama – polaznicima seminara.

Nakon što je viša saradnica u oblasti obuke i istraživanja na Institutu „Clingendael“, dr Mariane Dukas-Rožie (*Marianne Du-casse-Rogier*), prezentirala program seminara, profesor sa Erasmus Univerziteta u Rotterdamu, dr Etien Ože (*Etienne Augé*), održao je radionicu o javnoj diplomatiji i brendiranju država. Pored impresivne biografije profesora Ože, kojeg osim obrazovanja u politici, filmu i kulturnim studijama, karakteriše i međunarodno akademsko iskustvo, kao i ekspertiza u oblasti propagande, javnih odnosa i javne diplomatije, nezaboravno je i njegovo autentično viđenje javne diplomatije koju definiše kao „zavodenje nacija“. Imajući u vidu da brendiranje država ima za cilj procjenu, izgradnju i upravljanje reputacijom država, odnosno da je u pitanju DNK države, profesor Ože je naglasio da se ne smiju zanemariti riječi poznatog italijanskog pisca i filozofa, Umberta Eka, da: „70% onoga što znamo dolazi iz Holivuda“. U tom kontekstu, moramo priznati da, kada je u pitanju brendiranje država u Holivudu, Crna Gora je započela pohvalnim koracima zahvaljujući filmu „Kazino Rojal“ iz 2006. godine. Stečeno teorijsko znanje u ovoj oblasti je oblikovano i kroz radionicu, tokom koje smo, uz instrukcije i podršku zaposlene na Institutu „Clingendael“, Mariske Heijs (*Mariska Heijs*), posebnim metodama razvili plan za brendiranje države.

Programom Alumni seminara održana je panel diskusija na temu: Uloga diplomatije u arbitraži i medijaciji. Moderator diskusije bio je, nama već dobro poznat Viši naučni saradnik sa Instituta „Clingendael“, ujedno ekspert za diplomatiju i vanjske poslove, dr Paul Mirc (*Paul Meerts*), angažovan na našim Ljetnim školama za mlade diplomate „Gavro Vuković“. Panelisti ove diskusije bili su dva Viša pravna savjetnika u OSCE Kancelariji Visokog komesara za nacionalne manjine, Laurentiu Hardirka (*Laurentiu Hadirca*) i Vilijam Romans (*William Romans*), kao i posljednji, ali nikako manje bitan, novinar i diplomatski komentator, takođe i pomoćnik direktora globalne kompanije za odnose sa javnošću Hill+Knowlton Strategies, Robert van de Ruer (*Robert van de Roer*). Bitno je istaći da je direktor Ruar kao član Udruženja dopisnika UN-a u Njujorku, a povodom intervjua sa nekadašnjim Izaslanikom UN-a za bivšu Jugoslaviju, Jasušijem Akašijem, dobio zlatnu medalju za izvještavanje UN-u 1998. godine. U okviru panel diskusije, pravni savjetnici OSCE-a predstavili su organizacionu strukturu i rad Kancelarije

Grupna fotografija polaznika sa predstavnicima Centra za međunarodne odnose Grada Haga

Visokog komesara za nacionalne manjine, uz konstataciju da zapadni Balkan predstavlja mirno polje u njihovoj Kancelariji. Takođe su obrazložili aktivnosti Kancelarije Visokog komesara za nacionalne manjine u državama zapadnog Balkana, a na naše pitanje o njihovim aktivnostima u Crnoj Gori, uslijedio je odgovor da za njihovu kancelariju Crna Gora nije država visokog prioriteta, te da se rad svodi na OSCE Misiju u Podgorici, kao i aktuelnu saradnju sa našom Vladom po pitanjima zakonodavstva. Pažnju je privukla i pomenuta definicija nekadašnjeg američkog diplomate Ričarda Holbruka: „Diplomatija je kao džez, improvizacija na sceni“.

Ovu posjetu je okarakterisao i razgovor sa predstavnicima Centra za međunarodne odnose Grada Haga, specijalnim savjetnikom gradonačelnika Haga za međunarodne odnose, Viliem Postom (*Williem Post*) i članom Diplomatskog tima Grada Haga, Martinom Bornom (*Martin Born*), na temu koncepta koji datira tek pola decenije – koncept gradske diplomatije. Prema mišljenju savjetnika Posta, budućnost je u konekciji gradova, a prvi napor koji treba biti uložen u cilju efikasnog predstavljanja grada jeste izgradnja same zgrade lokalne uprave. Na taj način su naši domaćini ukazali na nov moderni objekat Grada Haga, američkog arhitekta Ričarda Majera. Sagovornici su istakli da je, takođe, relevantno adekvatno adresirati slogan grada, što je na primjeru Haga, uspješno osmišljeno kao eho duha Palate mira, pravnog srca UN-a; Hag: grad mira i pravde. Gradska diplomatija ne samo da dozvoljava promovisanje postojeće ponude grada, već i lobiranje za razvoj grada, kako na nacionalnom, tako i na međunarodnom nivou. Iako princip gradske diplomatije, sa jedne strane, diktira konkurenciju između gradova, zbog činjenice da svaki grad ima unikatnu prodajnu tačku, isti princip, sa druge strane, promovise mogućnost konstruktivne saradnje između gradova komplementarnih profila.

Na kraju seminara, održana je sesija refleksije na temu Budućnost odnosa između EU i njenih susjeda, pod vodstvom predavača na Institutu „Clingendael“, Timom Maselinkom (*Tim Masselink*) i An Marinusen (*Anne Marinussen*). U grupnim vježbama podvučen je značaj novog Evropskog Parlamenta i Evropske Komisije, kao i određenih ličnosti iz tih struktura koje svojim djelovanjem mogu pozitivno uticati na evropski put država zapadnog Balkana, poput Evropskog komesara za istoč-

Grupna fotografija polaznika na Institutu Clingendael

no susjedstvo i politiku proširenja, Johanesa Hana (*Johannes Hahn*), Visoke predstavnice Evropske unije za spoljnu politiku i bezbjednost, Federike Mogerini (*Federica Mogherini*), i predsjednika Evropskog savjeta, Donalda Tuska (*Donald F. Tusk*). Tom prilikom, pohvaljena je Britansko-Njemačka inicijativa u BiH i izražena je naglašena potreba za intenziviranim i kontinuiranim razvojem regionalne saradnje kroz, između ostalog, IPA zajedničke projekte sa posebnim akcentom na saradnju u oblasti infrastrukture i poljoprivrede, te pozdravljena inicijativa WB6+2, kao i saradnja ministarstava unutrašnjih poslova i projekata na regionalnom novou, u cilju suzbijanja korupcije, kriminala i sličnih procesa. Takođe, istaknut je rad MARRI centra za migracije, potražioce azila, i izbjeglice.

Posljednji dan obilježila je posjeta Maurichuis muzeju, odnosno Kraljevskoj galeriji slika u Hagu, gdje smo pored Rubensovih umjetničkih djela, poput Stare žene i dječaka sa svijećom, imali priliku da vidimo i doživimo remek djelo holandskog slikara Johanesa Vermera – Djevojku sa bisernom mindušom. Upečatljivi dojam ostavile su slike zimskih pejza-

Djevojka sa bisernom mindušom Johanesa Vermera

ža holandskog slikara, Henrika Avenkampa, prepoznatljive po živahnosti boja i dovrtljivim scenama na osnovu kojih je duhovito oslikao ljude dok klizaju na ledu. Zahvaljujući ovom trenutku umjetnosti, u inspirativnom duhu je zaokružena ova lijepa i korisna posjeta.

Nadamo se da će Ministarstvo vanjskih poslova Kraljevine Holandije, prepoznajući značaj ovakvih obuka za mlade diplomate iz jugoistočne Evrope i odličnu reputaciju koju Institut „Clingendael“ zasluženno nosi u ovom dijelu Evrope, i u narednim godinama podržavati ovaj vid obuke i prezentacije holandskog društva.

Dženana Bibezić
III sekretar u Ministarstvu vanjskih poslova
i evropskih integracija Crne Gore

FINANSIJE

Izvršenje budžeta MVPEI

Planirani budžet Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija za 2014. godinu iznosi 12,899,597.68 € dok tekući iznosi 14.247.777,71 €.

Izvršenje budžeta predstavlja fazu korišćenja budžetskih sredstava u cilju implementiranja politike koja je planirana budžetom.

Članom 5. Zakona o budžetu Crne Gore za 2014. godinu definisana je dinamika potrošnje budžetom odobrenih sredstava za fiskalnu godinu i ona se realizuje zavisno od ostvarenja prihoda (na nivou Crne Gore) za određeni mjesec.

Izvršenje budžeta Ministarstva u 2014. godini iznosi 14.594.072,64 € ili 102,43 % ukupnog tekućeg budžeta.

U Tabeli 1 dat je tabelarni prikaz izvršenja po programima.

Tabela 1

Izvršenje budžeta za 2014. godinu

MVPEI	Planirani budžet	Tekući budžet	Izvršenje	%
Diplomatija	934.157,94	1.093.320,66	1.092.647,40	99,94
Administracija	1.456.819,44	1.410.831,38	1.411.431,09	100,04
DKP	9.586.369,49	10.793.459,52	10.791.824,51	99,98
Proces pristupanja i pridruživanja EU	826.347,33	847.140,29	1.200.190,38	141,68
Uprava za dijasporu	95.903,48	103.025,86	97.979,26	95,10
Ukupno	12.899.597,68	14.247.777,71	14.594.072,64	102,43

Napomena: Na programu Administracija u izvršenju budžeta uključena je obaveza iz prethodnog perioda u iznosu od 1545,52 €. Na programu DKP u izvršenju budžeta uključene su IPA donacije u iznosu od 370.168,96 €.

Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija u cilju dalje transparentnosti periodično će objavljivati podatke o izvršenju budžeta.

SLUŽBA ZA FINANSIJSKE POSLOVE